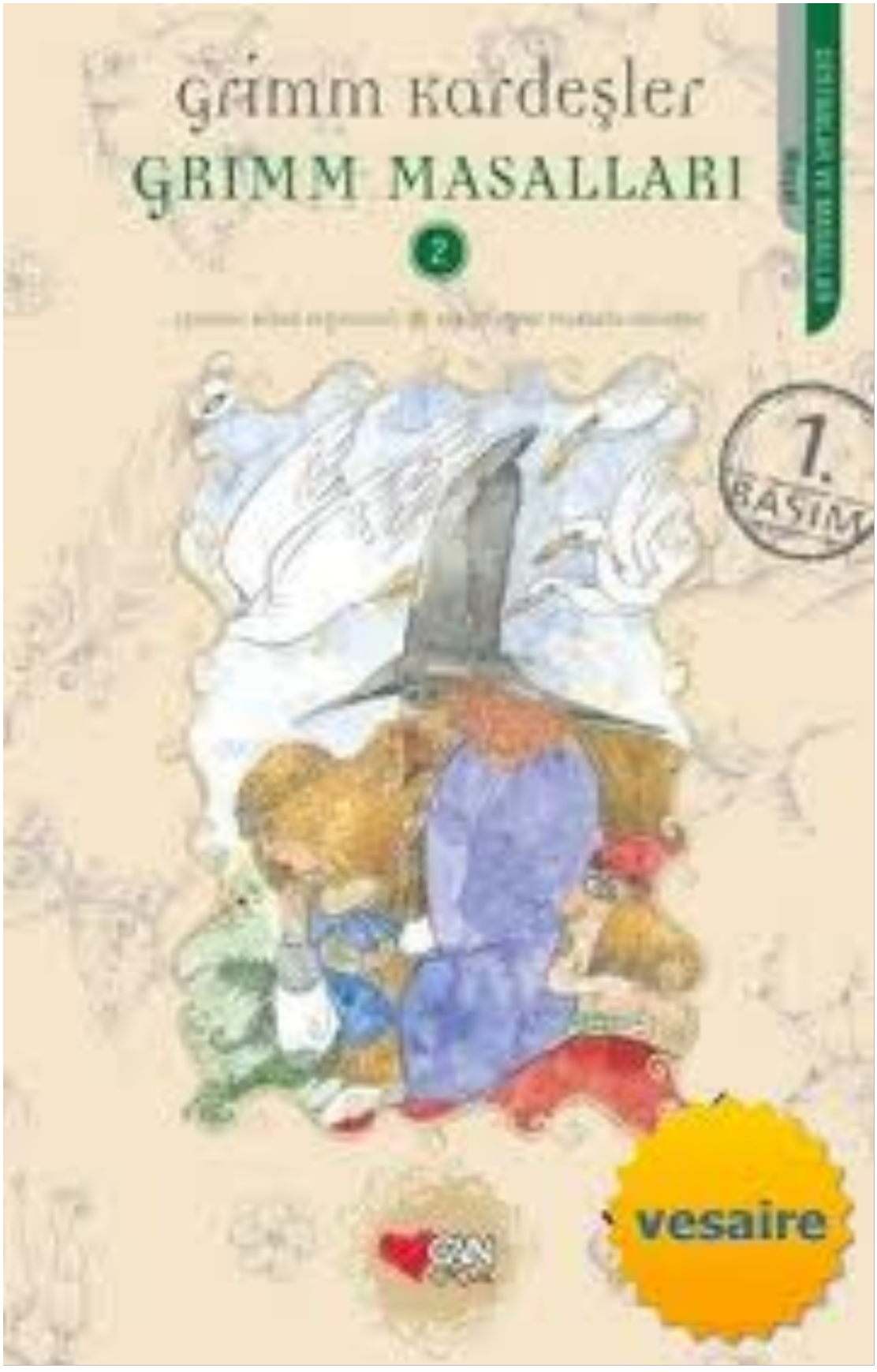

Grimm Kardeşler
GRIMM MASALLARI
2
1. BASIM
vesaire

DÜNYA KLASİKLERİ DİZİSİ: 35

JACOB ve W.GRIMM

MASALLAR

(Kinder-und Hausmarchen)

II

Bu kitabın hazırlanmasında MASALLAR II'nin MEB Alman Klasikleri dizisinde yayınlanan ilk baskısı temel alınmış ve çeviri dili günümüz Türkçesine uyarlanmıştır.

Yayına hazırlayan: Egemen Berköz

Dizgi: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş.

Baskı: Çağdaş Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti.

Şubat 1999

Çeviren:

KEMAL KAYA

Ekitabı Hazırlayan: Nirvana13

Cumhuriyetimizin 75. yılı coşkusuyla...

Hümanizma ruhunu anlama ve duymada ilk aşama, insan varlığının en somut anlatımı olan sanat yapıtlarının benimsenmesidir. Sanat dalları içinde edebiyat, bu anlatımın düşünce öğeleri en zengin olanıdır. Bunun içindir ki bir ulusun, diğer ulusların edebiyatlarını kendi dilinde, daha doğrusu kendi düşüncesinde yinelemesi; zekâ ve anlama gücünü o yapıtlar oranında artırması, canlandırması ve yeniden yaratması demektir. İşte çeviri etkinliğini, biz, bu bakımdan önemli ve uygarlık davamız için etkili saymaktayız. Zekâsının her yüzünü bu türlü yapıtların her türlüsüne döndürebilmiş

uluslarda düşüncenin en silinmez aracı olan yazı ve onun mimarisi demek olan edebiyatın, bütün kitlenin ruhuna kadar işleyen ve sinen bir etkisi vardır. Bu etkinin birey ve toplum üzerinde aynı olması, zamanda ve mekânda bütün sınırları delip aşacak bir sağlamlık ve yaygınlığı gösterir. Hangi ulusun kitaplığı bu yönde zenginse o ulus, uygarlık dünyasında daha yüksek bir düşünce düzeyinde demektir. Bu bakımdan çeviri etkinliğini sistemli ve dikkatli bir biçimde yönetmek, onun genişlemesine, ilerlemesine hizmet etmektir. Bu yolda bilgi ve emeklerini esirgemeyen Türk aydınlarıa şükran duyuyorum. Onların çabalarıyla beş yıl içinde, hiç değilse, devlet eliyle yüz ciltlik, özel girişimlerin çabası ve yine devletin yardımıyla, onun dört beş katı büyük olmak üzere zengin bir çeviri kitaplığımız olacaktır. Özellikle Türk dilinin bu emeklerden elde edeceği büyük yararı düşünüp de şimdiden çeviri etkinliğine yakın ilgi ve sevgi duymamak, hiçbir Türk okurunun elinde değildir. 23 Haziran 1941.

Milli Eğitim Bakanı

Hasan Âli Yücel

SUNUŞ

Cumhuriyet'le başlayan Türk Aydınlanma Devrimi'nde, dünya klasiklerinin Hasan Âli Yücel öncülüğünde dilimize çevrilmesinin, kuşkusuz önemli payı vardır.

Cumhuriyet gazetesi olarak, Cumhuriyetimizin 75. yılında, bu etkinliği yineleyerek, Türk okuruna bir "Aydınlanma Kitaplığı" kazandırmak istedik.

Bu çerçevede, 1940'lı yıllardan başlayarak Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayınlanan dünya klasiklerini okurlarımıza sunmaya başladık.

Büyük ilgi gören bu etkinliği Milli Eğitim Bakanlığı'nca yayınlanmamış -ancak Aydınlanma Devrimi yarıda kalmasaydı yayınlanacağına kesinlikle inandığımız- dünya klasiklerini de katarak sürdürüyoruz.

Cumhuriyet

İKİ KARDEŞ

Oğlan, kızkardeşini elinden tutmuş:

- Annemiz öldü öleli iyi bir gün görmedik, diyordu. Üvey anne bizi her gün dövüyor.

Yanına gitsek bizi tekmeyle kovuyor. Yediğimiz şey sofra artığı katı ekmek parçaları...

Sofranın altındaki köpek bizden iyi. Ara sıra ona iyi parçalar atıyor. Zavallı annemiz bunları bilse! Gel başımızı alıp uzaklara gidelim.

Bütün gün çayırlardan, tarlalardan, taşlık yerlerden geçerek yola koyuldular. Yağmur yağınca kız:

- Tanrı da yüreğimizle birlikte ağlıyor! diyordu. Akşamleyin büyük bir ormana vardılar.

Üzüntüden, açlıktan, uzun yoldan o kadar yorgun düşmüşlerdi ki, bir ağacın kovuğuna girdiler, orada uyuyakaldılar.

Ertesi sabah uyandıklarında güneş yükselmişti. Sıcak ışıkları ağaçların arasından süzülüyordu. Oğlan:

- Kardeşçiğim, dedi, susamışım. Bir pınarcık bilsem gidip içerdim.. Bir su sızıntısı duyar gibi oluyorum.

Oğlan kalktı, kızkardeşini elinden tuttu, pınarcığı aramaya koyuldular. Meğerse kötü üvey anne bir cadıymış. Çocuklar çıkıp gittikleri sırada onları görmüş. Cadılar gibi, kendini göstermeden, sessizce peşlerine takılmış; ormandaki bütün pınarlara büyü yapmış.

Çocuklar, taşların üzerine boncuk boncuk fışkıran bir pınarcık buldular. Oğlan bundan içmek istedi. Fakat kız şırıltılar arasından pınarın dediklerini duydu:

- Suyumdan içen kaplan olur!... Suyumdan içen kaplan olur!...

Bunun üzerine seslendi:

- Kuzum ağabeyciğim içme; yoksa yırtıcı bir hayvan olur, beni paralarsın!

Oğlan o kadar susuz olduğu halde içmedi:

- Gelecek pınara kadar beklerim! dedi.

İkinci pınarın başına geldikleri zaman kız bu pınarın dediklerini de işitti:

- Suyumdan içen kurt olur!.. Suyumdan içen kurt olur!..

Bunun üzerine seslendi:

- Kuzum ağabeyciğim içme: Yoksa bir kurt olur beni yersin!

Oğlan sudan içmedi:

- Gelecek pınara kadar beklerim, ama ne dersen de, ondan içerim; çok susadım.

Üçüncü pınara geldikleri zamana kız şırıltılar arasından pınarın dediklerini duydu:

- Suyumdan içen geyik olur!.. Suyumdan içen geyik olur!..

- Aman ağabeyciğim, yalvarırım sana, içme! Sonra bir geyik olur, yanımdan kaçıp gidersin! dedi.

Fakat ağabeysi hemen pınarın kıyısına çömelmiş, eğilip suyundan içmişti. Daha ilk damlalar dudağına değer değmez de bir geyik oluvermiş, oraya uzanmıştı.

Kızcağız büyülenen zavallı ağabeysinin durumuna ağlıyor; geyikceğiz de üzgün üzgün yanına oturmuş, ağlıyordu. Sonunda kız dedi ki:

- Sus sevgili geyikçik, senden hiçbir zaman ayrılmayacağım.

Sonra altın işlemeli çorap bağını çözdü, geyikçiğin boynuna doladı. Sazlar bulup bunlardan yumuşak bir ip ördü. Hayvancığı bununla bağladı, onu güde güde ormanın en kuytu yerine gitti.

Uzun zaman yol aldıktan sonra küçük bir evin önüne geldiler. Kız içeriye baktı, ev boş

olduğu için: "Burada kalıp yerleşebiliriz" dedi. Bunun üzerine minik geyiğe yumuşak bir yatak yapmak için yaprak, yosun bulup getirdi. Her sabah dışarı çıkıyor, meyvalar, kuru yemişler topluyor, geyik için de körpe otlar getiriyordu.

Geyik bunları kızın elinden yiyor, keyifleniyor, çevresinde oynuyordu. Akşamları kız yorgun düşüp duasını ettikten sonra başını minik geyiğin sırtına koyarak yatıyordu. Başını yaslayıp iç rahatlığıyla uyku çektiği yastığı buydu. Ah ağabeyciği insan kılığına dönse, bu, çok güzel bir yaşam olacaktı.

Bu yabanıl ormanda tek başlarına uzun süre kaldılar. Günün birinde ülkenin kralı ormanda büyük bir ava çıkmıştı. Ağaçların arasında boru sesleri, köpek havlamaları, avcıların neşeli bağrışmaları duyuldu. Minik geyik bu sesleri işitti, bunlar arasında olmaya pek özendi. Kızkardeşine:

- Ne olur, bırak beni de ava gideyim, daha fazla dayanamayacağım! dedi. Kız razı oluncaya kadar yalvardı durdu. Kız:

- Ama akşam yine gel ha... Coşkun avcılar yüzünden kapıcığımı kapıyorum, geldiğin zaman seni tanımam için kapıyı çal: "Kardeşçiğim, beni içeri al!" de. Böyle demezsen kapıcığımı açmam.

Bunun üzerine minik geyik fırlayıp çıktı. Açık havada o kadar keyiflenmiş, o kadar neşelenmişti ki.

Kralla avcıları bu güzel hayvanı gördüler; peşine düştüler. Fakat ele geçiremediler. Tam yakaladık sandıkları zaman geyik çalılar üzerinden sıçrıyor, gözden yitiyordu.

Ortalık kararınca geyik eve koştu, kapıyı çaldı:

"- Kardeşçiğim, beni içeri al" dedi. Küçük kapı açıldı, geyik içeri daldı. Bütün gece yumuşak yatağında dinlendi. ertesi sabah av yeniden başlamıştı. Küçük geyik boru sesini, avcıların "Ho, ho" diye bağrıştıklarını duyunca yine yerinde duramaz oldu:

- Kardeşçiğim, kapıyı aç. Dışarı çıkacağım! dedi. Kız kapıyı açtı:

- Ama akşama yine burada olmalısın... Hem de dünkü sözleri söylemelisin! dedi.

Kralla avcılar, altın tasmalı küçük geyiği yine görünce hep birden kovalamaya başladılar.

Fakat geyik onlardan daha çevik, daha koşucuydu. Bu kovalamaca bütün gün sürdü.

Sonunda avcılar akşamleyin onu kuşattılar. İçlerinden biri geyikceğizin ayağını hafifçe yaraladı. Hayvan topallaya topallaya yavaş yavaş kaçtı. Avcılardan biri peşinden sürüne sürüne eve kadar geldi: "Kardeşçiğim, beni içeri al!" deyişini duydu. Kapının açılıp hemen kapandığını gördü. Bunları iyice aklında tuttu. Krala gitti; gördüklerini, işittiklerini anlattı.

Bunun üzerine kral:

- Yarın yine ava çıkılacak! dedi.

Küçük kız geyikçiğin yaralı olduğunu görünce pek korktu. Kanları yıkayıp temizledi; üzerine otlar koydu:

- Haydi sevgili geyikçik, yatağına uzan da iyi ol! dedi.

Fakat yara o kadar küçüktü ki geyiğin sabaha bir şeyciği kalmadı. Dışarıda yine av eğlencelerini duyunca:

- Duramayacağım; ben de birlikte olmalıyım! Beni kolay kolay kimse tutamaz! dedi.

Küçük kız ağlaya ağlaya:

- Seni öldürürler. Ben burada, orman içinde yalnız başımayım... Kimsem yok1 Seni salmam! dedi. Minik geyik:

- Ama burada üzüntüden ölürüm. Avcının borusunu duydum mu içim içime sığmıyor, dedi.

Küçük kız yapacak başka bir şey bulamadı; içi sızlaya sızlaya kapıyı açtı. Küçük geyik dipdiri, neşeli fırlayıp ormana gitti.

Kral onu görünce avcılarına dedi ki:

- Şunu bütün gün, hatta gece yarısına kadar kovalayın ama en ufak bir zarar vermeyin!

Gün batar batmaz kral avcıya:

- Haydi gel, ormandaki evceğizi bana göster! dedi.

Oraya gelince kapıyı çaldı:

"- Kardeşciğim, beni içeri al!" dedi. Kapı açıldı, kral içeriye girdi. Karşısında bir kız duruyordu. Bu kız o kadar güzeldi ki, kral böylesini hiç görmemişti. Küçük kız, içeriye geyik yerine başı altın taçlı bir erkek girdiğini görünce korktu. Fakat kral kıza gülümseyerek baktı, elini uzattı:

- Benimle birlikte saraya gider misin? Benim sevgili karım olur musun? dedi. Kız yanıt verdi:

- Elbette! Ama geyik de birlikte gelecek: Onu bırakmam.

Kral:

- Ömrün oldukça yanında kalsın... Hiçbir şeyi eksik olmasın! dedi.

Bu arada geyik hoplayarak zıplayarak içeri girdi. Kızcağız onu yine sazdan iplikle bağladı.

İpi eline aldı. Onunla birlikte orman kulübesinden çıkıp gitti.

Kral, güzel kızı kendi atına aldı, sarayına götürdü. Burada parlak bir törenle düğünleri yapıldı. Artık kız, kraliçe olmuştu. Uzun zaman dirlik düzenlik içinde yaşadılar. Minik geyik de ağıla konuldu. Bakılıyor, sarayın bahçesinde dolaşıp duruyordu.

Çocukların böyle uzaklara gitmesine neden olan üvey anne küçük kızın ormanda yabanıl hayvanlar tarafından parçalandığını, oğlancığın da bir geyik olarak avcılar tarafından vurulup öldürüldüğünü sanmaktaydı. Fakat onların mutlu olduklarını, rahat ettiklerini duyunca kıskançlıktan içi burkuldu. Bu duygular onda rahat, huzur bırakmadılar. Ne yapıp edip bunların başlarına yine bir yıkım getirmekten başka düşüncesi kalmadı. Gece kadar çirkin olan tek gözlü kendi kızı ona sitemler ediyor:

- Bir kraliçe olmak bana yakışırdı doğrusu! diyordu.

Kocakarı:

- Sesini çıkarma sen! Vakti gelince bu işi ele alacağım!

diye onu yatıştırıyordu.

Vakit tamam olup kraliçe güzel bir oğlan doğurduğu sırada kral avda bulunuyordu. yaşlı cadı bir odalık kılığında kraliçenin yattığı odaya girdi. Lohusaya dedi ki:

- Gelin, banyo hazır... Size iyi gelir, taze güç kazandırır. Haydi çabuk olun, soğumasın!

Kendi kızını elinden tutuyordu. Bitkin kraliçeyi banyo odasına götürdüler, leğenin içine yatırdılar. Sonra kapıyı çekip uzaklaştılar. Oysa banyo odasını, cehennem gibi, öyle kızdırmışlardı ki genç, güzel kraliçe az sonra tıkanıp boğuldu.

Bu iş tamam olduktan sonra kocakarı kızını getirdi, başına bir hotoz koydu. Kraliçenin yerine onu yatağa yatırdı. Hem de onu kraliçenin kılığına sokmuş, yüzünü kraliçeye benzetmişti ama yok olan gözü yerine getirememişti. Kral bunu farketmesin diye kız gözsüz yanına dönüp yatacaktı.

Akşamleyin kral eve dönüp de bir oğlunun dünyaya geldiğini duyunca candan sevindi; karısının yatağına gidip ne yaptığını görmek istedi. Kocakarı telaşla geldi:

- Aman durun, perdeleri kapalı bırakın, kraliçe henüz bakamaz. Hem de dinlenmesi gerek! dedi.

Kral dönüp gitti. Yatakta düzme bir kraliçenin yattığından haberi yoktu. Gece yarısı olup da herkes uykuya dalınca, lohusa odasında, beşiğin yanında henüz uyanık duran dadı kadın kapının açıldığını, asıl kraliçenin içeri girdiğini gördü. Kraliçe çocuğu beşikten aldı, kucağına yatırıp emzirdi. Sonra minik yastığını silkeleyip kabarttı. Çocuğu yine yerine yatırdı, yorganını örttü. Kraliçe minik geyiği de unutmadı. Yattığı köşeye gitti, sırtını okşadı. Sonra çıt çıkarmadan kapıdan çıkıp

gitti. Dadı kadın ertesi sabah bekçilere, geceleyin saraya birinin girip girmediğini sordu, bekçiler:

- Hayır, kimseyi görmedik! dediler.

Birçok gece kraliçe geldi. Arada bir sözcük bile konuşmadı. Dadı kadın onu her zaman görüyor, fakat kimseye bunu anlatmaya cesaret edemiyordu.

Böyle hayli zaman geçti. Kraliçe bir gece konuşmaya başladı:

- Küçük bebeğim nasıl? Ne yapıyor geyiğim?

İki gecem kaldı; bir daha gelemem ben! dedi.

Dadı kadın yanıt vermedi. Fakat kraliçe yine gözden kaybolunca krala gitti. Her şeyi anlattı. Kral dedi ki:

- Aman Tanrım, bu ne? Yarın gece çocuğun yanında uyanık duracağım.

Akşamleyin çocuğun odasına girdi. Gece yarısı kraliçe yine göründü.

- Küçük bebeğim nasıl? Ne yapıyor geyiğim?

Bir gecem daha kaldı; sonra hiç gelemem ben! dedi. Her zamanki gibi, kaybolmadan önce çocuğuna baktı. Kral onunla konuşmaya cesaret edememişti. Ertesi akşam yine uyanık bekledi. Bu kez kadın:

- Küçük bebeğim nasıl? Ne yapıyor geyiğim?

Bu son gecemdir işte; bir daha gelemem ben! dedi.

O zaman kral kendini tutamadı, kadına doğru atıldı:

- Sen benim sevgili karımdan başka biri olamazsın! dedi.

Kadın:

- Evet, ben senin sevgili karınım! dedi. O anda Tanrı'nın isteğiyle kadına yeniden can geldi. Taze, pembe renkli, sapasağlam oldu. Bunun üzerine, alçak cadıyla kızının ettikleri kötülüğü krala anlattı. Kral ikisini de mahkemeye verdi. Haklarında karar çıktı: Kız ormana götürüldü, burada yırtıcı hayvanlar onu paramparça ettiler. Cadıysa ateşe atıldı, bağıra bağıra yandı. Kocakarı yanıp kül olunca minik geyiğin tılsımı bozuldu, yine insan kılığına girdi. Küçük kızla ağabeysi de ömürlerinin sonuna kadar bir arada, mutlu yaşadılar.

GÖZÜPEK KÜÇÜK TERZİ

Bir yaz sabahı küçük bir terzi pencere önündeki sedirine oturmuştu. İyi bir ustaydı. Tüm çabasıyla dikiş dikiyordu. Bu sırada caddenin üst başından bir köylü geldi:

- İyi pelteler, iyi pelteler! diye bağırdı. Bu ses terzinin kulağına pek hoş geldi. Narin başını pencereden uzatarak:

- Yukarı gel kadıncık, dedi, neyin varsa bırak!

Kadın, ağır sepetiyle üç ayak merdiveni çıkarak terzinin yanına geldi, bütün çömlekleri önüne boşalttı. Terzi bunların hepsini gözden geçirdi, yukarı kaldırdı, burnuna yaklaştırdı. Sonunda:

- Pelte iyiye benziyor, tart bakalım 4 lot (1). Bu bir kilonun sekizde biri tutar ama neme gerek.

İyi bir satış yapacağını uman kadın, istediğini verdi ama pek kızmıştı; homurdana homurdana çıkıp gitti.

Küçük terzi:

- Tanrı bu peltenin bereketini arttırsın. Bana da gayret, güç versin! diyerek dolaptan ekmek aldı, boylamasına bir dilim kesti, üzerine pelteden sürdü.

- Tadı acı olmayacak ama ısırmadan önce gömleği tamamlayalım! dedi. Ekmeği yanına koydu, dikmeyi sürdürdü. Sevincinden gitgide daha iri dikişler yaptı. Bu sırada, tatlı lapanın kokusu bir yığın sinekle dolu duvara yükselmişti. Bu koku onları çekti, sürü sürü gelip üzerine kondular:

Küçük terzi:

- Sizleri kim çağırdı yahu? diye bu çağrılmamış konukları kovaladı. Fakat Alman dilini bilmeyen sinekler bu kovalamaya aldımadılar, gittikçe artan bir sayıda gelip durdular. O

zaman terzinin kanı başına sıçradı. Oturduğu yerden bir bez parçasına uzandı:

- Durun, şimdi size gösteririm! dedi, ekmeğin üzerine kıyasıya vurdu. Bezi çekip de saydığı zaman yedi sineğin ölü olarak bacaklarını uzatmış yattığını gördü:

- Yaman adamsın be! diye kendi kahramanlığına hayran oldu.

- Bunu bütün kent duymalı! dedi. İvedi ivedi bir kemer biçip dikti, üzerine iri harflerle şu yazıyı işledi: "Bir vuruşta 7 can!" Sonra:

- Yalnızca kent mi ya! Bütün dünya bunu bilmeli! dedi. Yüreği sevinçten bir kuzu kuyruğu gibi oynuyordu.

Terzi, kemeri beline doladı, uzaklara gitmeye kalktı. Çünkü ondaki gözüpekliğe işlikler pek küçük görünüyordu. Yola çıkmadan önce yanına alabileceği bir şey var mı diye evin köşe bucağını araştırdı. Bayat bir peynirden başka bir şey bulamadı. Onu dağarcığına soktu. Kentin kapısı önünde bir kuş gördü. Bu kuş otlar arasına saklanmıştı. O da cebine peynirin yanına girdi. Bunun üzerine cesaretle yola koyuldu. Hafif, çevik bir adam olduğu için yorgunluk duymuyordu. Yol onu bir

dağa götürdü. En yüksek tepeye varınca orada koca bir devin oturduğunu, rahat rahat çevresine bakındığını gördü. Küçük terzi korkusuz, ürküsüz devin karşısına gitti, ona seslendi:

- Günaydın arkadaş, dedi, orada oturup alabildiğine geniş dünyayı seyrediyorsun değil mi? İşte ben o yoldayım, dünyayı dolaşıp görgümü artıracağım. Benimle gelmek ister misin?

Dev dudak bükerek terziye baktı:

- Vay serseri vay, hay miskin hay! dedi.

Küçük terzi:

- Olabilir! diye karşılık verdi. Ceketinin düğmelerini çözdü, kemerini göstererek:

- Kim olduğumu şuradan okuyabilirsin! dedi.

Dev yazıyı okudu: "Bir vuruşta yedi can." Terzinin aldığı canların insan olduklarını sandı.

Bu küçücük adam karşısında bir parça çekinme duydu ama önce onu sınavdan geçirmeyi düşündü. Avucuna bir taş alıp sıkınca, suyunu çıkardı:

- Sen de güçlüysen yap böyle bakalım! dedi.

Küçük terzi:

- Olup olacak becerin bu mu? Bizim gibi adamlar için bu oyuncaktır! diye elini cebine soktu, yumuşak peyniri çıkarıp sıktı, suyunu akıttı:

- Benimki bir parça daha iyi oldu, değil mi? dedi.

Dev ne diyeceğini şaşırmıştı. Küçücük adamın böyle bir şey yapacağına bir türlü akıl erdiremiyordu. Bunun üzerine dev yerden bir taş aldı; o kadar yükseklere fırlattı ki taş

gözle görülemez oldu:

- Haydi bakalım sen de yap görelim, ördek kılıklı cüce! dedi.

Küçük terzi:

- Güzel attın ama taş nasıl olsa yine yere düşecek. Oysa ben bir taş atacağım, bir daha geri dönmeyecek! diye elini cebine soktu, kuşu aldı, havaya fırlattı. Özgürlüğe kavuştuğu için sevinen kuş uçup gitti, bir daha geri gelmedi.

Küçük terzi:

- Nasıl, beğendin mi arkadaş? diye sordu.

Dev:

- Taş atmasını da beceriyorsun ama dur bakalım adamakıllı bir yük taşıyabilecek misin?

dedi.

Terziyi, kesilip yere devrilmiş koskoca bir meşe ağacının yanına götürdü:

- Gerçekten güçlüysen şu ağacı kaldırıp ormandan çıkarmak için bana yardım et! dedi.

Küçük adam:

- Baş üstüne, sen yalnızca ağacın gövdesini omzuna al, ben ince kalın bütün dallarını kaldırıp taşırım. İşin de en ağır yanı bu zaten! dedi.

Dev ağacın gövdesini omuzladı. Terziyse bir dalın üzerine oturdu. Çevresine bakmayan dev bütün ağaçla birlikte küçük terziyi de taşıyıp götürdü. Küçük terzi arkada pek neşeli, pek keyifliydi. Islıkla "Ey gaziler yol göründü!" türküsünü çalıyordu. Sanki ağaç taşımak çocuk oyuncağıymış gibi gösteriyordu. Dev, bu ağır yükle ıkına sıkına bir parça yol aldıktan sonra daha gidecek gücü kalmadı:

- Bana bak, diye bağırdı, ağacı yere atacağım.

Terzi çabucak yere atladı, sanki onu taşımaktaymış gibi yaparak ağacı kucakladı:

- Koskoca herifsin ama bir ağacı bile taşıyamıyorsun! dedi.

Birlikte yola koyuldular. Bir kiraz ağacının yanından geçerken dev ağacın ta tepesine elini uzattı. En olgun meyvalar buradaydı. Dalı eğdi, terziye tuttu, yemesini söyledi. Fakat küçük terzi ağacı zaptedemiyecek kadar güçsüzdü. Dev dalı elinden bırakınca ağaç doğruluverdi. Terzi de onunla birlikte havaya kalktı. Bir şeycik olmadan yine yere düşünce dev:

- Ne o, dedi, incecik çöpü zaptedecek gücün yok mu?

Küçük terzi:

- Bunun güçle alışverişi yok, dedi, bir vuruşta yedi can alandan böyle bir şey umulur mu sanıyorsun? Ben ağacın tepesine fırladım. Aşağıda, çalılar arasında avcılar silah atıyorlardı. Elindeyse sen de zıpla bakalım!

Dev ne kadar uğraştıysa da bir türlü ağacın üstüne sıçrıyamadı, dallara takılı kaldı. Küçük terzi bu işte de üstün gelmişti.

Dev:

- Madem ki bu kadar gözüpeksin... Öyleyse haydi bizim mağaraya gel de bu geceyi bizde geçir; dedi.

Küçük terzi razı oldu, devin peşine takıldı. Mağaraya vardıkları zaman orada ateş

karşısında başka devler oturuyorlardı. Her biri elindeki kızarmış bir koyunu yiyordu.

Küçük terzi çevresine bakındı: "Burası benim işliğimden daha geniş" diye düşündü. Dev ona bir yatak gösterdi, içine yatıp rahatça uyumasını söyledi. Bu yatak küçük terziye göre pek büyüktü. Yatağa girip yatmadı, bir köşeye büzüldü. Gece yarısı olunca dev, küçük terzinin derin bir uykuya daldığını sanarak kalktı. Kocaman bir demir sırık aldı. Yatağın ortasına olanca gücüyle bir kez vurdu. Bu çayır çekirgesinin hesabını gördüğünü sandı.

Sabahın alaca karanlığında devler onu büsbütün unutarak ormana gittiler. Küçük terzi pek keyifli, elini kolunu sallaya sallaya arkalarından yetişip birdenbire karşılarına dikilince devler şaşırıp ürktüler. Küçük terzinin kendilerini tepeleyip öldüreceğinden korktular. Hepsi palas pandıras kaçtılar.

Küçük terzi burnunun doğrusuna yine yola koyuldu. Uzun süre dolaştıktan sonra bir kıral sarayının yakınına vardı. Burada yorgunluğunu anlayarak çimenlerin üzerine uzandı, uykuya daldı. Orada yatmaktayken adamlar geldi, orasına burasına bakarlarken kemerindeki şu yazıyı okudular: "Bir vuruşta yedi can!"

- Ama bu büyük savaş kahramanı burada, barış ülkesinde ne arıyor? Herhalde yaman bir kişi olacak bu! dediler. Girip krala haber verdiler.

Günün birinde savaş olursa bunun önemli, gerekli bir adam olacağını, ne pahasına olursa olsun onu salmamak gerektiğini söylediler. Bu düşünce kralın hoşuna gitti; saray adamlarından birini küçük terziye yolladı. Uyanınca ona savaşçılık görevi öner, dedi.

Gönderilen adam uyuyan terzinin yanında durup, gerine gerine gözlerini açıncaya kadar, onu bekledi. Sonra aldığı buyruğu ona bildirdi. Küçük terzi:

- Zaten ben de bu iş için gelmiştim! Kralın buyruğunda çalışmaya hazırım! dedi.

Bunun üzerine büyük bir saygıyla karşılandı. Kendisine ayrı bir ev verdiler. Fakat savaşçılar küçük terziye içerliyorlardı. Onun bin mil uzaklara defolup gitmesini istiyorlardı. Aralarında:

- Onunla kavga çıkarırsak durumumuz nice olur? diye konuşuyorlardı. Bir vuruşta yedimizi birden yere serer. İçimizden hiçbiri bu işin hakkından gelemez. Bunun üzerine karar verdiler: Hep birden krala gidip izin istediler:

- Bir vuruşta yedi can alan bir adamın yanında duramayız! dediler. Kral bir kişinin uğruna sadık adamlarını kaybedeceği için üzüldü. "Keşke gözlerim onu görmeseydi, keşke şunu başımdan savsaydım" dedi, ama ona yol vermeye cesaret edemedi.

Çünkü bütün uyruklarıyla birlikte kendisini vurup öldürmesinden, krallık tahtına oturmasından korkuyordu. Uzun süre enine boyuna düşündü. Sonunda bir çare buldu; küçük terziye adam gönderdi, bu kadar büyük bir savaş kahramanı olduğu için kendisine bir öneride bulunacağını söyletti: Ülkesindeki büyük bir ormanda iki dev yerleşmiş. Bunlar yağmacılıkla, adam öldürmekle, insanları ateşe atmakla, yangınlar çıkarmakla büyük zararlara neden oluyorlarmış. Ölümü göze almadıkça kimse onlara yaklaşamıyormuş.

Eğer o, bu iki devi alt edip öldürürse kıral ona biricik kızını verecek, çeyiz olarak da kırallığının yarısını bağışlayacaktı. Haber verdirdi. Yüz atlı da onunla birlikte gidecekler, kendisine yardım edeceklerdi. Terzi:

- Bu tam senin gibi bir adamın işi. Güzel bir prensesle yarım krallık toprağı her gün ele geçmez, diye düşündü:

- Pekâlâ, dedi, devlere ben yeterim. Yanımda yüz atlıya gerek yok. Bir vuruşta yedi can alan insan iki kişiden korkmaz.

Küçük terzi çıkıp gitti. Yüz atlı da peşine takıldı. Ormanın kıyısına varınca yanındakilere:

- Siz burada durun. Ben tek başıma devlerin hakkından gelirim, diyerek ormana daldı, sağına soluna bakındı. Bir süre sonra iki devi gördü: Bunlar, bir ağacın altında yatmış, uyuyorlardı. O kadar horluyorlardı ki dallar eğrilip doğruluyordu. Küçük terzi çabucak taş toplayıp ceplerine doldurdu, ağaca çıktı. Yarıdayken, bir daldan kaya kaya, uyuyanların tam üstlerine kadar gelip orada durdu. Devlerden birinin göğsüne arka arkaya birkaç taş attı. Dev uzun zaman bunun farkında olmadıysa da sonunda uyandı, arkadaşını dürttü:

- Ne vuruyorsun? dedi. Öbürü:

- Düş görmüşsün... Ben sana vurmadım! dedi.

Yine uykuya yattılar. Bunun üzerine terzi ikincisinin üzerine bir taş attı.

Dev:

- Bu ne? Niçin beni taşlıyorsun? diye bağırdı. Birinci dev:

- Seni taşladığım yok! diye homurdandı.

Bir süre kavga ettiler. Fakat yorgun oldukları için işi uzatmadılar. Gözleri yine kapandı.

Küçük terzi oyununa yeniden başladı. Pek iri bir taş arayıp buldu. Bunu olanca gücüyle birinci devin göğsüne attı.

Dev:

- Ama bu çok oldu! diye bağırdı. Çılgın gibi yerinden fırladı. Arkadaşını kaldırıp ağaca çarptı. Ağaç zangır zangır sallandı. Öbür dev de alacağını onun yanında komadı. O kadar kızışmışlardı ki, ağaçları söküp bunlarla birbirlerini patakladılar, sonunda da ikisi birden ölü olarak yere serilip kaldılar. Bunun üzerine küçük terzi ağaçtan indi:

- Bereket versin üstünde oturduğum ağacı sökmediler, yoksa bir sincap gibi başka bir ağaca sıçramak zorunda kalacaktım. Bizim gibiler çevik olur! dedi.

Kılıcını çekti. Devlerden her birinin göğsüne tüm gücüyle birkaç kez batırdı. Sonra ormandan çıkıp atlıların yanına geldi:

- İş tamam. İkisinin de hesabını gördüm ama çok güç oldu. Tehlikeyi görünce ağaçları köklerinden söküp kendilerini savundular, fakat benim gibi bir vuruşta yedi can alan biri karşısında ne yararı olur ki... dedi.

Atlılar sordular:

- Yaralanmadınız mı?

Terzi:

- İşler yolunda gitti, dedi, bir kılıma bile zarar veremediler. Atlılar ona inanmak istemediler. Atlarını ormanın içine sürdüler. Orada devleri kanlar içinde yüzer buldular.

Çevrelerinde sökülüp devrilmiş ağaçlar yatıyordu.

Küçük terzi, kraldan, söz verdiği ödülü istedi ama kral verdiği sözden pişman olmuştu.

Bu kahramanı başından nasıl savacağını yeniden düşünmeye başladı:

- Kızımla ülkemin yarısını almadan önce bir kahramanlık daha göstermen gerek! dedi.

Ormanda tek boynuzlu bir aygır var. Büyük zarar yapıyor. Hele onu bir yakala bakalım.

- İki devden korkmayan tek boynuzlu bir aygırdan mı korkar? Bir vuruşta yedi can almak bana özgü bir beceridir, dedi.

Bir iple bir balta aldı. Çıkıp ormana gitti. Kendisine söyleneni dışarda beklemeye başladı.

Uzun zaman beklemesine gerek kalmadı. Tek boynuz az sonra göründü, hemen terzinin üzerine atıldı. Sanki onu oracıkta şişleyivermek istiyordu. Küçük terzi:

- Aman yavaş gel! Acelen ne bakayım? diye olduğu yerde durdu. Hayvanın iyice yaklaşmasını bekledi. Sonra hızla bir ağacın arkasına fırladı. Tek boynuz olanca

gücüyle ağaca saldırınca, boynuzu ağacın gövdesine öyle bir saplanış saplandı ki, onu çekip çıkarmaya gücü yetmedi. Böylelikle ele geçmiş oldu. Küçük terzi:

- İşte kuşu yakaladım! diye ağacın arkasından çıktı. Önce tek boynuzun boynuna ipi doladı, sonra ağaca saplı boynuzunu baltayla kırdı. Bu işleri yoluna koyduktan sonra hayvanı yedeğine alıp kırala götürdü.

Kral sözverdiği ödülü hâlâ vermek istemiyordu. Üçüncü bir iş daha buyurdu: Terzi, düğünden önce ona bir yaban domuzunu yakalayacaktı. Bu hayvan büyük zararlara neden olmaktaydı. Avcılar da kendisine yardım edeceklerdi. Terzi:

- Başüstüne, dedi, çocuk oyunu bu!

Ormana giderken yanına avcıları almadı. Bunlar sevindiler. Çünkü yaban domuzu onlara kaç kez öyle bir kabul töreni yapmıştı ki, artık onunla karşılaşmaya hiçbirinde heves kalmamıştı.

Domuz terziyi görünce, köpüren ağzıyla, gıcırdayan dişleriyle üzerine atılıp onu yere yıkmak istedi. Fakat çevik kahraman fırlayıp yakındaki küçük bir kiliseye kaçtı. Üst kattaki pencereden bir sıçrayışta yine dışarı çıktı. Domuz koşa koşa peşinden gelmişti.

Fakat terzi dışardan dolaşarak kapıyı arkasından kapadı. Böylelikle kuduz hayvan kapana kısılmıştı. Pencereden dışarı atlayamayacak kadar ağır, beceriksizdi. Küçük terzi avcıları çağırdı. Bunlar tutukluyu gözleriyle gördüler.

Kahraman terzi, krala gitti. Kral ister istemez sözünü tutmak zorunda kaldı. Kızıyla ülkesinin yarısını ona verdi. Karşısında bir savaş kahramanı yerine küçücük bir terzi olduğunu bilseydi içi bir kat daha sızlardı.

Düğün çok parlak bir biçimde, fakat az sevinçle kutlandı. Bir terziden bir kral oldu. Bir süre sonra genç kraliçe geceleyin kocasının düşünde:

- Delikanlı, bana bir mintan dik, pantolonumu yama! Yoksa cetvel tahtasını kulak tozuna indiririm ha! diye sayıkladığını işitti. O zaman bu delikanlının ne mal olduğunu anladı.

Ertesi sabah babasına durumundan yakındı. Bir terziden başka bir şey olmayan bu adamdan kendini kurtarması için yalvardı. Kral kızını yatıştırdı:

- Bu gece yatak odanın kapısını açık bırak. Adamlarım dışarda duracaklar. Uyuyunca içeriye girip onu bağlayacaklar, uzaklara giden bir gemiye götürecekler.

Bu sözler üzerine kadının içi rahatladı. Orada bulunup bunları dinleyen kralın silahçıbaşısı genç adamın iyiliklerini görmüştü. Olup bitenleri gidip ona anlattı. Küçük terzi:

- Bu işin önüne geçerim!

dedi. Akşamleyin, her günkü saatinde karısıyla birlikte yatağa uzandı. Kadın onun uyuduğunu sanarak kalktı, kapıyı açtı, yine yattı. Uyur gibi yapan küçük terzi yüksek sesle konuşmaya başladı:

- Delikanlı, bana bir mintan dik, pantolonumu yama! Yoksa cetvel tahtasını kulak tozuna indiririm ha... Ben bir vuruşta yedi can aldım. İki dev öldürdüm, tek boynuzlu bir aygırı yakalayıp getirdim, bir yaban domuzunu yakaladım. Dışarda odanın önünde duranlar mı beni korkutacak!

Dışardakiler terzinin bu sözlerini işitince korkudan ödleri koptu. Bu ele avuca sığmaz adam arkalarından geliyormuş gibi koşmaya başladılar. Bir daha da kimse onun üzerine gitmeye cesaret edemedi. Böylece küçük terzi ömrünün sonuna kadar krallık yaptı.

KORKUYU ÖĞRENMEK İÇİN YOLLARA DÜŞENİN MASALI

Bir babanın iki oğlu vardı. Bunlardan büyüğü akıllı, kurnaz bir çocuktu. Her şeye aklı ererdi. Küçükse aptaldı. Bir şeye aklı ermez, bir şey öğrenemezdi. Onu görenler:

- Bunun yüzünden babasının çekeceği var! derlerdi. Görülecek bir iş olsa bunu hep büyüğüne yaptırırlardı. Fakat babası geç vakit, yahut gece yarısı bir şey alıp getirmeye gönderir de yol kilise alanından veya korkulu bir yerden geçecek olsa bu oğlan:

- Oraya gitmem, içime ürpermeler geliyor! derdi. Çünkü korkardı. Yahut akşamleyin ocak başında masal anlatılırken bazen dinleyicilerden birinin tüyleri diken diken olur ve

"Aman içime ürpermeler geliyor" derdi. Küçük oğlansa bir köşede oturup dinler; fakat bu sözden bir şey anlamazdı.

- Boyuna "İçime ürpermeler geliyor, korkudan titriyorum" deyip duruyorsunuz, benim korktuğum yok. Galiba bu da benim aklımın ermediği bir beceri olacak, derdi.

Gel zaman, git zaman... Günün birinde baba ona dedi ki:

- Bana bak, şu köşede boy büyütüp, beslenip duruyorsun, kendi ekmeğini kendin kazanmak için bir şeyler öğrenmelisin, bak ağabeyin nasıl çalışıyor? Oysa senin yediğin içtiğin haram.

Oğlan:

- Ah babacığım, dedi. Benim de öğrenmeye can attığım bir şey var.Yapabilsem de korkudan ürpermeyi öğrensem. Bunun ne demek olduğunu bir türlü anlayamıyorum.

Büyük oğlan bu sözleri duyunca güldü. İçinden: "Aman Tanrım, kardeşim ne kadar budala! Dünyada bundan aptal adam olmaz. Ağaç yaşken eğilir." dedi.

Baba içini çekerek:

- Korkudan ürpermeyi öğren ama bununla ekmeğini kazanamazsın ki! dedi.

Az sonra kilise hademesi onlara konuk geldi. Baba ona derdini döktü; küçük oğlunun bir işe yaramadığını; bir şey bilmediğini, hiçbir şey öğrenmediğini anlattı:

- Düşünün bir kez, ekmeğini neyle kazanmak istediğini soruyorum da bana korkuyla ürpermekten başka bir şey öğrenmek istemediğini söylüyor! dedi.

Kilise hademesi:

- Hepsi bu kadarsa onu benim yanımda öğrenebilir, dedi. Siz onu bana bırakın, ben alıp götüreyim.

Baba razı oldu, kendi kendine: "Oğlan bir parça eğitim görür bari." diyordu.

Bunun üzerine kilise hademesi onu evine götürdü. Görevi çan çalmaktı. Birkaç gün sonra gece yarısı oğlanı uyandırdı, yataktan kaldırdı. Kilise kulesine çıkıp çan çalmasını söyledi.

İçinden: "Korkuyla ürpermenin ne olduğunu şimdi öğrenirsin." dedi. Gizlice dışarı çıktı.

Oğlan kulenin tepesine gelip de çanın ipini tutmak için arkasına dönünce, merdivende, mazgal deliğinin karşısında beyaz bir hayalet gördü:

- Kim o? diye seslendi.

Fakat hayalet ne yanıt verdi, ne de yerinden kıpırdandı. Oğlan:

- Yanıt ver, yahut çekil git. Gece yarısı buralarda işin yok senin! diye bağırdı.

Fakat kilise hademesi olduğu yerde kımıldanmadan duruyordu; oğlan bunu görsün de karşısındakinin bir hayalet olduğunu sansın diye... Oğlan bir daha bağırdı:

- Burada ne arıyorsun? Hırlı bir malsan konuş; yoksa seni merdivenden aşağı atarım! dedi.

Kilise hademesi: "Kuru gürültüye kulak asma" diye yine sesini çıkarmadı, taştanmış gibi olduğu yerde durdu. Bunun üzerine oğlan üçüncü kez bir daha bağırdı. Bu da boşa gidince gerine gerine hız alarak hayalete bir tekme savurdu, onu on basamak birden aşağı yuvarladı. Hayalet bir köşeye serildi kaldı. Bunun üzerine oğlan çanı çaldı, eve döndü. Bir söz söylemeden yatağına uzanıp yine uykuya daldı.

Hademenin karısı uzun zaman kocasını bekledi, fakat adam bir türlü gelmiyordu.

Sonunda içine bir korku girdi, oğlanı uyandırıp sordu:

- Kocam nerde kaldı biliyor musun? Senin önünden kuleye çıkmıştı.

Oğlan yanıt verdi:

- Hayır, ama orada merdiven başında, mazgal deliğinin karşısında biri duruyordu. Sesini çıkarmadığı, yerinden kımıldanmadığı için onu bir hırsız sandım, tekmeyle aşağı yuvarladım. Haydi gidip bakın. Kocanız olup olmadığını görürsünüz. Oysa, doğrusu buna çok canım sıkılır.

Kadın fırlayıp gitti, bir köşede yatıp inliyen, bir bacağı kırık kocasını buldu. Adamı sırtlayıp aşağı indirdi; bağıra bağıra oğlanın babasına koştu:

- Oğlunuz başımıza büyük bir yıkım getirdi. Kocamı merdivenden aşağı atıp bir bacağını kırdı. Bu haylazı evimizden alın! diye bağırdı. Baba irkildi, koşa koşa geldi, oğlanı aldı:

- Bu ne Tanrıdan korkmazlık... Bunu sana kesinlikle şeytan yaptırmıştır! dedi.

Oğlan:

- Beni dinle baba, dedi, benim hiç suçum yok. Adam gece yarısı kötü düşünceli biri gibi orada duruyordu. Kim olduğunu bilmiyordum. Üç kez kendisine, konuş yahut çekil giti, diye seslendim.

Baba:

- Ah, senin yüzünden her zaman başım dertte... Yıkıl gözümün önünden, artık yüzüne bakmak istemiyorum! dedi.

- Peki baba, seve seve giderim. Yalnızca sabah oluncaya kadar bekleyin. Çıkıp gideceğim.

O zaman karnımı doyurabilecek bir beceri sahibi olacağım.

Baba:

- Ne istersen öğren, bana göre hava hoş! İşte şurada elli taler var, bununla uzaklara git.

Babanın kim olduğunu, nereden geldiğini kimseye söyleme. Çünkü sen bana yüz karasısın.

- Nasıl isterseniz öyle olsun baba. Madem ki artık istemiyorsunuz. Ben de kolayca bundan sakınabilirim.

Ortalık ağarınca oğlan elli taleri cebine koydu, büyük şoseye çıktı. Kendi kendine:

- Ah bir korksam, ne olur ürpersem! diye söylenip duruyordu.

Bu sırada yanına bir adam geldi. Oğlanın kendi kendine söylediği bu sözleri duymuştu.

Darağacını görebilecek kadar yol aldıkları zaman adam dedi ki:

- Görüyor musun, şurada urgancının kızıyla evlenip şimdi de uçmayı öğrenen, yedilerin durduğu ağaç var. Altına otur, geceye kadar bekle... O zaman korkuyla ürpermeyi öğrenirsin.

Oğlan:

- Yapılacak başka bir iş yoksa, bu kolay. Eğer korkuyu bu kadar çabuk öğrenirsem elli talerim senindir. Yarın sabah erkenden yanıma gel!

Oğlan darağacının yanına gitti, altına oturdu, akşama kadar bekledi. Üşümeye başladığı için bir ateş yaktı. Gece yarısı o kadar soğuk bir rüzgâr esti ki, ateş olduğu halde bir türlü ısınamıyordu. Rüzgâr darağacında asılı adamları birbirine çarptıkça cesetler ileri geri sallanıp duruyorlardı. Oğlan kendi kendine: "Sen aşağıda, ateşin başında donuyorsun, şu yukardakiler kim bilir ne kadar donup titrerler" dedi. Yufka yürekli olduğu için merdiven dayayıp yukarı çıktı. Birer birer iplerini çözdü, yedisini de aşağı indirdi. Sonra ateşi karıştırdı, üfledi, ısınsınlar diye cesetleri çevresine dizdi. Bunlar oturuyorlar, ama kımıldanmıyorlardı. Üstlerindeki giysileri ateş sardı. Oğlan:

- Dikkat edin, yoksa sizi yine oraya asarım! dedi. Fakat ölüler bir şey işitmiyorlardı. Sessiz duruyorlar, paramparça giysilerinin yanmasına ses çıkarmıyorlardı. Bunun üzerine oğlan kızdı:

- Madem ki dikkat etmek istemiyorsunuz, ben de size yardım edemem. Sizinle birlikte yanıp gitmeye niyetim yok doğrusu! diye onları sırayla götürüp astı. Sonra ateşin başına oturdu, uyuyakaldı.

Ertesi sabah adam geldi, elli taleri istedi:

- Korku nedir öğrendin artık, değil mi? dedi.

Oğlan yanıt verdi:

- Hayır, nereden öğrenecektim onu? Şu yukardakiler ağızlarını açmadılar. Hem o kadar budala şeyler ki, üstlerindeki partalların yanmasına bile ses çıkarmadılar.

Adam bugün elli taleri ele geçiremeyeceğini anlayınca:

- Böylesine ömrümde hiç raslamamıştım! diye söylene söylene çıkıp gitti.

Oğlan da yoluna düzüldü. Yine kendi kendine konuşmaya başladı: "Ah bir korksam, ne olur bir korksam!"

Arkasından gelmekte olan bir arabacı bunu duydu:

- Kimsin sen? diye sordu.

Oğlan:

- Bilmiyorum! dedi.

- Nerelisin?

- Bilmiyorum.

- Baban kim?

- Söyleyemem.

- Ne mırıldanıp duruyorsun?

Oğlan yanıt verdi:

- Korkuyu öğrenmek istiyorum ama bunu bana kimse öğretemiyor.

Arabacı:

- Gevezeliği bırak! dedi. Gel benimle bakayım, seni bir yere yerleştireyim.

Oğlan arabacıyla gitti. Akşamleyin bir hana vardılar. Burada geceleyeceklerdi. Odaya girerken oğlan yine söylendi:

- Ah bir korksam; ne olur bir korksam!

Bunu işiten hancı gülerek:

- O kadar iştahlıysan nasıl olsa fırsat çıkar sana! dedi.

Hancının karısı:

- Aman sus, dedi. Sana benzer bazı zevzek meraklılar yaşamlarını bu yolda yitirmişlerdir.

O güzel gözler bir daha gün ışığı görmezlerse çok yazık olur.

Fakat oğlan:

- Ne kadar güç olursa olsun öğreneceğim, dedi. Zaten bunun için yola çıktım.

Oraya pek uzak olmayan bir yerde büyülü bir şato bulunduğunu, içinde üç gececik nöbet bekleyenin korkuyu iyice öğrenebileceğini söyletmeden hancıya rahat vermedi. Bu işi başarana kral, kızını verecekti. Bu kız, güneşin aydınlattığı genç kızların en güzeliydi.

Şatoda, kötü hayaletlerin beklediği büyük hazineler saklıydı. O zaman bunlar da serbest kalacak, bir yoksulu tümüyle zengin edebileceklerdi. Şimdiye kadar birçokları içeri girmişler, fakat bir daha dışarı çıkamamışlardı.

Ertesi sabah oğlan kralın huzuruna çıktı:

- Izin buyurulursa üç gece büyülü şatoda nöbet bekleyeceğim! dedi. Kral oğlanın yüzüne baktı. Hoşuna gittiği için:

- Benden üç şey isteyebilirsin ama cansız şeyler olacak. Bunları da şatoya götürebilirsin!

dedi.

Oğlan:

- Öyleyse sizden bir ateş, bir torna tezgâhı, bir de bıçaklı keski tezgâhı isterim, dedi.

Kral bunları gündüzden şatoya gönderdi. Gece yaklaşınca oğlan yukarı çıktı. Odanın birinde parlak bir ateş yaktı, bıçaklı keski tezgâhını ateşin yanına koydu. Kendi de torna tezgâhının üzerine oturdu.

- Ah, bir korksam ne olur, ama galiba burada da onu öğrenemeyeceğim. Gece yarısına doğru ateşi canlandırmak istedi. Üfler üflemez bir köşeden:

- Miyav, miyav... Bizi üşüten ne? diye bir çığlık koptu. Oğlan:

- Deliler, diye bağırdı, neden üşüyorsunuz? Gelin, ateşin karşısına oturun, ısının.

Oğlan bunu der demez koskocaman iki karaltı bir sıçrayışta oraya geldiler. Oğlanın iki yanına oturdular. Alev alev yanan gözleriyle vahşi vahşi yüzüne baktılar. Kısa bir süre sonra ısınınca:

- Arkadaş, dediler, bir iskambil oynayalım mı?

- Neden olmasın? Ama önce patilerinizi gösterin bakayım, dedi.

Bunun üzerine kediler pençelerini çıkarıp gösterdiler! Oğlan:

- Aman, tırnaklarınız ne uzunmuş. Durun, önce şunları bir keseyim! diye kedileri enselerinden yakaladı. Keski tezgâhının üstüne koydu. Pençelerini mengeneyle sıkıştırdı:

- Parmaklarınızı gördüm. İskambil oyununa iştahım kalmadı! dedi.

Kedileri vurup öldürdü, dışarı çıkarıp suya attı. İki kediyi rahata kavuşturup yine ateşinin yanına oturacağı zaman köşelerden, bucaklardan kara kediler, kara köpekler akın akın gelmeye başladı. Bunların ardı arkası bir türlü kesilmediği için oğlan artık saklanamaz oldu.

Bunlar korkunç seslerle bağrışıyorlardı. Oğlanın üzerine doğru geldiler. Ateşi darmadağın edip söndürmeye kalkıştılar. Oğlan, kısa bir süre yerinden kımıldamadan buna seyirci kaldı. Fakat sonunda kan tepesine çıktı. Bıçağı yakalayınca:

- Defol oradan alçak! diye bağırarak üzerlerine atıldı. Bir bölüğü kaçıp gitti, bir bölüğünü öldürdü, dışarıya büyük havuza fırlatıp attı.

Geri dönünce, kıvılcımları üfleye üfleye ateşi canlandırıp ısındı. Böyle oturup dururken gözleri kapanmaya başladı, uyku bastırdı. Bunun üzerine çevresine bakındı, köşede bir yatak gördü:

- Tam bana göre! diye yatağa girip yattı.

Fakat gözlerini kapar kapamaz yatak kendi kendine yürümeye başladı. Gide gide bütün şatoyu dolandı! Oğlan:

- Oh, ne âlâ! dedi.

Yatak, sanki önüne altı at koşulmuş gibi, merdivenlerden, kapı eşiklerinden çıkıp iniyordu. Birdenbire yatak "hop" diye altüst oluverdi. Bir dağ gibi oğlanın üstüne yığıldı.

Fakat oğlan yastıkları, yorganları havaya fırlatarak dışarı çıktı:

- Haydi, isteyene uğurlar olsun! diye gitti, ateşin karşısına uzanıp sabaha kadar uyudu.

Sabahleyin kral geldi. Oğlanı yerde yatar görünce, cadıların onu öldürdüklerini sandı:

- Yazık oldu şu yakışıklı adama! dedi.

Delikanlı bunu duydu, yattığı yerden doğruldu:

- İşler o kadar ilerlemedi! deyince kral hem şaşakaldı, hem sevindi. Neler olup bittiğini sordu.

Oğlan yanıt verdi:

- Çok iyi, dedi, bir gece geçtikten sonra öbür ikisi de geçer elbet! Hancının yanına vardığı zaman adamın gözleri faltaşı gibi açıldı:

- Seni bir daha diri göreceğimi aklımdan geçirmemiştim, dedi, korkuyu öğrendin mi bari?

Oğlan:

- Hayır, dedi, hepsi boş. Keşke biri bana bunu söyleyebilseydi1

İkinci gece yine eski şatoya çıktı. Ateşin başına oturdu. Her zamanki sözlerini yinelemeye başladı:

- Ah bir korksam!

Gece yarısı olunca bir gürültü patırtı işitildi. Bu ses önce hafif geliyordu, fakat gitgide güçlendi. Sonra bir süre ses kesildi. Sonunda bacadan aşağı bağıra bağıra yarım gövdeli bir adam ayaklarının ucuna düştü; oğlan:

- Hoppala! diye bağırdı, başımıza bir de yarım adam çıktı. Doğrusu bu pek az.

Bunun üzerine, gürültü patırtı yeniden başladı. Ulumalar, tepinmeler duyuluyordu; arkasından bir yarım parça daha düştü, oğlan:

- Dur, önce şu ateşi biraz üfleyeyim! dedi. Bu işi bitirip çevresine bakınca bu iki parçanın bitişmiş olduğunu gördü. Kendi yerinde korkunç bir adam oturuyordu:

- Böyle sözleşmemiştik ama, dedi, bu bank benim.

Adam onu itmek istedi; fakat oğlan buna meydan bırakmadı. Hızla adamı itip yuvarladı.

Kendi yerine oturdu. Bunun üzerine birbiri ardından daha birçok insan bacadan düştü.

Bunlar dokuz tane ölü kemiğiyle iki tane ölü kafası getirip diktiler. "Kegel - Kil" oynamaya koyuldular. Oğlan da heveslendi:

- Bana bakın, ben de oynayabilir miyim? diye sordu.

- Paran varsa hayhay!

- Para var ama toplarınız tam yuvarlak değil, diye ölü kafalarını aldı, torna tezgâhına koyarak tostoparlak yaptı:

- İşte şimdi daha iyi oynarsınız, haydi iş başına! dedi. Onlarla birlikte oynadı. Biraz para yitirdi. Fakat on ikinciyi vurunca hepsi ortadan siliniverdi. Bunun üzerine oğlan yere uzandı, rahat bir uykuya daldı.

Ertesi sabah kral geldi. Oğlandan ne olduğunu anlamak istedi:

- Bu kez neler oldu? diye sorunca oğlan:

- Kegel oynadım, birkaç heller yitirdim! dedi.

- Hiç korku geçirmedin mi?

- Ne gezer? Gönlümü eğlendirdim. Ah korkunun ne olduğunu bir bilsem!

Üçüncü gece oğlan yine bankın üzerine oturmuş; üzgün üzgün:

- Ah bir korksam! diye söyleniyordu.

Gecenin geç bir vakti olunca iriyarı altı kişi geldi; içeriye bir tabut getirdiler, oğlan:

- Tamam, bu olsa olsa benim yeğenciğimdir. Birkaç gün önce ölmüştü. dedi. Parmağıyla işaret ederek seslendi:

- Gel yeğenciğim, gel!

Adamlar tabutu yere koydular. Oğlan tabutun yanına gitti. Kapağını kaldırdı; içinde bir ölü yatıyordu. Oğlan:

- Dur, seni bir parça ısıtayım! dedi.

Ateşin başına gitti, ellerini ısıttı, ölünün yüzüne koydu. Fakat ölü yine soğuk kaldı. Bunun üzerine ölüyü dışarı çıkardı. Ateşin karşısına oturdu. Ölüyü dizlerine yatırdı, yine harekete gelsin diye kollarını uğuşturdu. Hiçbir şeyin yararı olmadığını görünce: "İki kişi bir yatakta yatarsa birbirlerini ısıtırlar" diye düşündü. Bir süre sonra ölü de ısındı, kımıldanmaya başladı. Bunun üzerine oğlan:

- Gördün mü yeğenciğim, seni ısıtmasaydım ne olurdu? dedi.

Ölü doğruldu:

- Öyleyse seni boğazlayacağım! diye bağırdı. Oğlan:

- Ne? Teşekkür edeceğin yerde, öyle mi? Haydi yine tabutuna! dedi.

Ölüyü kaldırdı, tabutun içine attı, kapağını örttü. Bunun üzerine altı kişi geldiler, tabutu alıp götürdüler, oğlan:

- Korku duymuyorum vesselam. Burada ömrüm oldukça korkuyu öğrenemeyeceğim!

dedi.

Bu sırada içeriye öbürlerinden daha iriyarı, korkunç bir adam girdi. Fakat bu adam yaşlıydı; uzun, beyaz bir sakalı vardı:

- Az sonra korkuyu morkuyu öğrenirsin koca herif, çünkü öleceksin! dedi.

Oğlan yanıt verdi:

- Acele etme bakalım. Nasıl ölecekmişim? Ben de göreyim.

Suratsız adam:

- Boynunu kıracağım! dedi.

Oğlan:

- Aman yavaş gel, o kadar yüksekten atma. Senin kadar ben de güçlüyüm, belki senden de fazla... dedi.

Yaşlı adam:

- Görürüz bakalım! dedi, benden güçlüysen seni bırakırım. Gel bir deneyelim.

Bunun üzerine oğlanı karanlık bir koridordan geçirerek bir demirci ocağının başına götürdü. Bir satır aldı, bir örsün üzerine öyle bir vuruş vurdu ki örs yere geçti.
Oğlan:

- Ben daha iyisini yaparım! dedi. Öbür örsün başına gitti.

Yaşlı adam da ne olacağını görmek için oraya gitti. Ak sakalı sarkıyordu. Bunun üzerine oğlan satırı yakaladı. Bir vuruşta örsü ikiye ayırdı, yaşlı adamın sakalını da bu çatlağın arasına sıkıştırdı:

- Elime geçtin işte! Şimdi ölüm sırası senin! dedi.

Sonra bir demir çubuk yakaladı, yaşlı adamı patakladı. İnim inim inleyip yalvararak vazgeçmesini, kendisine servetler vereceğini söyleyince sakalını çıkardı, yaşlı adamı salıverdi.

Yaşlı adam onu yine şatoya götürdü. Kendisine, bir mahzende altın dolu üç sandık gösterdi:

- Bunların bir bölümü yoksulların, öbür bölümü kralın, üçüncüsü de senin!

dedi.

Bu sırada saat 12'yi çaldı. Yaşlı adam ortadan kayboldu. Oğlan karanlıklar içinde kalakaldı:

- Çıkmanın bir yolunu bulurum elbet! diye çevresini elleriyle yokladı; odanın yolunu buldu. Orada ateşin karşısında uykuya daldı.

Ertesi sabah kral geldi:

- Herhalde korkuyu öğrendin artık, değil mi? dedi.

Oğlan yanıt verdi:

- Hayır, ne gezer? Ölü yeğenim buradaydı. Sakallı bir adam geldi. Şurada alt katta bana altınlar gösterdi, ama korkunun ne olduğunu söyleyen çıkmadı.

Bunun üzerine kral:

- Şatoyu büyüden kurtardın, kızımla evleneceksin, dedi.

Oğlan:

- Çok iyi ama, ben hâlâ korkunun ne olduğunu bilmiyorum! dedi.

Altınları yukarı getirdiler, düğün dernek yaptılar.

Genç kral karısını çok seviyor, çok mutlu yaşıyordu ama her zaman:

- Ah bir korksam! Ne olur bir ürpersem! deyip duruyordu.

Sonunda bu söz kadının canını sıktı. Odalığına dedi ki:

- Şu adam korkuyla ürpermeyi öğrenmeli... Bunun için yardım istiyorum!

Kadın dışarı çıktı. Bahçenin ortasından geçen dereye gitti. Bir kova dolusu kayabalığı getirtti. Geceleyin, genç kral uyurken karısı yorganını çekti, kova dolusu soğuk suyu balıklarla birlikte üzerine boşalttı. Küçücük balıklar oğlanın çevresinde çırpınmaya başladılar. Bunun üzerine oğlan uyandı:

- Aman her yanım zangır zangır titriyor karıcığım! Korkuyla ürpermenin ne olduğunu şimdi öğrendim! diye bağırdı.

MİNİK KUZUYLA MİNİK BALIK

Vaktiyle biri oğlan, biri kız iki kardeş varmış. Birbirlerini candan severlermiş. Fakat asıl anneleri öldüğü için bir üvey anneleri varmış. Bu kadın onlara karşı iyi davranmaz, kimse görmeden her kötülüğü yaparmış.

Gel zaman, git zaman... İki çocuk, başka çocuklarla birlikte evin önündeki çayırlıkta oynuyorlarmış. Çayırda küçük bir göl varmış. Bu göl evin bir kıyısına uzanırmış. Çocuklar bu gölün çevresinde birbirlerini kovalayıp sayı oyunu oynarlarmış: Eneke, beneke, bırak koşayım;

Toz toprak içinde dağlar aşayım.

Dağ bana bir kuş versin.

Kuş da saman, ot getirsin.

Samanı ineğe vereyim,

İnek bana süt versin.

Sütü şekerciye vereyim,

Şekerci bana çörek versin.

Çöreği kediye vereyim,

Kedi bana fare tutsun.

Fareleri ipe asayım

Kuyruğunu, kulağını keseyim!

Bunu söyleyerek halka olurlarmış. "Keseyim" sözünü kim söylerse kaçıp gidermiş.

Öbürleri onu kovalayıp tutarlarmış. Böyle neşeli neşeli sıçrayıp dururlarken üvey anne de pencereden onlara bakar, içerlermiş.

Kadın büyücülükten anladığı için, çocukları büyülemiş. Oğlancağızı kuzu, kızcağızı da balık kılığına sokmuş. Bunun üzerine minik balık gölün içinde üzgün üzgün yüzüp dururmuş. Minik kuzu da çayırda üzgün üzgün dolaşırmış. Ağzına bir lokma bir şey koymaz, ufak bir ot parçasına bile dokunmazmış.

Uzun zaman böyle geçmiş. Günün birinde evlerine yabancı konuklar gelmiş. Kötü yürekli üvey anne kendi kendine: "fırsat bu fırsattır" diye aşçıyı çağırmış:

- Git çayırdaki kuzuyu getir, kes, konuklara çıkaracak başka bir şeyimiz yok! demiş.

Bunun üzerine aşçı gitmiş, minik kuzuyu getirmiş, mutfağa götürüp küçücük ayaklarını bağlamış. Kuzu bütün bunlara sabırla katlanıyormuş.

Adam kuzuyu kesmek için bıçağını çıkarıp bilerken kuzu, yalak içindeki suyun içinde minik bir balığın yüzmekte olduğunu, kendisine baktığını görmüş. Bu balık oğlan kardeşiymiş. Aşçının kuzucuğu alıp götürdüğünü görünce o da gölde yüze yüze eve kadar gelmiş. O zaman minik kuzu dile gelmiş:

Derin gölün dibinde dolaşan ağabeyciğim

Yüreğimdeki sızı artıyor eksilmiyor.

Aşçı minik yüreğimi delmeye niyet etti,

Mutfağın köşesinde bıçağını biliyor!

Minik balık da yanıtlamış:

Yukarlarda otlayan sevgili kızkardeşim,

Yüreğimdeki sızı artıyor, eksilmiyor,

Şu derin gölün dibi üzüntümü silmiyor.

Aşçı, minik kuzunun insan gibi konuştuğunu, minik balığa iç parçalayan sözler söylediğini duyunca korkmuş; bunun tekin bir kuzu olmadığını, alçak kadın tarafından büyülendiğini anlamış:

- Merak etme, seni kesmeyeceğim! demiş.

Başka bir hayvan almış. Konuklar için onu pişirmiş, minik kuzuyu da iyi yürekli bir köylü kadına götürmüş. Gördüklerini, işittiklerini birer birer ona anlatmış. Meğer bu köylü kadın küçük kızın sütninesiymiş. Bu işi yapanın kim olduğunu derhal anlamış. Kızla birlikte bilgin bir kadına gitmiş. Kadın hem kuzucuğun, hem de minik balığın üstüne okuyup üflemiş. Bunun üzerine ikisi de insan kılığına dönmüşler. Ondan sonra kadın bunları büyük bir ormanda küçük bir eve götürmüş. Burada yalnız başlarına, fakat iç rahatlığıyla, dirlik düzenlik içinde ömür sürmüşler.

ELSİZ KIZ

Değirmencinin biri gün geçtikçe yoksullaşıyordu. Değirmeniyle arkasındaki iri elma ağacından başka bir şeyi kalmamıştı. Günün birinde odun getirmek için ormana gitti.

Karşısına, şimdiye kadar görmediği yaşlı bir adam çıktı:

- Odun kesmekle ne diye canını üzüyorsun? Değirmeninin arkasındakini bana verirsen seni zengin ederim! dedi.

Değirmenci "Orada elma ağacımdan başka ne olabilir ki?" diye düşündü.

- Peki:

deyip ağacı yabancı adama bağışladı. Adam alaycı alaycı gülerek:

- Üç yıl sonra gelip malımı alacağım! dedi. Uzaklaşıp gitti.

Değirmenci eve gelince karşısına karısı çıktı:

- Evimize apansızın bu varlık nereden geldi? Söyle bakayım, değirmenci! diye sordu.

Birdenbire bütün sandıklarla dolaplar doldu. Bunları getiren olmadı. Bu işin nasıl olduğunu bilmiyorum.

Adam yanıt verdi:

- Ormanda karşıma çıkıp bana büyük bir servet bağışlayan adamın işi bu... Ben de bunlara karşılık ona değirmenin arkasındakini bağışladım. Koca elma ağacını elbette verebilirdim, değil mi? dedi.

Kadın telaşla:

- Eyvah, dedi, o adam şeytanmış. İstediği elma ağacı değil, kızımız.... Kızımız değirmenin arkasındaydı, avluyu süpürüyordu.

Değirmencinin kızı güzel, uslu bir kızdı. Bu üç yılı Tanrı korkusu içinde günahsız geçirmişti. Süre tamam olup da şeytanın kendisini götüreceği gün gelince kız

yıkandı, temizlendi. Şeytan erkenden çıkageldi; fakat kıza yaklaşamadı. Öfkeden gülerek değirmenciye dedi ki:

- Ne kadar su varsa ortadan kaldır Kız bundan sonra yıkanamasın.

Böyle olmazsa kıza bir şey yapamam!

Değirmenci korktu, dediğini yaptı. Ertesi sabah şeytan yine geldi. Fakat kız ellerini gözyaşlarıyla ıslatarak tertemiz yapmıştı. Bunun için şeytan ona yine yaklaşamadı.

Öfkeyle değirmenciye:

- Kızın ellerini kes; yoksa onu ele geçiremeyeceğim! dedi.

Değirmenci nefretle titredi:

- Öz kızımın ellerini nasıl kesebilirim? dedi.

Bunun üzerine şeytan değirmenciye gözdağı verdi:

- Dediğimi yapmazsan benim olursun... Seni alıp götürürüm.

Baba korktu, istediğini yapacağına söz verdi. Kızın yanına gitti.

- Yavrum, dedi, ellerini kesmeyecek olursam, şeytan beni alıp götürecek. Korkuyla ona söz de vermiş bulundum. Bu sıkıntılı zamanımda bana yardım et. Sana yapacağım kötülük için kusuruma bakma!

Kız:

- Bana istediğini yap babacağım, ben sizin çocuğunuzum! diyerek iki elini öne uzatıp kestirdi.

Şeytan, üçüncü kez geldi. Fakat kız ellerinin kesik yerleri üzerine o kadar çok gözyaşı dökmüştü ki, bunlar yine tertemiz olmuşlardı. Bunu görünce çekilip gitti. Kızın üzerindeki bütün haklarını yitirmiş oldu.

Değirmenci, kızına dedi ki:

- Sayende bu kadar büyük bir varlık sahibi oldum. Ömrün oldukça seni gayet rahat yaşatacağım!

Fakat kız:

- Ben burada duramam dedi, çıkıp gideceğim, acıma duygusu olan insanlar bana gereken her şeyi verirler!

Bunun üzerine güdük uçlu kollarını arkasına bağlattı. Gün doğarken yola çıktı. Bütün gün, ortalık kararıncaya kadar yürüdü. Sonunda kralın malı olan bir bahçeye vardı.

Ayışığı altında ağaçların güzel meyvelerle dopdolu olduğunu gördü. Fakat bahçeye giremedi. Çünkü çevresi suyla çevriliydi. Bütün gün yürümüş, ağzına bir lokma koymamış olduğu için açlıktan kıvranıyordu. "Ah ne olurdu, içerde olsaydım da meyvelerden bir parça yeseydim. Yoksa pek bitkin kalacağım" dedi. Yere diz çöktü, Tanrıya yalvardı. Ansızın bir melek geldi; suya bir set yaptı, hendek kurudu, kız da karşıya geçebildi. Böylece bahçeye girdi. Melek de onunla birlikte geldi. Kız meyveli bir ağaç gördü: Bunlar güzel armutlardı; fakat sayılıydılar. Kız ağaca doğru gitti. Açlığını gidermek için ağzıyla bir tane koparıp yedi. Ama başka koparmadı. Bahçıvan kendisine bakıyordu. Fakat yanında melek olduğu için korkmuştu. Kızı bir ruh sanmıştı. Sesini çıkarmıyor; bağırmaya, yahut ruhla konuşmaya cesaret edemiyordu. Kız armudu yiyince karnı doymuştu. Gitti, otların arasına saklandı.

Bahçenin sahibi kral ertesi sabah bahçeye indi. Meyveleri saydı. Armutlardan birinin eksilmiş olduğunu gördü. Bunun nereye gittiğini bahçıvandan sordu. Ağacın dibinde olmadığına göre nereye gitmişti? Bunun üzerine bahçıvan:

- Dün gece içeriye kolsuz bir ruh girdi, ağzıyla bir tane yedi! dedi: Kral:

- Ruh sudan aşıp da içeriye nasıl girdi? Armudu yedikten sonra nereye gitti? dedi.

Bahçıvan yanıt verdi:

- Gökten kar gibi ak biri geldi, suya set yaptı, suyu alıkoydu. Böylelikle ruh hendekten geçebildi. Bunun bir melek olabileceğini düşünerek korktum. Ne bir şey sordum, ne de bağırdım. Ruh armudu yedikten sonra dönüp gitti.

Kral:

- Eğer bu iş senin dediğin gibiyse bu gece ben de seninle birlikte nöbet bekleyeceğim! dedi.

Ortalık kararınca kral bahçeye geldi. Ruhla konuşsun diye, yanında bir de papaz getirdi.

Üçü de ağacın altında oturup beklediler. gece yarısı kız otların arasından sürüne sürüne geldi; ağaca yaklaştı, yine ağzıyla bir armut koparıp yedi. Yanında da ak giysili melek duruyordu. Bunun üzerine papaz ortaya çıktı:

- Gökten mi indin, yerden mi geldin? İn misin, cin misin? dedi. Kız yanıt verdi:

- Ne inim, ne cinim, senin gibi insanım. Tanrıdan başka herkesin bıraktığı bir zavallıyım.

Kral:

- Herkes seni bıraksa bile ben bırakmayacağım! diye kızı alıp sarayına götürdü.

Kız çok güzel, çok uslu olduğu için kendisini candan sevdi. Ona gümüşten eller yaptırdı.

Sonra da kızla evlendi.

Bir yıl sonra kralın savaşa gitmesi gerekti. Bunun üzerine genç kraliçeyi annesine emanet etti:

- Kraliçe doğurursa kendisine çok iyi bakın. Bana da derhal bir mektup yazın! dedi.

Genç kraliçe güzel bir oğlan doğurdu. Yaşlı anne çabucak bir mektup yazarak bu sevinçli haberi krala bildirdi. Fakat postacı yolda bir dere kıyısında dinlenirken uzun yoldan yorulduğu için uyuyakaldı. Bu sırada şeytan geldi. İyi kalpli kraliçeye öteden beri kötülük etmek için fırsat kolluyordu. Mektubu aldı, yerine başkasını koydu. Bu mektupta kraliçenin bir ucube doğurduğu yazılıydı. Kral mektubu okuyunca irkildi, çok üzüldü ama yine bir mektup yazarak kendi gelinceye kadar kraliçeye iyi bakılmasını tembih etti.

Postacı mektupla birlikte geri döndü, aynı yerde uzandı, yine uyuyakaldı. Bu sırada şeytan yine geldi. Bu mektubu alıp yerine başkasını koydu. Bu mektupta kraliçenin çocuğuyla birlikte öldürülmesi yazılıydı. Yaşlı anne mektubu alınca büyük bir yürek çarpıntısına uğradı. Buna inanmadı. Krala bir mektup daha yazdı. Fakat umduğu gibi bir yanıt alamadı. Çünkü şeytan bu sefer de onun yerine sahte bir mektup koymuştu. Bu son mektupta, kanıt olarak kraliçenin diliyle gözlerini saklamaları yazılıydı. yaşlı anne suçsuz kanı dökülecekğinden ağlamaya başladı. Geceleyin bir dişi geyik getirtti, dilini kestirdi, gözlerini oydurdu, bunları sakladı. Sonra kraliçeye:

- Kralın buyruğu üzerine seni öldürtmeye kıyamadım. Fakat artık buralarda kalamazsın.

Çocuğunla birlikte uzaklara git, bir daha da geri dönme! dedi.

Çocuğunu sırtına bağladı, zavallı kadın ağlaya ağlaya çıkıp gitti. Gide gide bu yol yabanıl bir ormana vardı. Diz çöküp Tanrıya yalvardı. Bir melek göründü, onu küçük bir eve götürdü. Üzerinde şunların yazılı olduğu bir levha vardı: "Burada herkes serbestçe oturur." Evden bembeyaz bir genç kız çıktı:

- Hoş geldiniz saygıdeğer kraliçem, dedi. Onu içeri aldı. Küçük oğlanı arkasından çözdü, kendi kucağına alıp emzirdi. Sonra çocuğu güzel bir yatağa yatırdı. Bunun üzerine kadıncağız:

- Benim kraliçe olduğumu nereden biliyorsun? dedi.

Bembeyaz genç kız yanıt verdi:

- Ben bir meleğim. Seninle çocuğuna bakmak için beni Tanrı gönderdi. Bunun üzerine kadın bu evde yedi yıl kaldı. Çok iyi bakıldı.

İyi yürekliliğin ödülü olarak Tanrının yardımıyla kesik elleri yerine geldi. Sonunda kral savaştan döndü. İlk iş olarak karısıyla çocuğunu görmek istedi. Bunun üzerine yaşlı anne ağlamaya başladı:

- Alçak adam, iki suçsuzun canına kıymamı nasıl oldu da bana yazdın? diye şeytanın değiştirdiği iki mektubu gösterdi:

- Ben de buyruğunu yerine getirdim! dedi. Kanıt olarak sakladığı dille gözleri gösterdi.

Bunun üzerine kral zavallı karısıyla oğulcağzı için o kadar acı göz yaşları dökmeye başladı ki, yaşlı anne ona acıdı.

- Merak etme, dedi, karın sağ. Bir dişi geyiği gizlice kestirdim. Bu kanıtları ondan aldım.

Karının sırtına da çocuğu bağladım, uzaklara yolladım. Bir daha buralara gelmemek için söz verdi. Çünkü ona karşı o kadar kızgındın ki!..

Bunun üzerine kral:

- Dünyanın öbür ucuna olsa gideceğim. Eğer bu arada ölüp gitmedilerse sevgili karımla çocuğumu buluncaya kadar ne yiyeceğim, ne içeceğim! dedi.

Kral yedi yıl dolaştı, durdu. Kayalar arasında, mağaralar içinde karısını araştırdı, bulamadı. Ölüp gittiğine karar verdi. Bu süre içinde ne yedi, ne içti; ama Tanrı onu korudu. Sonunda büyük bir ormana geldi. İçinde küçük bir ev buldu. Üzerinde şöyle yazılı bir levha vardı: "Burada herkes serbestçe oturur." Bu sırada bembeyaz genç kız dışarı çıktı. Kralın elinden tuttu. İçeri götürdü:

- Hoş geldiniz kral hazretleri! dedi. Nereden geldiğini sordu.

Kral:

- Hemen hemen yedi yıldır dolaşıp duruyorum, karımla çocuğumu arıyorum ama bir türlü bulamıyorum! dedi.

Melek ona yiyecek, içecek verdi. Fakat kral bunları kabul etmedi. Yalnızca biraz dinlenmek istedi. Uykuya yattı, yüzüne bir örtü örttü.

Bunun üzerine melek, kraliçeyle Acısıbol diye çağırdığı oğlunun oturduğu odaya gitti:

- Çocuğunla birlikte dışarı çık, kocan geldi! dedi.

Kadın kocasının yattığı yere gitti. Örtü yüzünden düştü. O zaman kadın oğluna dedi ki:

- Acısıbol, babanın örtüsünü kaldır, yüzünü ört!

Çocuk örtüyü kaldırdı, adamın yüzüne yine örttü. Kral uyku arasında bu sözleri işitmişti.

Örtüyü bile bile yine düşürdü. Bunu görünce oğlancık sabırsızlandı:

- Anneciğim, dedi, babamın yüzünü nasıl örtebilirim? Yeryüzünde benim babam yok ki...

"Hepimizin babası Tanrımız" diye dua etmesini öğrendim. Sen babamın cennette olduğunu söylerdin. Bu umacı gibi adamı ne bileyim ben! Bu benim babam değil.

Kral bunu duyunca doğruldu. Kadına kim olduğunu sordu. O zaman kadın:

- Ben senin karınım, dedi, bu da oğlun Acısıbol. Adam kadının ellerini gördü:

- Karımın elleri gümüştü! dedi.

Kadın:

- Bu gerçek elleri bağışlayıcı Tanrı yeniden armağan etti! diye yanıtladı.

Melek odaya gitti, gümüşten elleri alıp getirdi, adama gösterdi. O zaman kral bunların sevgili karısıyla sevgili çocuğu olduklarını anladı. Onları öptü, sevindi:

- Bağrımdan ağır bir taş düştü, dedi.

Bunun üzerine Tanrının meleğiyle birlikte yemek yediler. Sonra evlerine, yaşlı annelerinin yanına gittiler. Herkes sevinç içindeydi. Kralla kraliçe yeniden düğün yaptılar; ömürlerinin sonuna kadar dirlik düzenlik içinde yaşadılar.

PARMAK ÇOCUK

Vaktiyle yoksul bir köylü vardı. Akşamları ocağın başına oturur, ateşi eşelerdi. Karısı da iplik bükerdi. Bir gün dedi ki:

- Çocuğumuz olmayışı ne kötü. Evimiz ne kadar sessiz. Oysa öbür evlerde ne kadar gürültü var, ne kadar neşeli onlar...

Kadın içini çekti:

- Öyle, dedi, keşke bir çocuğumuz olsaydı da boyu başparmak kadar olsaydı... Buna bile razıydım... Onu candan severdik.

Gel zaman, git zaman... Kadın hastalanır gibi oldu. Yedi ay sonra da bir çocuk doğurdu.

Çocuğun her organı tamamdı, ama boyu bir başparmaktan uzun değildi. Bunu görünce:

- İstediğimiz gibi oldu, dediler, bizim sevgili çocuğumuz da bu olsun!

Boyuna bosuna uygun olsun diye adını Parmak Çocuk koydular. Çocuktan hiçbir yiyeceği eksik etmediler ama, çocuk büyümedi, doğduğu zamanki boyda kaldı. Fakat gözlerinden, her şeyi anladığı seziliyordu. Çok geçmeden akıllı, çevik bir şey olduğunu gösterdi. Hangi işe girişse onu başarıyordu.

Günün birinde köylü ormana gidip odun kesmeye hazırlanırken kendi kendine: "Ah biri olsa da arabayı arkadan getirse!" diye söyleniyordu.

Parmak Çocuk bağırdı:

- Arabayı ben getiririm baba, dedi, hiç merak etme. Araba tam vaktinde ormanda bulunacak.

Adam bunu duyunca güldü:

- Nasıl olacak bu? dedi, atı yularından tutup yönetmeye boyun yetmez ki?

- Zararı yok baba, annem hayvanı arabaya koşarsa ben atın kulağına girip yerleşirim, nasıl gideceğini kulağına söylerim.

Babası:

- Pekâlâ, bir deneyelim! dedi.

Vakti gelince anne arabayı koştu, Parmak Çocuk da atın kulağına girip yerleşti. Sonra ata seslendi:

- Deeeh... Dooorrr...

Bir usta yönetimindeymiş gibi işler yolunda gidiyordu, araba ormana doğru ilerliyordu.

Gel gelelim, bir köşeyi tam döneceği sırada iki yabancı adam çıkageldi. Biri:

- Bu ne? dedi. Bu araba gidiyor, bir arabacı deeeh diye bağırıyor ama, ortada görünen yok!

Öbürü:

- Bu işte bir acayiplik var. Arabanın peşine takılalım, nerede duracak bakalım! dedi.

Araba ormana girdi. Tam odun yarılan yere kadar geldi. Parmak Çocuk babasını görünce seslendi:

- Gördün mü baba, işte arabayla geldim. Haydi şimdi beni yere indir!

Baba sol eliyle atı tuttu, sağ eliyle küçücük oğlunu kulaktan çekip çıkardı. Oğlan neşeli neşeli bir saman çöpünün üzerine oturdu. İki yabancı parmak çocuğu görünce şaşkınlıktan ne diyeceklerini bilemediler. Biri arkadaşını bir kıyıya çekerek:

- Bana bak, şu küçüğü büyük bir kentte insanlara seyrettirsek zengin olurduk. Haydi şunu satın alalım, dedi.

Köylüye gittiler:

- Şu küçük adamı bize satın, yanımızda rahat eder! dediler.

Baba:

- Hayır, dedi. O benim ciğerimin köşesidir. Dünyanın bütün altınlarını verseler yine satmam.

Bu pazarlığı işiten Parmak Çocuk babasının ceketinde kıvrımlarına tutuna tutuna yukarı çıktı, omzuna dikildi, kulağına fısıldadı:

- Ver beni baba! Ben yine geri dönüp gelirim.

Bunun üzerine babası birçok altın alarak onu verdi. Adamlar:

- Nerede oturacaksın? dediler.

- Bu da sorun mu? şapkanızın kıyısına koyuverin beni! Orada aşağı yukarı gezinir, çevreyi seyrederim; yere düşmem, merak etmeyin!

İstediğini yaptılar. Hep birlikte çıkıp gittiler. Böylece akşamın alaca karanlığına kadar yol aldılar.

Bir aralık Parmak Çocuk:

- İndirin beni işim var! dedi.

Kafasında oturduğu adam:

- Otur oturduğun yerde. Ne işin varsa orada gör. Bazen kuşlar da tepeme şunu bunu salıverirler, zararı yok! dedi.

Parmak Çocuk:

- Hayır olmaz, diye seslendi, uygun olanı ben de biliyorum. Çabuk beni aşağı indirin.

Adam şapkasını çıkardı, küçüğü yol üzerinde bir tarlaya bıraktı. Parmak Çocuk toprak yığıntılarının arasında bir süre oraya buraya sıçradı, süründü durdu. Sonra deminden beri aradığı bir fare deliğine birdenbire kaçıverdi.

- Akşamlar aydın, baylar. Ülkenize bensiz dönüverin! diye bağırıp bir kahkaha attı.

Adamlar koşarak geldiler, sopalarla fare deliğini dürtüştürdüler ama emekleri boşa gitti: Parmak Çocuk delikte sürüne sürüne ilerliyordu. artık ortalık iyice kararmıştı. Adamlar elleri boş olarak öfkeli öfkeli ülkelerinin yolunu tuttular. Parmak Çocuk bunların gittiklerini anlayınca yeraltı koridorundan sürüne sürüne yine dışarı çıktı:

- Karanlıkta tarlalar çok tehlikeli olur. İnsanın boynu, bacağı kolayca kırılır! diye söylendi.

Bereket versin boş bir salyangoz kabuğuna rasgeldi:

- Çok şükür... Geceyi esenlikle burada geçirebilirim! diye içeri daldı. Az sonra, tam uykuya dalacağı sırada, iki adamın geçip gittiğini işitti. Biri diyordu ki:

- Şu zengin papazın altınlarıyla gümüşlerini aşırmak için işe nasıl başlasak acaba?

Parmak Çocuk oradan seslendi:

- Bunu size ben söyleyebilirim!

Hırsızlardan biri irkilerek:

- Neydi o? dedi. Birinin konuştuğunu duydum.

Oldukları yerde durdular, kulak kabarttılar. Bu arada Parmak Çocuk:

- Beni yanınıza alın, size yardım edeyim! dedi.

- Nerdesin kuzum?

- Toprak üzerinde arayın, sesin nereden geldiğine dikkat edin! Hırsızlar sonunda onu bulup yukarı kaldırdılar:

- Vay küçük çapkın vay, bize yardım mı edeceksin sen?

Parmak Çocuk yanıt verdi:

- Bakın, demir çubuklar arasından papazın odasına girerim. İstediklerinizi size uzatırım.

Hırsızlar:

- Haydi öyleyse, dediler. Bakalım, becerini göreceğiz. Papazın evine varınca Parmak Çocuk sıyrıla sürüne odaya girdi ama, o anda avaz avaz bağırmaya başladı:

- Burada ne varsa hepsini istiyor musunuz?

Hırsızlar korkarak:

- Yavaş konuş da kimse duymasın! dediler. Fakat Parmak Çocuk bu sözleri anlamamış

gibi yaparak yine bağırdı:

- Ne istiyorsunuz?.. Burada ne varsa hepsini istiyor musunuz? Orada uyuyan aşçı kadın bu sesleri duymuştu. Yatağından doğrulup kulak verdi. Fakat haydutlar korkudan kaçıp bir hayli yol almışlardı. Sonunda kendilerini topladılar: "Küçük yumurcak bizimle alay ediyor" diye geri döndüler; Parmak Çocuğa fısıldadılar:

- Şakayı bırak da bize bir şeyler uzat! dediler. Parmak Çocuk yeniden gücünün yettiği kadar bağırdı:

- Size her şeyi vereceğim elbette... Haydi ellerinizi içeri uzatın.

Kulak kabartarak bekleyen hizmetçi bu sözleri açıkça duymuştu. Yataktan fırladı.

Sendeleye sendeleye kapıdan içeri girdi. Hırsızlar kaçıp gittiler. Sanki arkalarından atlı kovalıyormuş gibi alabildiğine koştular. Hizmetçi ortalıkta bir şey göremeyince bir ışık yakmaya gitti. Kadın ışıkla birlikte geçip giderken Parmak Çocuk da görünmeden dışarı çıktı, samanlığa girdi. Hizmetçi bütün köşe bucağı iyice arayıp da bir şeyler bulamayınca yine yatağa girdi. Gözleri, kulakları açıkken de düş gördüğünü sandı.

Parmak Çocuk saman çöplerinin içine sokulup uyumak için kendine güzel bir yer buldu.

Gün ağarıncaya kadar burada dinlenmek istedi. Sonra ana babasının yanına dönecekti.

Fakat daha başına gelecekler varmış meğer! Dünyada o kadar çok üzüntü, o kadar çok sıkıntı var ki!

Ortalık ağarırken hizmetçi kadın, sığırlara yem vermek için yukarı çıktı. İlk işi samanlığa gelmek oldu. Buradan bir kucak ot aldı. Aksi gibi Parmak Çocuk da bu otların içinde yatmış, uyuyordu. O kadar derin bir uykudaydı ki, bir şeyin farkında olmadı. Otla birlikte kendisini de kavrayan ineğin ağzına gelinceye kadar da uyanmadı:

- Aman Tanrım, bu deri fabrikasına nereden düştüm? diye bağırdı. Fakat az sonra nerede bulunduğunu anladı. Dişlerin arasına girip de paramparça olmamaya dikkat etti, ama çiğnenmiş otlarla birlikte hayvanın karnına kayıp gitti.

- Bu küçücük odanın pencereleri unutulmuş, içeriye gün ışığı girmiyor. Bir lamba da koymamışlar! diye söylendi.

Burası hiç hoşuna gitmemişti. En kötüsü de kapıdan boyuna yeni yeni samanlar geliyor, odadaki yer gitgide daralıyordu. Sonunda korkudan avazı çıktığı kadar bağırdı:

- Bana yeniden yem vermeyin! Bana yeniden yem vermeyin!

Tam o sırada hizmetçi ineği sağıyordu. Ortalıkta kimseler görünmediği halde bu konuşulanları işitince, hem de geceleyin duyduğu sesin aynı olduğunu fark edince, o kadar korktu ki, oturduğu iskemleden aşağı kaydı; sütü yerlere döktü. Olanca hızıyla efendisine koştu:

- Aman papaz efendi, inek konuştu! diye bağırdı:

Papaz:

- Çıldırdın galiba! dedi ama o da ahıra indi, ne olup bittiğini gözüyle görmek istedi. Daha adımını kapıdan içeriye atarken Parmak Çocuk yine seslendi:

- Bana yeniden yem vermeyin! Bana yeniden yem vermeyin!

Papaz da korkmuştu. İneğin karnına kötü bir cin grimiş sandı, hayvanın öldürülmesini emretti. İnek kesildi. İçinde Parmak Çocuğun bulunduğu işkembe de çöplüğe atıldı.

Parmak Çocuk bunun içinden çıkacağım diye çok uğraştı, çok didindi. Sonunda bir yer buldu. Tam başını dışarı çıkarırken bir derde daha çattı: Aç bir kurt koşarak gelmiş, işkembenin hepsini birden bir solukta yutuvermişti. Parmak Çocuk soğukkanlılığını yitirmedi:

- Belki kurt kendisiyle konuşmama izin verir! diye karnından seslendi:

- Sevgili kurt, dedi, sana göre bir yiyecek biliyorum.

Kurt:

- Nerede? diye sordu.

- Evde. Şuradaki su yolundan sürüne sürüne geçmelisin. Orada çörekler, pastırmalar, sucuklar bulursun. İstediğin kadar yersin! diye babasının evini güzelce tarif etti. Kurt bu sözleri ikinci kez yineletmedi. Geceleyin su yoluna daldı. Ambarda ne bulduysa tıka basa yedi. Karnı doyunca çıkıp gitmek istedi ama o kadar şişmişti ki aynı yoldan dışarı çıkamadı.

Parmak Çocuk da bu anı bekliyordu. Kurtun karnında gürültüler koparmaya başladı.

Alabildiğine tepiniyor, bağırıyordu.

Kurt:

- Sussana, herkesi uyandıracaksın! dedi.

Parmak Çocuk:

- Ne dedin?.. Sen karnını güzelce doyurdun, ben de gönlümü eğlendireceğim! diye yeniden avaz avaz bağırmaya başladı.

Sonunda bu seslerden babasıyla annesi uyandılar. Odaya koştular, tahtaların aralığından içeriye baktılar. İçerde bir kurt olduğunu görünce kaçtılar. Adam baltayı, kadın da orağı getirdi.

Adam odaya girerken:

- Sen arkada dur, dedi, bir vuruşta ölmezse o zaman sen orağı indirir, vücudunu ikiye biçersin.

Parmak Çocuk babasının sesini duymuştu:

- Babacığım, ben buradayım! Kurtun karnındayım! diye bağırdı.

Babası çok sevinmişti:

- Çok şükür sevgili yavrumuz bulundu! dedi. Parmak çocuğa bir zarar gelmesin diye karısına orağı bıraktırdı. Sonra gerindi, gerindi ve kurtun kafasına öyle bir balta indiriş

indirdi ki, hayvan ölü olarak yere yıkıldı. Daha sonra çakıyla makas aradılar. Kurtun karnını yardılar, küçüğü dışarı çıkardılar.

Baba:

- Ah, senin için ne üzüntüler geçirdik bilsen! dedi.

- Oh babacığım, dünyada o kadar çok yer dolaştım ki... Çok şükür, yine temiz havaya kavuştum! dedi.

- Nerelerdeydin?

- Ah babacığım, bir fare deliğinde, bir ineğin işkembesinde, bir kurtun karnındaydım.

Artık yanınızda kalacağım.

Annesiyle babası da:

- Biz de seni dünyanın bütün servetlerini verseler bir daha satmayacağız, diye sevgili Parmak Çocuklarını kucakladılar, öptüler. Ona yiyecek, içecek verdiler. Yeni giysiler giydirdiler. Çünkü üstündekiler bu yolculukta paramparça olmuştu.

ÜÇ İPLİKÇİ KADIN

Vaktiyle tembel bir kız varmış. Çıkrıkla iplik bükmek istemezmiş. Annesi ne derse desin ona bu işi bir türlü yaptıramazmış. Sonunda, günün birinde annenin sabrı tükenmiş, öfkeden kan tepesine çıkmış, kızı dövmüş. Bunun üzerine kız bağıra bağıra ağlamaya başlamış.

Tam o sırada kraliçe geçiyormuş. Bu ağlamayı duyunca arabasını durdurmuş, eve girmiş, kızını niçin bağırıp çağırması sokaktan duyulacak kadar dövdüğünü anneden sormuş.

Kadın, kızının tembelliğini açıkça söylemekten utanmış:

- Kızı çıkrığın başından kaldıramıyorum, durup dinlenmeden iplik bükmek istiyor. Bense yoksulum, keten alamıyorum! demiş.

Bunun üzerine kraliçe demiş ki:

- İplik bükmesinden daha çok sevdiğim bir şey yoktur. Dönen tekerleklerin uğultusundan daha fazla hiçbir şey beni hoşnut edemez. Kızınızı verin, saraya götüreyim. Bende yeteri kadar keten var. Orada istediği kadar iplik büksün.

Anne bu işe candan razı olmuş; kraliçe de kızı yanına almış. Saraya geldikleri zaman kadın kızı yukardaki üç odaya götürmüş. Burada yerden tavana kadar en güzel ketenler yığılıymış.

- Haydi şu ketenleri bana bük! Bunları bitirirsen seni büyük oğluma alırım! demiş. Yoksul bir kızsın ama ben buna aldırış etmem. Yorgunluk bilmeyen çalışkanlığın senin için yeterli bir çehizdir.

Kız içinden korkular geçirmiş. Çünkü üç yüz yaşına kadar yaşasa da her gün sabahtan akşama kadar çıkrık başında otursa bu keteni büküp iplik yapamayacakmış. Yalnız kalınca ağlamaya başlamış. Böylece elini işe sürmeden üç gün oturmuş.

Üçüncü gün kraliçe gelmiş, henüz bir iş yapılmadığını görünce şaşırıp kalmış.

Fakat kız annesinin evinden uzaklaştığı için duyduğu büyük üzüntüden ötürü henüz işe el vurmadığını söyleyerek özür dilemiş. Kraliçe buna hak vermiş; giderken:

- Yarın işe başlamalısın ama! demiş.

Kız yine yalnız kalınca ne yapacağını, ne edeceğini bilememiş. Can sıkıntısıyla penceresinin önüne gitmiş. Üç kadının gelmekte olduğunu görmüş. Bunlardan birisinin koskoca ayakları varmış. İkincisinin alt dudakları o kadar uzunmuş ki, çenesine değiyormuş. Üçüncüsünün baş parmağı pek genişmiş. Kadınlar pencerenin önünde durmuşlar, yukarı bakmışlar, neyi olduğunu kızdan sormuşlar. Söyleyince ona yardım etmeyi önermişler:

- Bizi düğününe çağırırsan, görünüşümüzden utanmayıp bizi akraban diye tanıtırsan, sofrana da alırsan bu ketenleri büküp bitiririz; hem de kısa bir zamanda...

Kız:

- Hayhay, can baş üstüne! demiş. Haydi içeri girin, hemen işe başlayın!

Bunun üzerine üç acayip kadını içeri almış. Birinci odada bir yer açmış; kadınlar buraya oturup çıkrıklarını kurmuşlar. Birinci lifleri çekip tekerleği döndürürmüş, öbürü lifleri ıslatırmış, üçüncü de bunları büker, parmağıyla da tezgâha vururmuş. Kaç kez vurursa o kadar sayıda iplik yere düşermiş. Bu iplikler gayet ince olurlarmış.

Kraliçe ne vakit gelse, iplikçi kadınları saklar, bükülmüş iplik yığınlarını gösterirmiş.

Duyduğu aferinlerin haddi hesabı olmazmış.

Birinci oda boşalınca ikinciye başlanmış. Sonunda üçüncüye sıra gelmiş. Bu da çok geçmeden tertemiz olmuş. Bunun üzerine üç kadın giderlerken kıza:

- Bize verdiğin sözü unutma; talihin buna bağlı demişler.

Kız, kraliçeye boş odalarla koskoca iplik yığınını gösterince kadın düğün hazırlıklarına başlamış. Damat da böyle becerikli, çalışkan bir kızla evleneceği için sevinir, annesini över dururmuş.

Kız:

- Benim üç akrabam var, çok iyiliklerini gördüm. Bunun için mutlu günümde onları unutmak istemiyorum. Izin verin de kendilerini düğüne çağırayım, onlar da bizimle sofraya otursunlar! demiş.

Kraliçeyle damat:

- Niçin izin vermeyelim? demişler.

Düğün başlayınca üç kadın acayip kılıklarla gelmişler.

Gelin:

- Hoş geldiniz sevgili teyzelerim! demiş.

Damat:

- Aman bu biçimsiz şeylerle nasıl ahbaplık edersin? demiş.

Bunun üzerine koca ayaklının yanına gitmiş:

- Ayaklarınız niçin bu kadar yayvan? diye sormuş.

Kadın yanıt vermiş:

- Yere basmaktan... Yere basmaktan.

Damat ikinciye gitmiş:

- Niçin dudağınız böyle sarkık? demiş.

Kadın yanıt vermiş:

- Yalamaktan; yalamaktan...

Bunun üzerine üçüncüye sormuş:

- Baş parmağınız neden böyle geniş?

Kadın yanıt vermiş:

- İplik bükmekten!

O zaman prens irkilmiş:

- Öyleyse benim güzel nişanlım bundan sonra bir daha çıkrığa el sürmeyecek! demiş.

Kız da keten eğirmek işinden böylelikle kurtulmuş.

MAVİ FENER

Vaktiyle bir asker varmış. Uzun yıllar krala canla başla hizmet etmiş. Savaş sona erip de asker, aldığı birçok yara yüzünden daha fazla hizmet edemeyecek duruma gelince, kral kendisine demiş ki:

- Köyüne gidebilirsin, bundan sonra sana gereksinmem yok. Artık eline para geçmeyecek, çünkü bana karşılığında hizmet eden ücret alır.

Bunun üzerine asker, şimdiden sonra nasıl yaşayacağını bilememiş. Tasalı tasalı çıkıp gitmiş. Akşamleyin bir ormana varıncaya kadar boyuna yürümüş. Ortalık kararınca bir ışık görmüş, yakınına gitmiş, bir eve gelmiş. İçeride bir cadı oturuyormuş.

Asker ona:

- Bana geceleyin yatacak bir yer, bir parça yiyecek, içecek ver. Yoksa ölüyorum! demiş.

Kadın:

- Yolunu şaşırmış bir askere kim ne verir ki? Ama ben merhametli davranacağım.

İstediğimi yaparsan seni kabul edeceğim! demiş.

- Ne istiyorsun?

- Yarın bahçemi kazacaksın!

Asker razı olmuş. Ertesi gün olunca var gücüyle çalışmış, fakat akşam olmadan işi bitirememiş.

Cadı:

- Görüyorum ki, demiş, bugün daha fazla yapamayacaksın. Bir gece daha seni alıkoyacağım. Buna karşılık yarın bana bir yük odun yarıp parçalayacaksın.

Asker bütün günü bu işe harcamış; akşamleyin cadı ona bir gece daha kalmasını önermiş:

- Yarın bana ufak bir iş göreceksin, evimin arkasında eski bir susuz kuyu var. İçine fenerim düştü. Mavi mavi yanıyor, sönmüyor. Bunu çıkarıp bana getireceksin! demiş.

Ertesi gün kocakarı onu kuyuya götürmüş, bir sepetin içinde aşağı sarkıtmış. Asker mavi feneri bulmuş, kendisini yine yukarı çekmesi için bir işaret vermiş. Kadın da onu yukarı çekmiş ama, kuyunun ağzına yaklaşınca kocakarı elini uzatmış, mavi feneri elinden almak istemiş.

Asker onun kötü niyetini anlamış:

- Hayır, demiş, iki ayağımla toprağa basmadıkça feneri sana vermem!

Bunun üzerine cadı kızmış, onu yine kuyudan aşağı salmış, çıkıp gitmiş.

Zavallı asker, bir yanına zarar gelmeden ıslak dibe düşmüş.

Mavi fener yanıp duruyormuş, fakat bunun ona ne yardımı olabilir ki? Ölümden kurtulamayacağına da aklı yatmış. Bir süre pek üzgün oturmuş. Bu sırada rasgele elini cebine sokmuş, henüz yarı dolu olan tütün çubuğunu bulmuş:

- Son eğlencem bu olsun! diye çubuğu çıkarmış, mavi fenerden yakmış, tüttürmeye başlamış. Duman kuyunun boşluğunu doldurunca, birdenbire karşısına minimini bir kara cüce dikilmiş:

- Buyruğun nedir, efendi? diye sormuş.

Asker pek şaşırmış bir durumda:

- Buyruğum ne mi ? diye yanıt vermiş.

Cüce:

- İstediğin her işi yapmak zorundayım! demiş.

Asker:

- Pekâlâ, demiş, öyleyse önce kuyudan çıkmama yardım et.

Cüce onu elinden tutmuş, bir yeraltı geçidinden geçirmiş. Fakat mavi feneri birlikte almayı unutmamış. Cüce yolda ona, cadının biriktirip oraya sakladığı hazineleri göstermiş. Asker taşıyabileceği kadar çok altın almış. Yukarı çıkınca cüceye demiş ki:

- Şimdi git, yaşlı cadıyı bağla, mahkemeye götür.

Çok geçmeden cadı, yabanıl bir erkek kedinin üstünde korkunç çığlıklarla rüzgâr gibi önünden geçip gitmiş. Yine çok geçmemiş, cüce geri dönmüş:

- Her şey yapıldı. Cadı darağacında sallanıyor bile, demiş, başka ne buyuruyorsun?

Asker:

- Şimdilik hiçbir şey! Eve gidebilirsin! Seni çağırdım mı hemen el altında olmalısın! demiş.

Cüce:

- Çubuğunu mavi fenerle yakmaktan başka bir şeye gerek yok. O zaman derhal karşındayım! demiş. Sonra askerin gözünün önünden kaybolmuş.

Asker geldiği kente dönmüş. En iyi hana gitmiş, güzel giysiler yaptırmış; sonra hancıya kendisi için mümkün olduğu kadar süslü, göz kamaştırıcı bir oda hazırlamasını buyurmuş.

Oda hazır olup da asker içine yerleşince kara cüceyi çağırmış:

- Krala canla başla hizmet ettim, fakat o beni savdı, aç bıraktı. Bunun için hıncımı almak istiyorum! demiş.

Cüce sormuş:

- Ne yapayım?

- Akşamın geç bir vaktinde, kral kızı yatağa uzanınca onu uyur uyur buraya getir, bana hizmetçilik etsin!

Cüce:

- Bu benim için kolay, ama senin için tehlikeli bir şey. Eğer ortaya çıkarsa başına bir yıkım gelir! demiş.

Saat on ikiyi çalınca, kapı açılmış, cüce kral kızını taşıyarak içeri getirmiş.

Asker:

- Hah, burada mısın? diye bağırmış, haydi iş başına! Git, süpürgeyi getir, odayı süpür!

Kız işini bitirince asker kızı koltuğunun yanına çağırmış, ayaklarını ona doğru uzatmış:

- Çizmelerimi çek! demiş. Sonra bunları yüzüne fırlatmış. Kız onları kaldırıp temizleyecek, parlatacakmış. Kız kendisine buyrulan işlerin hepsini hoşnutsuzluk göstermeden, bir şey demeden, yarı kapalı gözlerle yapmış. İlk horoz sesiyle cüce kızı yine kralın sarayına, yatağına götürmüş.

Ertesi sabah kral kızı yataktan kalkınca babasına gitmiş, acayip bir düş gördüğünü anlatmış:

- Caddelerden yıldırım hızıyla geçirildim, bir askerin odasına götürüldüm. Ona halayık olarak iş görmek, hizmet etmek, aşağılık işlerin hepsini yapmak, oda süpürmek, çizme temizlemek zorunda kaldım. Bu yalnızca bir düştü ama, o kadar yorgunum ki, sanki bütün bunları yapmış gibiyim.

Kral:

- Bu düşün gerçek olması mümkün, demiş, sana bir şey salık vereyim: Cebine bezelye doldur: küçük bir delik aç. Yine seni alıp götürürlerse bunlar dışarı dökülür, cadde üzerinde iz bırakır.

Kral bunları söylerken cüce görünmeden orada bulunuyormuş, söylenenlerin hepsini dinlemiş.

Geceleyin, uyanan kral kızı yine caddelerden geçirilirken cepten birkaç bezelye düşmüş.

Fakat bunlar iz belli edememişler. Çünkü kurnaz cüce önceden bütün caddelere bezelye serpmişmiş. Kral kızı yine horozlar ötünceye kadar halayıklık etmiş.

Ertesi sabah kral iz aramak üzere adamlarını dışarı yollamış; fakat emek boşa gitmiş.

Çünkü bütün caddelerde yoksul çocuklar oturmuş, bezelye toplayıp:

- Bu gece bezelye yağmuru yağmış! diye söyleniyorlarmış. Kral:

- Başka bir şey düşünüp bulmalıyız! demiş, yatağa girerken pabucunu çıkarma, oradan dönmeden önce bunlardan birini sakla. Ben onu bulacağım!

Kara cüce bu planı işitmiş. Akşamleyin asker, kral kızını yine getirmesini isteyince bundan vazgeçmesini öğütlemiş; bu hileye karşı bir çare bilmediğini, pabuç yanında bulunursa başının belaya gireceğini söylemiş.

Asker:

- Sana ne diyorsam onu yap! diye yanıtlamış. Kral kızı üçüncü gece de bir halayık gibi iş

görmek zorunda kalmış. Fakat geri götürülmeden önce bir pabucu yatağın altına saklamış.

Ertesi sabah kral bütün kent içinde kızının pabucunu aratmış. Pabuç askerin odasında bulunmuş. Cücenin ricası üzerine kentin kapısından dışarı çıkmış olan asker de derhal ele geçirilip zindana atılmış.

Asker kaçarken en iyi şeyleri olan mavi fenerle altınları unutmuşmuş; cebinde bir tek duka altını varmış. Zincirlere vurulu olarak zindanının penceresi önünde dururken, arkadaşlarından birinin geçip gittiğini görmüş. Camı vurmuş. Adam gelince:

- Handa bıraktığım çıkıncağızı, lütfet, getir; sana bir duka altını veririm demiş.

Arkadaşı oraya koşmuş, istediğini getirmiş. Asker yine yalnız kalır kalmaz çubuğunu yakmış, kara cüceyi getirtmiş. Cüce, efendisine:

- Korkma, demiş, seni nereye götürürlerse git, bırak ne olursa olsun; yalnızca mavi feneri yanına al!

Ertesi gün askeri yargılamışlar, her ne kadar kötü birşey yapmamışsa da yine yargıç onun asılmasına karar vermiş.

Asker dışarı götürülürken, kraldan son bir iyilik rica etmiş. Kral:

- Ne gibi? diye sormuş.

- Yolda bir çubuk daha içeyim.

Kral yanıtlamış:

- Üç tane de içebilirsin! Fakat sana yaşamını bağışlayacağımı sanma!

Bunun üzerine asker çubuğunu çıkarmış, mavi fenerden yakmış. Birkaç duman halkası yükselince cüce oraya dikilmiş. Elinde küçük bir sopa varmış:

- Efendim ne buyuruyor? demiş.

- Alçak yargıçla polislerini pataklaya pataklaya yere ser. Bana bu kadar kötü davranan kralı da bunlardan ayrı tutma!

Bunun üzerine cüce şimşek gibi oradan oraya zikzak yapa yapa harekete geçmiş.

Sopasıyla birine dokunuverdi mi yere düşüyor, artık kımıldanacak durumu kalmıyormuş.

Kral korkmuş, yere kapanıp yalvarmış. Yalnızca canını kurtarmak için de askere hem ülkesini, hem de kızını vermiş.

AK YILAN

Bundan uzun zaman önce, bilginliği bütün ülkeye ün salmış bir kral yaşıyormuş.

Bilmediği hiçbir şey olmazmış. Sanki hava, en saklı şeylerin haberini bile ona getirirmiş.

Fakat onun acayip bir huyu varmış: Her öğle vakti sofradan her şey kaldırılıp da ortalıkta kimseler kalmayınca, güvendiği bir uşak bir kâse daha getirirmiş. Fakat bu kâse kapalı olurmuş; uşak bile içinde ne bulunduğunu bilmediği gibi, başka kimse de bilmezmiş.

Çünkü kral yapayalnız kalmadıkça kapağı açıp bundan yemezmiş. Bu durum uzun zaman sürmüş.

Günün birinde; kâseyi yine alıp götüren uşağı öyle bir merak sarmış ki, adam buna karşı duramamış; kâseyi odasına götürmüş. Kapıyı dikkatle kilitleyince kapağı kaldırmış, içinde bir ak yılan bulunduğunu görmüş. Bu görünüm karşısında onun tadına bakmak isteğinden kendini alamamış. Küçük bir parça kesmiş, ağzına sokmuş. Daha dili dokunur dokunmaz penceresinin önünde incecik sesli bir vıcırtı duymuş. Gidip kulak vermiş.

Bunların birbirleriyle konuşan, kırlarda, ormanlarda gördükleri türlü şeyleri anlatan serçeler olduğunu anlamış. Yılandan yemesi ona hayvanların dilinden anlama yeteneğini vermişmiş.

Olacak bu ya, tam da o gün kraliçe en güzel yüzüğünü yitirmiş; her yere girip çıkan güvenilir uşağın bunu çaldığından şüpheleniyormuş. Kral onu huzuruna getirtmiş, ağır sözlerle gözdağı vermiş. Bunu yapanı sabaha kadar bulamazsa bu işi ondan bilerek mahkemeye verecekmiş. Uşak suçsuz olduğunu ne yaptı, ne ettiyse anlatamamış, daha iyi bir yargıyla odadan çıkarılmamış. Korku, can sıkıntısı içinde aşağıya, avluya inmiş; bu yıkımdan nasıl kurtulabileceğini düşünüp taşınmış. O sırada ördekler akar bir suyun başında yan yana, rahat rahat oturup dinleniyorlarmış. Gagalarıyla üstlerini temizleyip düzlüyorlar, teklifsizce konuşuyorlarmış. Uşak, olduğu yerde durmuş, onları dinlemiş. Bu sabah nerelerde sallana sallana dolaştıklarını, ne gibi güzel yemler bulduklarını anlatıyorlarmış. Bu sırada biri üzgün üzgün demiş ki:

- Karnımda ağır bir şey var. Kraliçenin penceresi altında duran bir yüzüğü aceleyle yutmuştum.

Bunun üzerine uşak hemen ördeği boynundan yakalamış, mutfağa götürmüş, ahçıya:

- Şunu kes bakalım, iyice semirmiş bu! demiş. Ahçı:

- Peki, demiş. Ördeği eliyle tartarak:

- Semirmek için hiç üşenmemiş. Epey zamandır da beni kızartsalar diye bekliyormuş!

demiş. Ördeği boynundan kesmiş. İçi boşaltılınca kraliçenin yüzüğü karnında bulunmuş.

Artık uşak suçsuz olduğunu krala kolayca kanıtlayabilmiş. Kral haksızlığını onarmak istediğinden kendisinden bir armağan dilemesine izin vermiş; sarayında dilediği en yüksek onurlu konuma getireceğine söz vermiş.

Uşak bunların hepsini geri çevirmiş; yalnızca bir atla yol parası istemiş. Çünkü dünyayı görmek, bir süre gezip dolaşmak istiyormuş. İsteği yerine getirilince yola çıkmış.

Günün birinde bir gölün kıyısına varmış. Burada, kamıştan sepetin içinde tutulmuş, suya atılmaya çalışan üç balık görmüş. Her ne kadar balıkların dilsiz oldukları söylenirse de uşak onların böyle kötü durumda ölmek zorunda kaldıklarını yana yakıla anlattıklarını duymuş. İyi yürekli olduğu için attan inmiş; üç tutsağı yine suya salmış. Hayvanlar sevinçle çırpınıyor, başlarını dışarı çıkarıp:

- Seni unutmayacağız. Bizi kurtardın, bunun karşılığını sana ödeyeceğiz! diye ona sesleniyorlarmış.

Uşak atıyla yol almayı sürdürmüş; az bir süre sonra kum içinde ayaklarına doğru bir ses duyar gibi olmuş. Kulak kabartmış; bir karınca beyinin durumundan yakındığını işitmiş:

"Ah şu beceriksiz hayvanlı insanlar bizden uzakta olsalardı! İşte budala at ağır nallarıyla acımadan adamlarımı çiğneyip ezdi!" diyormuş. Uşak bir yan yola sapmış, karınca beyi ona bağırıyormuş:

- Seni unutmayacağız. Bunun karşılığını sana ödeyeceğiz!

Yol onu bir ormana götürmüş. Orada yuvalarının yanında durup yavrularını dışarı atan bir baba kargayla bir ana karga görmüş:

- Defolun ordan, sizi ipten kazıktan kurtulmuşlar sizi! Artık sizi doyuramayız. Koskoca şeyler oldunuz. Kendi kendinizi besleyebilirsiniz! diye bağırıyorlarmış. Zavallı yavrular yerde serili yatıyorlar, karnatlarını çırparak uçuşuyorlar:

- Biz zavallı çocuklar kendi kendimizi besleyeceğiz ha! Oysa daha uçamıyoruz bile!

Açlıktan ölmekten başka ne kalıyor bize diye bağrışıyorlarmış. Bunun üzerine, iyi yürekli delikanlı attan inmiş, atı kılıcıyla öldürmüş, onu yavru kargalara yem olarak bırakmış.

Yavrular hoplaya hoplaya gelmişler, karınlarını doyurmuşlar:

- Seni unutmayacağız. Bunun karşılığını sana ödeyeceğiz! diye bağırmışlar.

Artık uşak yaya gitmek zorunda kalmış. Uzun yol gittikten sonra büyük bir kente gelmiş.

Caddelerde büyük gürültü, kalabalık varmış. Biri atla gelmiş. Kral kızının bir koca aradığını, fakat onu almak isteyenin güç bir ödevi başarması gerektiğini, eğer bu işi başaramazsa yaşamına mal olacağını ilan etmiş. Şimdiye kadar birçokları bunu denemiş, fakat boş yere bu uğurda canlarını vermişlermiş. Delikanlı, kral kızını görünce, güzelliği karşısında gözleri o kadar kamaşmış ki, bütün tehlikeleri unutmuş, kralın huzuruna çıkmış, kızıyla evlenmek istediğini bildirmiş.

Derhal dışarıya deniz kıyısına götürülmüş, gözlerinin önünde suya altın bir yüzük atılmış.

Sonra kral bu yüzüğü denizin dibinden yine çıkarmasını buyurmuş:

- Eğer bunsuz yukarı dönüp gelirsen, dalgalar içinde ölünceye kadar boyuna aşağı atılacaksın! diye eklemiş.

Herkes bu yakışıklı delikanlıya acımış. Sonra kendisini deniz kıyısında yalnız bırakmışlar.

Oğlan kıyıda durup ne yapacağını düşünmüş. O sırada birdenbire üç balığın yüze yüze oraya doğru geldiklerini görmüş. Bunlar, yaşamlarını kurtardığı balıklardan başkası değilmiş.

Ortancasının ağzında bir istiridye varmış. Balık bunu kumsala, delikanlının ayakları dibine bırakmış. Oğlan bunu yerden alıp da açtığında altın yüzük içinde duruyormuş.

Büyük bir sevinçle bunu krala götürmüş; kendisine söz verilen ödülün verilmesini beklemiş. Fakat kendini beğenmiş kral kızı, oğlanın kendisine denk biri olmadığını öğrenince onu küçümsemiş, önce bir ödev daha başarmasını istemiş. Aşağıya, bahçeye inmiş, çimenler arasına kendi eliyle on çuval darı serpmiş:

- Yarın gün doğmadan önce bunları toplamış olmalı! Hem de bir tane bile eksik olmayacak! demiş.

Oğlan bahçeye oturmuş, bu ödevin yapılmasının nasıl mümkün olacağını düşünüp taşınmış ama aklına bir şey gelmemiş. Orada üzgün üzgün oturmuş. Ortalık

ağarırken ölüme götürülmesini beklemiş. Fakat güneşin ilk ışıkları bahçeye düştüğü sırada oğlan on çuvalın da tümüyle dolu olarak yan yana durduklarını görmüş, içlerinde bir tane bile eksik yokmuş. Karınca beyi binlerce karıncasıyla birlikte geceleyin gelmiş. İyilik bilen hayvanlar darıları büyük bir çabayla toplayıp çuvallara doldurmuşlarmış. Kral kızı kendisi aşağıya, bahçeye inmiş; delikanlının, kendisine verilen ödevi başarmış olduğunu şaşkınlıkla görmüş. Fakat gururunu bir türlü yenememiş:

- Mademki iki ödevi de başardı. Öyleyse yaşam ağacından bana bir elma getirmeden önce kocam olmayacaktır! demiş.

Delikanlı yaşam ağacının nerede olduğunu bilmiyormuş. Yola çıkmış, ayakları kendini taşıdığı sürece yürümeye karar vermiş. Fakat ağacı bulacağından hiç umutlu değilmiş. Üç krallık toprağı geçip de akşamleyin bir ormana varınca bir ağacın altına oturmuş, uyumak istemiş. O sırada dallar arasından bir hışırtı duymuş: Altından bir elma eline düşmüş. O

anda üç karga uçarak yanına inmişler:

- Bizler, açlıktan ölmekten kurtardığın karga yavrularıyız, demişler, büyüyüp de senin altın elmayı aradığını duyunca denizler üzerinden uça uça yaşam ağacının bulunduğu yere, dünyanın ucuna gittik, elmayı alıp getirdik.

Delikanlı son derece sevinerek ülkenin yolunu tutmuş. Güzel kral kızına altın elmayı götürmüş. Kızın başka bir diyeceği kalmamış. Yaşam elmasını bölüşmüşler, birlikte yemişler. O zaman kızın yüreği oğlanın sevgisiyle dolmuş. Sürekli bir mutluluk içinde çok uzun yıllar yaşamışlar.

ALTI KUĞU KUŞU

Vaktiyle bir kral büyük bir ormanda avlanıyormuş. Bir yaban domuzunun peşini o kadar hızlı kovalıyormuş ki, adamlarından hiçbiri arkasından yetişemiyormuş. Akşam olunca durmuş, çevresine bakınmış. O zaman yolunu yitirdiğini anlamış. Çıkacak bir yer aramış

ama bir türlü bulamamış. Bu sırada kendisine doğru gelen sallabaş, yaşlı bir kadın görmüş. Meğerse bu bir cadıymış. Kadına demiş ki:

- Sevgili bayan, ormandan çıkan yolu bana gösterebilir misiniz?

Kadın yanıt vermiş:

- Elbette, kral hazretleri! Bunu yapmak elimde ama bir koşulla. Bunu yapmazsanız bir daha ormandan çıkamazsınız. Burada açlıktan ölürsünüz!

Kral sormuş:

- Nasıl bir koşul bu?

Kocakarı:

- Benim, dünyada ancak bir tane bulabileceğiniz kadar güzel, size eş olmaya cidden layık bir kızım var. Onu kraliçe yaparsanız size ormandan çıkış yolunu gösteririm! demiş.

Kral yüreğini dolduran korkuyla, buna razı olmuş. Kocakarı, onu evciğine götürmüş. Kızı burada ateşin başında oturuyormuş. Kız, sanki kendisini bekliyormuşçasına kralı karşılamış. Kral, kızın pek güzel olduğunu görmüş ama ondan hoşlanmamış; içinde gizli bir ürküntü duymadan yüzüne bakamamış. Kızı atın üzerine, kendi yanına bindirdikten sonra kocakarı ona yolu göstermiş. Kral yine sarayına dönmüş, düğün burada yapılmış.

Kral daha önce bir kez evlenmişmiş. İlk karısından altısı oğlan, biri kız yedi çocuğu varmış. Bunları dünyada her şeyden üstün severmiş. Üvey annenin bunları hoş

tutmayacağından, onlara herhalde kötü bir iş yapacağından korktuğu için onları bir ormanın ortasındaki, ıssız bir saraya götürmüş. Bu saray gözlerden o kadar saklı, yolunu bulmak o kadar güçmüş ki bilgin bir kadın sırlı bir yumak ipliği vermemiş olsaymış

kendisi bile bu yolu bulamayacakmış. Kral yumağı önüne alınca, yumak kendiliğinden çözülüyor, ona yolu gösteriyormuş. Fakat kral sevgili çocuklarına o kadar sık gidiyormuş

ki, yokluğu kraliçenin gözüne çarpmış. Merak etmiş; onun dışarda, tek başına ormanda ne yaptığını öğrenmek istemiş. Kralın uşaklarına bol bol paralar vermiş. Bunlar ona sırrı söylemişler; kendiliğinden yolu gösterebilen yumaktan da söz etmişler. Kadın, kralın bu yumağı nerede sakladığını öğreninceye kadar içi rahat etmemiş. Sonra beyaz iplikten küçük gömlekler dikmiş. Annesinden büyücülüğü öğrenmiş olduğundan, içlerine birer büyü dikmiş. Kral bir gün avdayken kadın gömlekleri almış, ormana gitmiş. Yumak ona yolu gösteriyormuş. Uzaktan birinin geldiğini gören çocuklar sevgili babalarının kendilerine geldiğini sanmışlar, pek sevinerek onu karşılamaya koşmuşlar. O zaman kadın her birinin üstüne gömlekçiklerden birini atmış. Bunlar vücutlarına dokunur dokunmaz çocuklar birer kuğu kuşu olmuşlar, ormanın üstünden uçup gitmişler. Kraliçe pek keyifli olarak eve gitmiş: üvey çocuklarından kurtulduğunu sanmış. Fakat kız ağabeyleriyle birlikte karşılamaya koşmamışmış. Kadının bundan haberi yokmuş. Ertesi gün kral gelmiş, çocuklarını yoklamak istemiş, ama kızdan başka kimseyi bulamamış.

- Ağabeylerin nerede? diye sormuş.

Kız yanıt vermiş:

- Ah sevgili babacığım, çıkıp gittiler, beni yalnız bıraktılar, diye minicik penceresinden gördüklerini, ağabeylerinin nasıl kuğu kuşu olarak ormanın üzerinden uçup gittiklerini anlatmış. Avluda onların düşürüp kendisinin topladığı tüyleri göstermiş. Kral yasa girmiş, fakat kraliçenin bu kötü işi yaptığını aklına getirmemiş. Kızın da elinden alınacağından korktuğu için onu oradan almak

istemiş. Fakat kız, üvey anneden korkuyormuş. O gece de ormandaki sarayda kalabilmesi için krala yalvarmış.

Kızcağız şöyle düşünüyormuş: "Burada kalışım uzun sürmez. Gidip ağabeylerimi arayacağım."

Geceleyin kız kaçmış, doğruca ormanın içine dalmış. Bütün gece, hatta ertesi gün yorgunluktan ileri gidemeyecek duruma gelinceye kadar boyuna yürümüş. Bu sırada bir kulübe görmüş; yukarı çıkmış, altı küçük yataklı bir oda bulmuş, fakat bunlardan hiçbirinin içine uzanmaya cesaret edememiş, birinin altına sokulmuş, sert döşeme üzerine uzanmış, geceyi burada geçirmek istemiş. Fakat güneş neredeyse batmak üzere olduğundan kız bır hışırtı duymuş: Altı kuğu kuşunun uçarak pencereden içeri girdiklerini görmüş. Bunlar yere oturmuşlar, biribirlerinin yüzüne üflemişler; bütün tüylerini üfleye üfleye düşürmüşler; kuğu kuşu derileri bir gömlek gibi üzerlerinden sıyrılmış. O zaman kız bakmış, ağabeylerini tanımış, sevinmiş, yatağın altından çıkmış.

Ağabeyleri de kızkardeşlerini görünce daha az sevinmemişler. Fakat sevinçleri kısa sürmüş:

- Burada kalamazsın! demişler. Burası bir eşkıya yatağıdır. Eve gelip de seni bulurlarsa öldürürler.

Kızkardeşçik sormuş:

- Beni koruyamaz mısınız?

- Hayır, demişler, çünkü biz her akşam bir çeyrek saat kuğu derilerimizi çıkarıp bu zaman içinde insan kılığımıza girebiliyoruz. Fakat sonra yine kuğu kuşu oluyoruz.

Kızkardeşçik sormuş:

- Büyüden kurtulamaz mısınız?

- Hayır, demişler, koşullar çok ağır. Senin altı yıl ne gülüp, ne de söylememen gerek, hem de bu zamanda bize yıldız çiçeklerinden altı tane gömlek dikmelisin. Ağzından bir tek sözcük çıktı mı, bütün emekler boşa gider.

Oğlan kardeşler bunları söylerken bir çeyrek de tamam olmuş. Yeniden kuğu kuşu olmuşlar, uçarak pencereden çıkıp gitmişler.

Fakat kızkardeş, yaşamı pahasına da olsa ağabeylerini kurtarmaya kesin olarak karar vermiş. Kulübeden ayrılmış, ormanın ortasına gitmiş; bir ağacın üstüne oturmuş, geceyi orada geçirmiş. Ertesi sabah gitmiş, yıldız çiçekleri toplamış, dikişe başlamış. Kimseyle konuşmuyormuş. Gülmek de içinden gelmiyormuş. Orada oturmuş, yalnızca kendi işine bakıyormuş. Uzun zaman böyle geçtikten sonra günün birinde ülkenin kralı ormanda ava çıkmış. Avcıları, üzerinde kızın oturduğu ağacın yanına gelmişler. Kıza seslenmişler:

- Kimsin sen? demişler. Fakat kız karşılık vermemiş.

- Aşağıya in, yanımıza gel! Sana bir zararımız dokunmaz! demişler. Kız yalnızca başını sallamış. Adamlar daha çok soruyla sıkıştırınca kız altın gerdanlığını onlara atmış, onları böylelikle avutacağını sanmış. Fakat adamlar vazgeçmemişler. O zaman kız kemerini atmış. Bunun da yararı olmayınca çorap bağlarını, daha sonra da arka arkaya üzerinde saklayabildiği ne varsa hepsini atmış. Öyle ki, gömleğinden başka bir şeyi kalmamış.

Fakat avcılar bunları alıp gitmemişler. Ağaca çıkmışlar, kızı tutup aşağı indirmişler, kralın huzuruna götürmüşler. Kral sormuş:

- Kimsin? Ağacın üstünde ne yapıyorsun? demiş; fakat kız yanıt vermemiş. Kral bildiği dillerin hepsiyle kıza sormuş, ama kız, bir balık gibi dilsiz durmuş. Fakat kız çok güzel olduğu için kralın yüreği yumuşamış; kıza karşı büyük bir sevgi duymuş. Kızı mantosuna sarmış, atının üstüne, kendi önüne bindirmiş. Sarayına götürmüş. Burada kıza ağır süslü giysiler giydirmiş. Kız güzelliğiyle aydınlık bir gün gibi parıldamış, fakat ağzından bir sözcük bile alınamamış. Kral kızı sofrada yanına oturtmuş. Kızın yüzündeki gönülsüzlük çizgileriyle terbiyesi kralın o kadar hoşuna gitmiş ki:

- Dünyada başka kimseyle değil, bununla evlenmeyi çok istiyorum, demiş. Birkaç gün sonra da onunla evlenmiş.

Gel gelelim, kralın kötü yürekli bir annesi varmış. Bu evlenmeden hoşlanmamışmış. Genç kraliçe hakkında kötü şeyler söylüyormuş:

- Bu konuşmayan şıllık kimbilir nereden gelmiştir? Bir krala layık değil bu! diyormuş.

Bir yıl sonra kraliçe ilk çocuğunu dünyaya getirince kocakarı çocuğu yanından almış, uyku arasında ağzına kan sürmüş. Bunun üzerine krala gitmiş, kadının bir yamyam olduğunu yana yakıla haber vermiş. Kral buna inanmak istememiş; kadına bir kötülük edilmesine günlü razı olmamış. Kadınsa oturup durmadan gömlekleri dikiyor, başka bir şeye aldırış etmiyormuş.

Ertesi sefer, kadın yine güzel bir oğlan doğurunca kötü yürekli kaynana aynı oyunu oynamış. Fakat kral onun sözlerine inanma kararını verememiş, demiş ki:

- O böyle bir şeyi yapamayacak kadar iyi yürekli, dini bütün bir kadındır. Dilsiz olmayıp da kendini savunabilseydi suçsuzluğu ortaya çıkardı. Fakat üçüncü kez de kocakarı yeni doğan çocuğu aşırıp kendini savunmak için bir söz söylemeyen kraliçeyi suçlayınca; kral onu mahkemeye vermekten başka bir şey yapamamış. Mahkeme de kadının ateşte yakılarak öldürülmesine karar vermiş.

Yargının yerine getirileceği gün, kızın ne gülüp ne de söyleyemeyeceği altı yılın da sonuncu günüymüş. Kız da sevgili ağabeylerini büyünün etkisinden kurtarmış

bulunuyormuş. Altı gömlek tamamlanmışmış. Yalnızca sonuncunun henüz sol kolu yokmuş. Kadın odun yığınına götürülürken gömlekleri koluna almış. Yukarıda durup da tam ateş tutuşturulacağı sırada kadın çevresine bakınmış: Altı kuğu kuşu havadan oraya doğru geliyorlarmış. O zaman kadın, kurtuluşunun yaklaştığını anlamış, yüreği sevinçle yerinden oynamış. Kuğular hışırdayarak kadına doğru gelmişler; o kadar aşağı inmişler ki, kadın gömlekleri üzerlerine atabilmiş. Bunlar kendilerine dokunur dokunmaz kuğu derileri düşmüş: ağabeyleri insan kılığında yakışıklı, dipdiri karşısına dikilmiş. Yalnızca en küçüklerinin sol kolu yokmuş, buna karşılık sırtında bir kuş kanadı varmış. Kucaklaşıp öpüşmüşler. Kraliçe, şaşkınlıktan ne yapacağını bilmeyen krala gitmiş, konuşmaya başlamış:

- Çok sevgili kocam, artık konuşabilirim; suçsuz olduğumu bir düzenle suçlu çıkarıldığımı açıkça söyleyebilirim, diye üç çocuğunu yanından alıp saklayan kocakarının oyununu anlatmış. O zaman çocukları bulup getirmişler. Kral çok sevinmiş. Kötü yürekli kaynana ceza olarak odun yığının üzerine bağlanmış, kül oluncaya kadar yakılmış. Gerek kral, gerekse altı ağabeysiyle birlikte kraliçe uzun yıllar dirlik düzenlik içinde yaşamışlar.

DOKTOR BİLGİÇ

Vaktiyle Yengeç adında yoksul bir köylü varmış. İki öküz koşulu bir araba yükü odunu pazara götürmüş, iki talere bir doktora satmış. Para ödenince doktor sofraya oturmuş.

Köylü, doktorun güzel güzel şeyler yiyip içtiğini görmüş; içi gitmiş, doktor olmak hevesine kapılmış. Bir süre olduğu yerde kalmış. Sonunda kendisinin de doktor olup olamayacağını sormuş.

Doktor demiş ki:

- Elbette olursun... Hemen şimdi.

Köylü sormuş:

- Acaba ne yapsam ki?

- Önce kendine bir alfabe kitabı al. Ama içinde bir horoz resmi bulunsun. Sonra arabanla iki öküzü satıp paraya çevir. Bu parayla üstüne bir giysi al. Doktorluk için gereken öteberiyi edin. Daha sonra bir tabela yaptır, üzerine "Ben doktor Bilgiçim" yazdır. Bunu evinin kapısı üstüne çaktır.

Köylü kendisine söylenenleri bir bir yapmış. Birkaç zaman, ama çok değil, doktorluk ettikten sonra günün birinde zengin büyüklerden birinin parası çalınmış. Kendisine doktor Bilgiç'i salık vermişler. Filan köyde oturduğunu, paranın nereye gittiğini bilse bilse onun bileceğini söylemişler. Bunun üzerine adam arabasını koşturmuş, köye gelmiş.

Doktor Bilgiç'in kendisi olup olmadığını ondan sormuş. Tamam, ta kendisi... Öyleyse adamla birlikte gidip çalınan parayı bulsun bakalım!.. Pekâlâ ama karısı

Grete de birlikte gelecek. Adam razı olmuş, ikisini arabaya bindirmiş. Hep birlikte yola çıkmışlar. Şatoya vardıkları zaman sofra kurulmuş. Önce yalnızca kendisini sofraya buyur etmişler. Fakat karısı Grete, o da birlikte demiş. Onunla birlikte sofranın gerisine oturmuş. Birinci uşak güzel yemekle dolu bir sahanla içeri girince köylü karısını dürtmüş.

- Grete, bu birinciydi, demiş. Amacı, bu, ilk yemeği getiren demekmiş. Fakat uşak onu,

"birinci hırsız bu!" demek istiyor sanmış. Gerçekten de öyleymiş. İçine bir korku girmiş.

Dışarıda arkadaşlarına demiş ki:

- Doktor her şeyi biliyor, hapı yuttuk, benim birinci olduğumu söyledi. İkinci, bir türlü içeri girmek istememiş ama ne yapsın? Sahanla birlikte odaya girince köylü karısını dürtmüş:

- Grete, bu ikinci! demiş.

Bu uşak da korkmuş, dışarı çıkmış. Üçüncüye de daha iyi olmamış.

Köylü yine:

- Grete, bu üçüncü! demiş.

Dördüncüsü kapalı bir sahan getirmiş. Adam doktordan becerisini göstermesini, kapağın altındakini bilmesini istemiş. Sahanın içindekiler yengeçmiş. Köylü sahana bakmış; ne diyeceğini şaşırmış. Kendisini kast ederek:

- Zavallı Yengeç! demiş.

Adam bunu duyunca:

- Bunu bildi, parayı alanı da bilir! diye bağırmış.

Uşağı büyük bir korkudur almış. Doktora göz ucuyla işaret etmiş, dışarı çağırmış. Köylü dışarı çıkınca dördü birden parayı çaldıklarını söylemişler. Eğer kendilerini ele vermezse bu parayı aldıkları yere koyacaklarına, ona da bol bol para vereceklerine söz vermişler.

"Yoksa gırtlağına sarılırız" demişler. Onu paranın saklı olduğu yere götürmüşler. Doktor razı olmuş; dönmüş, içeri girmiş:

- Efendim, demiş, paranın nerede olduğunu kitabıma bakıp bulacağım!

Beşinci uşak sobanın içine girmiş. Doktorun daha başka şeyler bilip bilmeyeceğini işitmek istiyormuş. Köylü oturmuş, alfabe kitabını açmış, yapraklarını karıştırıp horoz resmini arıyormuş. Aradığını hemen bulamayınca:

- İçindesin ama nasıl olsa sen de ortaya çıkarsın! demiş.

Sobanın içindeki adam kendisinden söz edildiğini sanmış. Büyük korku içinde dışarı fırlamış:

- Bu adam her şeyi biliyor! diye bağırmış.

Bunun üzerine Doktor Bilgiç paraların yerini göstermiş, fakat çalanların kim olduğunu söylememiş. Her iki yandan da bol bol bahşiş almış, ünlü bir adam olmuş.

CÜCELER

Birinci Masal

Vaktiyle bir ayakkabıcı varmış. Hiçbir suçu olmadığı halde o kadar yoksul düşmüş ki bir çift pabuç alacak deriden başka elinde bir şeycikleri kalmamış. Bir akşam pabuçları kesmiş, ertesi sabah dikecekmiş. İyi bir yüreği olduğu için iç rahatlığıyla yatağa uzanmış, kendini Tanrı'ya emanet etmiş, uykuya dalmış. Sabahleyin duasını edip de işine koyulacağı sırada pabuçların tümüyle yapılmış olarak tezgâhın üzerinde durduklarını görmüş, şaşırmış, ne diyeceğini bilememiş. Pabuçları daha iyi gözden geçirmek için eline almış. Bunlar o kadar temiz yapılmışlarmış ki, yanlış bir iğne yeri bile yokmuş. Usta elinden çıktığı besbelliymiş.

Az sonra da içeri bir müşteri girmiş. Pabuçlar pek hoşuna gittiği için her zamankinden fazla para vererek almış. Ayakkabıcı bu parayla iki çift pabuca yetecek kadar deri satın almış. Akşamleyin bunları kesmiş, ertesi sabah taze bir güçle işine koyulmak istiyormuş.

Fakat buna gerek kalmamış. Çünkü yataktan kalktığı zaman pabuçlar hazırmış. Müşteriler de gecikmemişler. Ayakkabıcıya o kadar çok para vermişler ki, bununla dört çift pabuca yetecek kadar deri almış. Sabahleyin erkenden bu dört çifti de hazır bulmuş, bu durum böylece sürüp gitmiş. Akşamleyin kestikleri sabahleyin işlenmiş bir duruma gelirmiş. Çok geçmeden adamın kazancı yoluna girmiş, sonunda hali vakti yerinde bir insan olmuş.

Gel zaman git zaman... Noel Yortusu'na yakın bir akşam, adam yine derileri kesmiş, yatağına girmeden önce karısına demiş ki:

- Bize yardım elini uzatanın kim olduğunu görmek için bu gece uyanık dursak ne olur sanki?

Kadın razı olmuş, bir mum yakmış. Sonra odanın bir köşesine, orada asılı giysilerin arkasına saklanmışlar. Gece yarısı olunca iki tane mini mini, çıplak cüce gelmiş.

Ayakkabıcının tezgâhına oturmuşlar. Kesilmiş derileri almışlar, minicik parmaklarıyla bunları o kadar çabuk dikmeye, tokmaklamaya başlamışlar ki ayakkabıcı şaşkınlıktan gözlerini bir yana ayıramamış. Hepsi bitip tezgâha dizilmeden işlerini bırakmamışlar.

Sonra çabucak fırlayıp gitmişler.

Ertesi sabah kadın demiş ki:

- Bu küçücük cüceler bizi zengin ettiler. Bunlara karşı teşekkür borcumuzu ödemeliyiz.

Üstlerinde, başlarında bir şey yok, çırılçıplak dolaşıyorlar, soğuktan donacaklar. Biliyor musun ne yapalım? Ben bunlara gömlek, ceket, mintan, pantolon dikeceğim. Birer de çorap öreceğim, sen de onlara birer patik yap!

Adam:

- Pekâlâ, demiş.

Akşamleyin her şey tamamlanınca, kesilmiş deriler yerine, tezgâhın üstüne bu armağanları koymuşlar. Sonra cücelerin ne yapacağını görmek için saklanmışlar. Gece yarısı hoplaya zıplaya gelmişler. Hemen işe koyulmak istemişler. Fakat kesilmiş deriler yerine minicik giysileri bulunca önce şaşırmışlar, ama az sonra pek sevindikleri görülmüş.

Büyük bir çabuklukla giyinmişler, Bir yandan güzel giysileri okşuyorlar, bir yandan da şarkı söylüyorlarmış:

Pırıl pırıl patikler, yepyeni ceket, mintan;

Kundura diker mi hiç böyle süslü bir insan?

Bunun üzerine hoplamışlar, zıplamışlar. Sandalyelerin, kerevetlerin üstlerine sıçramışlar.

Sonunda oynaya oynaya kapıdan çıkıp gitmişler. O günden sonra bir daha gelmemişler.

Fakat ayakkabıcı ömrü boyunca rahat etmiş, tuttuğu her işte başarılı olmuş.

İkinci Masal

Vaktiyle çalışkan bir hizmetçi kızcağız varmış. Her gün evi süpürür, çöpleri kapının önündeki büyük yığıntının üzerine dökermiş. Bir sabah işe başlayacağı sırada bu yığıntının üzerinde bir mektup bulmuş. Okuma bilmediği için süpürgeyi bir köşeye dayamış, mektubu efendilerine götürmüş. Bu, cücelerden gelen bir çağrılıkmış. Bir çocuğu vaftiz etsin diye rica ediyorlarmış. Kız ne yapacağını şaşırmış. Böyle bir öneriyi geri çevirmenin doğru olmayacağını kendisine uzun uzun anlatmışlar. Bunun üzerine kız gitmeye karar vermiş. Üç cüce gelmiş, onu mağaralı bir dağa götürmüşler. Cüceler burada otururlarmış. Mağarada her şey o kadar küçük, o kadar göz kamaştırıcıymış ki, dille tanımlanamaz.

Loğusa, incirlerle süslü siyah abanozdan bir karyolada yatıyormuş. Yorganlar sırma işlemeliymiş. Beşik fildişindenmiş. Banyo altındanmış. Kız çocuğu vaftiz ettikten

sonra eve dönmek istemiş. Fakat cüceler yalvarıp yakarmışlar; üç gün için yanlarında kalmasını rica etmişler. Bunun üzerine kız kalmış; çok hoş vakit geçirmiş. Cüceler onu hoşnut edecek her şeyi yapmışlar. Sonunda kız yola çıkmak istemiş. O zaman cüceler önce kızın ceplerini altınla doldurmuşlar, sonra ona yolu göstermişler, dağdan çıkarmışlar. Kız eve gelince yeniden işe başlamış. Hâlâ köşede dayalı duran süpürgeyi almış, temizliğe koyulmuş. Bu sırada evde yabancılar peydahlanmış: "Sen kimsin, burada işin ne" diye sormuşlar.

Meğerse kız dağda cücelerin yanında, sandığı gibi, üç gün değil, tam yedi yıl kalmış; bu sırada da eski efendileri ölmüşmüş.

ÜÇ KARDEŞ

Vaktiyle bir adamın üç oğlu vardı. İçinde oturduğu evinden başka bir serveti yoktu.

Oğlanlardan her biri onun ölümünden sonra bir evleri olmasını candan isterlerdi, ama adam, sevgide birini ötekinden ayırt edemezdi. Hiçbirine daha fazla yakınlık göstermemek için ne yapacağını bilmezdi. Evi satmak da istemiyordu. Çünkü bu ev atalarından kalmıştı. Yoksa bunu satıp parayı aralarında bölüştürecekti. Sonunda aklına bir çare geldi. Çocuklarına dedi ki:

- Gidin, diyar diyar dolaşın, çalışın, çabalayın, birer sanat öğrenin. Döndüğünüzde hanginiz en güzel yapıtı ortaya çıkarırsa ev onun olacak!

Oğlanlar buna razı oldular. Büyük nalbant olmaya, ortanca berber olmaya, küçük de kılıç ustası olmaya karar verdi. Bunun üzerine yine evde toplanıp buluşacakları zamanı belirlediler, sonra çıkıp gittiler.

Gel zaman, git zaman... Her biri iyi birer usta buldular. Seçtikleri sanatı iyice öğrendiler.

Nalbanta kralın atlarını nallattılar. Bunun üzerine oğlan: "Artık bir eksiğin kalmadı, ev senin olacak" diye aklından geçirdi.

Berber hatırı sayılır birçok kimseyi tıraş etti. Artık ev kendisinin olacak sandı.

Kılıç ustası bazı yaralar aldı, fakat dişlerini sıktı, aldırış etmedi. Çünkü kendi kendine: "Bir yara almaktan korkarsan evi hiçbir zaman ele geçiremezsin" diye düşünüyordu.

Kararlaştırdıkları zaman gelince babalarının yanında toplandılar. Fakat becerilerini göstermek için en uygun fırsatın ne zaman geleceğini bilmiyorlardı. Bunun için bir araya geldiler, aralarında konuştular. Böyle otururlarken kırlardan koşa koşa bir tavşan çıkageldi.

Berber:

- Tanrı gönderdi bunu, dedi. Leğeni, sabunu aldı. Tavşan iyice yaklaşıncaya kadar sabunu köpürttü; sonra olanca hızıyla tavşanı sabunladı, aynı hızla tıraş ederek bir palabıyık yaptı. Bu sırada bir yerini kesmediği gibi, bir kılını bile acıtmadı. Babası:

- Hoşuma gitti, eğer öbürleri daha baskın çıkmazlarsa ev senin, dedi.

Aradan uzun zaman geçti. Bir adam arabasını alabildiğine koştura koştura geldi.

Nalbant:

- Şimdi benim yapabileceğimi görürsünüz baba, dedi. Arabanın arkasından fırladı, atın dört nalını söküp çıkardı. Koştuğu sırada ayağına dört yeni nal çaktı. Babası:

- Yaman oğlansın doğrusu, dedi. Kardeşin kadar işinde ustasın. Evi kime vereceğimi bilemiyorum!

Bunun üzerine üçüncü oğlan:

- Baba, bana izin ver, dedi. O sırada yağmur yağmaya başlamıştı. Oğlan kılıcını çekti.

Başının üzerinde o kadar hızla ıstavrozlar çizmeye başladı ki, başına bir damla su bile damlamadı. Yağmur hızını o kadar artırdı, o kadar artırdı ki sanki gök delinecekti, ama o yine de bir saçak altındaymış gibi kupkuru kaldı. Babası bunu görünce şaşırdı:

- En büyük beceriyi sen gösterdin, ev senin, dedi.

Öbür iki kardeş önceden söz verdikleri için buna razı olmuşlardı. Birbirlerini çok sevdiklerinden üçü de evde kaldılar, işlerine koyuldular. Hem iyi öğrendiklerinden, hem de becerikli olduklarından çok para kazandılar. Yaşlılıklarına kadar bir arada yaşadılar.

Biri hastalanıp ölünce öbür ikisi o kadar üzüldüler ki, onlar da hastalanıp çok geçmeden öldüler. Hem çok usta olduklarından, hem de birbirlerini çok sevdiklerinden üçünü bir mezara koydular.

BİLLUR TOP

Evvel zaman içinde, bir büyücü kadının üç oğlu varmış. Bunlar birbirlerini candan severlermiş. Fakat kocakarının bunlara güveni yokmuş. Hünerini elinden alacaklar sanırmış. Bunun üzerine büyük oğlanı kartala dönüştürmüş; onu kayalık bir dağ

tepesinde yaşamak zorunda bırakmış. Ara sıra bu kartalın havada büyük açılar çizerek alçalıp yükseldiği görülürmüş.

İkinci oğlanı balina yapmış. Derin bir denizde yaşar, ara sıra havaya büyük bir su sütunu fışkırttığı görülürmüş. İki oğlan her gün ancak iki saat insan kılığına

girerlermiş. Üçüncü oğlan, annesinin kendini de yırtıcı bir hayvan yapacağından, ya bir ayı, yahut bir kurt kılığına sokacağından korktuğu için gizlice evden kaçmış.

Oğlan, Altın Güneş Sarayında, büyülenmiş bir prenses olduğunu, bir kurtarıcı beklediğini duymuş, ama buna kalkışanın ölümü gözüne alması gerekirmiş. O güne kadar bu uğurda yirmi üç delikanlı acılar içinde can vermiş; bir kişi sağ kalmamışmış. Bu yüzden artık kimse oraya gidemiyormuş.

Oğlan korku nedir bilmediği için Altın Güneş Sarayını aramaya karar vermiş. Uzun zaman dolaşmış, durmuş. Fakat bir türlü bulamamış. Bu sırada büyük bir ormana düşmüş, çıkacak yer bulamamış. Birdenbire uzaktan iki dev görmüş. Onu el sallayarak çağırmışlar. Oğlan yanlarına gidince:

- Bir şapka yüzünden... senin olacak, benim olacak diye kavga edip duruyoruz. İkimizin de gücü denk olduğundan birbirimizi yenemiyoruz. Küçük insanlar bizden daha akıllı olurlar. Bunun için kararı sana bırakıyoruz, demişler. Oğlan:

- Nasıl olur da eski bir şapka için kavga edersiniz? demiş.

- Bunun ne becerileri olduğunu bilmezsin ki! Bu şapkayı başına giyen nereye isterse gidebilir, hem de gözünü açıp kapayıncaya kadar kendini orada bulur.

Oğlan:

- Verin şu şapkayı bana! Ben biraz ileriye gideceğim, oradan sizi çağıracağım. Kim koşa koşa daha önce yanıma varırsa şapka onun olacak, demiş!

Çocuk şapkayı giymiş, çıkıp gitmiş. Aklı fikri prensesteymiş. Bunun için devleri unutmuş; almış başını yürümüş. Bir aralık canı gönülden içini çekmiş:

- Ah, diye bağırmış, Altın Güneş Sarayında olsaydım!

Daha bu sözler ağzından çıkar çıkmaz kendini yüksek bir dağın tepesinde, saray kapısının önünde bulmuş.

İçeri girmiş. Bütün odaları dolaşmış. Sonunda, en son odada prensesi bulmuş. Fakat kızı görünce o kadar ürkmüş ki kızın yüzü kırışıklıklarla doluymuş. Beti benzi kül gibiymiş.

Gözleri bulanık, saçları kıpkızılmış.

- Güzelliği dillere destan olan prenses siz misiniz? diye bağırmış.

Kız yanıtlamış:

- İnsanların gözleri beni ancak bu çirkinlikte görebilir. Oysa ben böyle değilim. Nasıl olduğumu öğrenmek istersen şu aynaya bak... Bu hiç yanılmaz, benim asıl resmimi sana gösterir, demiş, eline aynayı vermiş.

Oğlan aynada dünyanın en güzel kızını görmüş. Üzüntüyle gözlerinden yanaklarına yaşların yuvarlanışını seyretmiş. Bunun üzerine:

- Bu durumdan nasıl kurtulabilirsin, diye sormuş. Ben hiçbir tehlikeden kaçınmam, demiş.

Kız:

- Kim billur topu eline geçirir de büyücünün yüzüne tutarsa tılsımı bozulur, ben de o zaman eski durumuma dönerim, diye derinden bir ah çekmiş:

- Birçokları bu yüzden canlarına kıydılar. Haydi delikanlı, sen de bu büyük tehlikeye atılırsan sana çok yanarım, demiş.

Oğlan:

- Beni hiçbir şey alıkoyamaz. Sen yalnızca söyle, ne yapayım? demiş.

Prenses:

- Her şeyi bilmen gerek, demiş. Sarayın bulunduğu dağdan inince aşağıda, pınarın başında bir yabanıl boğa durur. Onunla boğuşacaksın. Onu öldürebilirsen içinden tutuşmuş bir kuş çıkar. Karnında kızgınlığından kıpkızıl olmuş bir yumurta vardır. Bu yumurtanın içinde de sarısı yerine billur top durur. Büyük bir zor görmeyince kuş

yumurtayı çıkarmaz. Fakat yumurta yere düşerse hemen tutuşur. Yakınında ne varsa yakar. Yumurta da billur topla birlikte erir, bütün emeklerin boşa gider.

Delikanlı dağdan inmiş, pınara varmış. Yabanıl boğa derin derin soluyor, onun yüzüne doğru böğürüyormuş. Uzun süre boğuştuktan sonra oğlan boğanın karnına kılıcını saplamış, hayvan yere yıkılmış. O anda içinden ateş kuş çıkmış, uçup kaçmak istemiş.

Fakat oğlanın kartal ağabeyi bulutların arasından uçarak gelmiş. Kuşun üzerine atılmış, onu denize doğru kovalamış, gagasıyla vura vura yumurtayı düşürtmüş. Fakat yumurta denize düşmemiş de kıyıdaki bir balıkçı kulübesine düşmüş, kulübeden hemen duman çıkmaya başlamış. Neredeyse alev alacakmış. Bu sırada denizden ev yüksekliğinde dalgalar yükselmiş, kulübeye doğru atılmış, ateşi söndürmüş. Meğer balina olan öbür ağabeyi yüze yüze gelmiş, bu suları fışkırtmışmış. Yangın sönünce oğlan yumurtayı aramış, bulmuş. Bereket versin yumurta daha erimemişmiş. Fakat soğuk suyla birden bire soğuduğu için kabuğu çatlamışmış. Oğlan içinden billur topu sapsağlam çıkarmış.

Büyücünün yanına varıp da billur topu yüzüne tutunca adam:

- Tılsımın bozuldu. Bundan sonra sen Altın Güneş Sarayı'nın kralısın, demiş.

Bunun üzerine oğlan prensesin yanına gitmiş. Odasına girince onun bütün güzelliğiyle orada durduğunu görmüş. İkisi de büyük bir sevinç içinde yüzüklerini değiştirmişler.

ŞİŞENİN İÇİNDEKİ CİN

Vaktiyle bir oduncu varmış. Sabahtan gece yarılarına kadar çalışırmış. Sonunda bir parça para toplayınca oğluna demiş ki:

- Sen benim bir tanecik yavrumsun, alın teriyle kazandığım parayı senin okuyup yazmana harcayacağım. İşe yarar bir şeyler öğrenirsen yaşlanıp elim ayağım tutmadığı zamanlar evde otururken bana bakarsın. Bunun üzerine oğlan büyük bir okula gitmiş. Derslerine çok çalışmış. Öğretmeni kendisini pek beğenirmiş. Çocuk uzun zaman orada kalmış.

Birkaç okul bitirmiş, ama her şeyi öğrenememiş. Babasının kazanıp artırdığı para da tükendiği için yine evine dönmüş. Babasının canı sıkılarak:

- Artık sana bir şey verecek durumda değilim. Hem bu pahalılıkta günlük ekmeğimizden fazla bir taler bile kazanamıyorum, demiş.

Oğlan:

- Babacığım, demiş, bunun için kaygılanmayın. İnşallah benim de iyi günlerim gelecek.

Buna inancım var.

Babası bir parça odun kesip para kazanmak için ormana giderken:

- Ben de birlikte gelip size yardım edeceğim, demiş.

Babası:

- Ama bu iş sana zor gelir oğlum, demiş, ağır işlere alışık değilsin, dayanamazsın. Hem benim bir tek baltam var. İkincisini alacak param da yok.

Oğlu:

- Öyleyse komşuya gidin. Ben kazanıp bir balta alıncaya kadar kendininkini size ödünç verir, demiş.

Bunun üzerine baba, komşudan bir balta ödünç almış. Ertesi sabah ortalık ağarırken birlikte ormana gitmişler. Oğlan yorgunluk duymadan, neşeyle babasına yardım etmiş.

Güneş tam üzerlerine geldiği zaman baba demiş ki:

- Dinlenelim, öğle yemeğimizi yiyelim. Sonra yine böyle çalışırız.

Oğlan ekmeği eline almış:

- Baba, siz dinlenin hele, demiş, ben yorulmadım. Ormanda aşağı yukarı bir parça dolaşacağım, kuş yuvaları arayacağım.

Baba:

- Hay zirzop hay, dolaşıp da ne olacak sanki? Sonra yorulursun, kolunu kaldıracak gücün kalmaz. Gitme... otur yanımda! demiş.

Fakat oğlan ormanın içlerine gitmiş, ekmeğini yemiş.. Çok neşeliymiş. "Acaba bir yuva bulur muyum?" diye yeşil dalların aralarına bakmış. Böylece sağda, solda dolaşmış.

Sonunda büyük, korkunç bir meşe ağacının yanına varmış. Bu ağaç bol bol birkaç yüzyıllık varmış. Beş kişi bir araya gelse kucaklayamazlarmış.

Oğlan olduğu yerde kalmış, ağacı seyretmiş, kendi kendine: "Burada kesin birçok kuş

yuva yapmıştır" demiş. Bu sırada bir ses işitir gibi olmuş. Kulak kabartmış, birinin boğuk boğuk seslendiğini duymuş: "Beni dışarı çıkar, çıkar beni dışarı!" Bu ses sanki yerin altından geliyor gibiymiş. O zaman çocuk:

- Neredesin? diye bağırmış.

Ses yanıt vermiş:

- Aşağıda meşenin köklerindeyim. Beni dışarı çıkar! Çıkar beni dışarı!

Çömez ağacın dibini kazmaya başlamış. Sonunda küçük bir kovuğun içinde bir şişe bulmuş. Bunu oradan almış, ışığa tutup bakmış. İçinde kurbağaya benzer bir şeyin yukarı, aşağı hopladığını görmüş. Ses yeniden duyulmuş: "Beni dışarı çıkar, çıkar beni dışarı!"

Aklından kötülük geçmeyen çömez şişenin tıkacını çıkarır çıkarmaz, dışarıya bir cin çıkmış, büyümeye başlamış. O kadar çabuk büyüyormuş ki, birkaç saniye içinde iriyarı, korkunç bir yaratık oluvermiş. Boyu çömezin karşısındaki ağacın yarısını bulmuş. Cin korkunç bir sesle demiş ki:

- Beni dışarı saldığın için ödülün ne olacak, biliyor musun?

Çömez korkusuzca:

- Hayır, demiş, ne bileyim ben?

- Öyleyse ben sana söyleyeyim. Buna karşılık boynunu kıracağım!

- Keşke bunu önceden söyleseydin, seni içeride tıkalı bırakırdım.

- Dünya umurumda değil, hak ettiğin ödülü alman gerek! Benim bir iyilik yaptığım için mi uzun zamandır burada kapatıldığımı sanıyorsun? Hayır, bu benim cezamdı. Ben güçlü, görkemli Merkurius'um. Beni kurtaranın boynunu kırarım.

Çömez:

- Dur bakalım, acelesi yok! Bu iş böyle çabucak olmaz. Önce senin gerçekten küçük şişede oturup oturmadığını, gerçek cin olup olmadığını bilmem gerek. Eğer yine içine girebilirsen o zaman sana inanırım. Sen de bana istediğini yapabilirsin.

Cin böbürlene böbürlene:

- Bu da bir marifet mi sanki? diye büzüle büzüle önceki gibi ince ufak bir şey olmuş. Aynı delikten şişenin boynundan geçip içine girmiş. Cin içeri girer girmez Çömez mantarı tıkayıvermiş; şişeyi de meşenin eski kökleri içine, eski yerine koymuş. Böylece cin dolaba girmiş.

Bunun üzerine Çömez, babasının yanına dönmek istemiş ama cin acı acı seslenmiş.

- Ne olursun çıkar beni dışarı, kuzum beni dışarı çıkar!

Çömez:

- Hayır, demiş, bir kez olur bu.. Canıma bir kez göz koyanı ele geçirdikten sonra bir daha salıvermem.

Cin bağırmış:

- Beni salıverirsen sana o kadar çok şey veririm ki, ömrün oldukça yeter.

Çömez:

- Hayır, demiş, beni deminki gibi aldatırsın!

Cin:

- Kısmetini ayağınla tepiyorsun. Sana bir şey yapacak değilim. İyiliğini bol bol ödüllendireceğim! demiş.

Çömez düşünmüş. "Ya herru, ya merru," demiş, "belki sözünü tutar. Benimle bir alıp vereceği yok ya!"

Bunun üzerine tıpayı çıkarmış. Cin deminki gibi, dışarı çıkmış, büyümüş genişlemiş, bir dev kadar iri olmuş:

- Al bakalım ödülünü! diye çömeze, yakıya pek benzeyen, küçük bir bez parçası uzatmış:

- Bunun bir ucunu bir yaraya sürersen hemen iyileşir. Öbür ucunu demire yahut çeliğe sürtersen gümüş olur! demiş.

Çömez:

- Hele bir deneyelim! diye ağaca gitmiş, baltasıyla bir kabuk koparmış, yakının bir ucuyla kesik yere dokunur dokunmaz, ağacın orası hemen kavuşmuş, eskisi gibi olmuş.

- Doğruymuş! Öyleyse ayrılabiliriz, demiş.

Cin, kendisini kurtardığı için oğlana teşekkür etmiş; çömez de armağanı için cine teşekkür etmiş, babasının yanına dönmüş.

Baba:

- Nerelerde dolaştın? İşi gücü niçin unuttun? Bir iş beceremeyeceğini söylememiş miydim zaten? demiş.

- Kendinizi üzmeyin babacağım, zararı yerine koyacağım.

Babası kızarak:

- Olmayacak şey! demiş.

Çömez:

- Bakın baba, şimdi şuradaki ağacı bir vuruşta kesip çatır çatır devireceğim, demiş. Hemen yakısını almış, baltasına sürmüş, sonra olanca gücüyle ağaca indirmiş. Demir, gümüş

olduğu için, baltanın ağzı kıvrılmış:

- Babacığım bakın bir kez, bana ne kadar kötü bir balta vermişsiniz. Çarpıldı gitti işte!

Babası bunu görünce şaşalamış:

- Aman ne yaptın? demiş. Şimdi bu baltanın parasını ödemem gerek ama neyle?

Çalışmandan ettiğim kâr bu oldu demek..

Oğlu:

- Darılmayın, demiş, baltanın parasını ben ödeyeceğim.

Babası:

- Haydi oradan budala, diye bağırmış, neyle ödeyeceksin? Sana verdiğimden başka elinde ne var? Kafandakiler çömez dubaraları... Odunculuktan da anladığın yok.

- Baba, demiş, artık çalışacak gücüm kalmadı, paydos etsek iyi olacak!

Babası:

- Ne? Senin gibi elim böğrümde mi dolaşacağım sanıyorsun? Daha iş başarmam gerek.

İstersen sen eve dönebilirsin!

- Babacığım, ben ilk kez ormana geldim. Kendi başıma yolu bulamam, benimle birlikte gelin.

Öfkesi geçtiği için baba sonunda razı olmuş, onunla birlikte eve gitmiş. Evde oğluna demiş ki:

Git, kepazeye dönen baltayı sat.. Bakalım ne verecekler? Komşuya baltasının parasını ödemek için bu paranın üstünü kazanmam gerek.

Oğlan baltayı almış, kentte bir kuyumcuya götürmüş. Adam bunu incelemiş, teraziye koyup tartmış:

- Bu dört yüz taler eder ama bende bu kadar para yok! demiş.

Çömez:

- Yanınızda ne kadar varsa verin.. gerisi borcunuz olsun! demiş.

Kuyumcu ona üç yüz taler vermiş, yüz taler borçlu kalmış.

Bunun üzerine çömez eve dönmüş:

- Baba, demiş, para buldum. Gidin komşuya sorun, balta için ne istiyor?

Yaşlı adam:

- Zaten biliyorum, demiş, bir talerle altı groşe!

Oğlan:

- Öyleyse ona iki talerle on iki groşe verin.. Bu para iki katıdır; yeter. Bakın bende bol bol para var! diye babasına yüz taler vermiş:

- Bundan sonra bir şeyden sıkıntınız olmasın, rahat rahat ömür geçirin! demiş.

Yaşlı adam:

- Aman Tanrım, demiş, bu serveti nereden ele geçirdin?

O zaman oğlan, olup bitenleri, talihine güvenerek bu serveti nasıl ele geçirdiğini anlatmış.

Geri kalan parayla gitmiş, yine yüksek okula girmiş, öğrenimini tamamlamış. Elindeki yakıyla bütün yaraları iyi edebildiği için de dünyanın en ünlü doktoru olmuş.

AKILLI KÜÇÜK TERZİ

Evvel zaman içinde pek kurumlu bir prenses varmış. Kendisini istemek için gelene bir bilmece sorarmış. Adam bunu bilemezse alayla oradan savulurmuş. Kız, bilmecelerini kim çözerse onunla evleneceğini, kendisine güvenenin gelebileceğini de ilan ettirmiş.

Sonunda üç terzi buluşmuşlar. Bunlardan iki yaşlısı bazen çok ince dikişlerde başarılı olduklarını, bu işte de başarılı olmamalarına neden bulunmadığını söylemişler. Üçüncüsü küçük, haylaz bir yaramazmış. Kendi işinden bile anlamazmış ama belki bu işte talihi yaver olacağını düşünmüş. Çünkü başka türlü bir baltaya sap olamayacağını anlıyormuş.

Bu yüzden öbür ikisi ona:

- Bir tutam aklınla bu işi başaramazsın, iyisi mi evde kal! demişler.

Ama küçük terzi kararından dönmemiş, kellesini bu iş uğruna koltuğunun altına alacağını, yapacağı işi bildiğini söyleyerek oraya gitmiş.

Üçü de prensese haber yollamışlar, bilmecelerini söylemesini istemişler. Bu işin uzmanlarının geldiğini, bir iğne deliğinden geçebilecek kadar ince zekâları olduğunu söylemişler.

Bunun üzerine prenses demiş ki:

- Başımda iki türlü saç var. Bunların rengi nedir?

Birincisi:

- Hepsi bu kadarsa... bu renkler akla kara olacak. Tuz biber dedikleri kumaş gibi! demiş.

Prenses:

- Yanlış, demiş, sen söyle bakalım ikinci!

Bunun üzerine ikinci:

- Akla kara değilse, kumralla kırmızı. Beybabamın bayramlık giysisi gibi.

Prenses:

- Bilemedin, demiş; sen bil bakalım üçüncü. Herhalde sen bilirsin.

Küçük terzi pervasızca ilerlemiş:

- Prensesin başında altından, gümüşten saçlar var. Bunların rengi iki türlüdür.

Prenses bunu duyunca yüzü sararmış; korkudan az kalsın düşüp bayılacakmış. Çünkü küçük terzi bilmeceyi çözmüş. Oysa prenses bunu yeryüzünde kimsenin bilemeyeceğini sanıyormuş. Kızın yüreği yatışınca:

- Fakat bununla beni daha elde edemedin, demiş. Bir şey daha yapman gerek, aşağıda ahırda bir ayı var. geceyi onun yanında geçireceksin. Sabahleyin kalktığım zaman henüz yaşamaktaysan benimle evlenirsin.

Böylelikle küçük terziden kurtulacağını umuyormuş. Çünkü ayı şimdiye kadar pençesine düşenlerden hiçbirini sağ bırakmamış.

Küçük terzi hiç korku geçirmemiş, çok hoşnut olmuş:

- Atılganlık utkunun yarısıdır! demiş..

Akşam olunca bizim terziyi ayının yanına götürmüşler. Ayı küçüğün üzerine hemen saldırmaya kalkışmış, pençeleriyle ona "hoş geldin" demek istemiş.

Küçük terzi:

- Yavaş ol, acele yok! Seni şimdi yatıştırırım! demiş.

Hiçbir şeye aldırış etmiyormuş gibi ve uzanarak cebinden cevizler çıkarmış, dişiyle kırıp içini yemiş. Ayı bunu görünce imrenmiş; o da ceviz yemek istemiş. Küçük terzi elini cebine sokmuş, ona bir avuç dolusu vermiş. Fakat bunlar ceviz değilmiş, tuğla parçalarıymış. Ayı bunları ağzına atmış ama ne kadar ısırırsa ısırsın bir türlü kıramamış, kendi kendine:

- Hay odun hay, demiş, ceviz bile kıracak gücün yok. Sonra küçük terziye:

- Bana bak küçük, şu cevizleri kırıversene! demiş.

Terzi:

- Ne adam olduğunu anla işte! demiş. Koskoca ağzın var ama küçücük cevizleri kıramıyorsun!

Bunun üzerine taşları almış, el çabukluğuyla ağzına bir ceviz atmış, çat diye iki parça olmuş.

Ayı:

- Şu işi bir daha deneyeyim! Sana bakınca ben de bu işi yapabilirim gibi geliyor! demiş.

Küçük terzi ona yine tuğlaları vermiş.

Ayı uğraşmış, didinmiş, olanca gücüyle ısırmış. Fakat bunu kırdığına sen de inanmazsın.

Bu iş böyle geçince küçük terzi ceketinin altından bir keman çıkarmış, bir parça çalmış.

Ayı müziği işitince dayanamamış, oynamaya başlamış. Bir süre oynadıktan sonra keman o kadar hoşuna gitmiş ki, küçük terziye:

- Bana bak, keman çalmak güç mü? diye sormuş.

- Çocuk oyuncağı gibi bir şey. Bak, Sol elimin parmaklarını üstüne koyuyorum. Sağ elimle yayı tellere sürtüyorum. Ondan sonra hop tiri lâllâm.. Hop tiri lâllâm...

Ayı:

- Keman çalmak buysa ben de öğreneyim bari, canım istedikçe çalar, oynarım. Ne dersin?

Bana ders verir misin? diye sormuş.

Küçük terzi:

- Sevinerek!Yeteneğin varsa ne âlâ ama önce bana pencelerini göster bakalım... Bunlar pek uzun... Önce tırnaklarını bir parça kesmeliyim, demiş. Gidip mengeneyi getirmiş. Ayı pençelerini üzerine koymuş, küçük terzi de bunları iyice sıkıştırmış. Sonra:

- Ben makasla dönüp gelinceye kadar bekle bakalım! demiş, ayı orada istediği kadar homurdana dursun, kendisi gitmiş bir saman yığını üzerine uzanmış, uykuya dalmış.

Akşamleyin ayının korkunç homurtularını işiten prensesin aklına başka bir şey gelmemiş; onun keyiften homurdandığını, terziyi kıtır kıtır yediğini sanmış. Sabahleyin tasasız, neşeli yataktan kalkmış. Fakat ahıra bakınca küçük terziyi suda bir balık gibi dipdiri karşısında görmüş. İnsanların önünde söz verdiği için artık bir şey diyememiş. Kral bir araba getirtmiş. Kız küçük terziyle birlikte kiliseye gidip onunla evlenmek zorunda kalmış.

Arabaya girdikleri sırada kendisine mutluluğu yakıştıramayan kötü yürekli öbür iki terzi ahıra girmişler, mengeneyi gevşeterek ayıyı salıvermişler. Ayı öfkeden gözlerini kan bürümüş bir durumda arabanın arkasından saldırmış. Prenses onun homurtusunu, korkunç solumalarını duymuş, korkarak bağırmış:

- Eyvah, ayı peşimizde, bizi yakalayacak.

Küçük terzi çevik davranmış, tepetaklak durmuş, bacaklarını pencereden dışarı çıkarmış:

- Mengeneyi görüyor musun? diye bağırmış. Gitmezsen arasına girersin!

Ayı bunu görünce geri dönmüş, kaçmış. Bizim küçük terzi rahatça kiliseye gitmiş. Prenses kendisine elini uzatmış. Bir arada kumrular gibi mutlu yaşamışlar.

KRAL ARDIÇSAKAL

Bir kralın çok güzel bir kızı varmış. Fakat bu kız o kadar kendini beğenmiş, o kadar kurumluymuş ki evlenmek isteyenlerin hiçbirini kendisine uygun görmezmiş. Bunları birbiri arkasından geri çevirir; üstelik onlarla alay edermiş.

Günün birinde kral büyük bir şölen hazırlatmış. Yakında, uzakta ne kadar evlenmek isteyen erkek varsa hepsini çağırtmış. Bunlar konumlarına, derecelerine göre bir sıraya dizilmişler:

Önce krallar, sonra dükler, prensler, kontlar, baronlar, en sonra da soylular gelmiş.

Prenses bunların arasından geçirilmiş; fakat hiçbirinin karşısında bir an bile durmamış.

Birini şişman bulmuş: "Şarap fıçısı!" demiş. Bir başkasını çok uzun bulmuş: "Boyu uzun, aklı kısa!" demiş. Üçüncüsünü kısa boylu görmüş: "Kısalar fitne olur" demiş.

Dördüncüsünü uçuk renkli bulmuş: "Teneşir horozu" demiş. Beşincisini fazla al renkli görmüş "Elma yanak!" demiş. Altıncısının duruşu pek dik değilmiş; ona da: "Soba arkasında kurumuş yaş odun" demiş. Böylece herkese bir kulp takmış, hele en yüksekte duran, çenesi bir parça kıvrık, iyi yürekli bir kralla pek alay etmiş: "Aman, bu adamın çenesi gagalı bir ardıçkuşuna benziyor" diye gülmüş. O zamandan beri krala ardıçsakal diyorlarmış.

Kızının insanlarla alay etmekten başka bir şey yapmadığını, orada toplanan isteklileri aşağıladığını gören kral öfkelenmiş. "Kapıya ilk gelecek iyice bir dilenciye varacaksın"

diye ant içmiş.

Birkaç gün sonra bir çalgıcı ufak bir sadaka koparmak için pencerenin altında şarkı söylemeye başlamış. Kral bunu duyunca:

- Bu adamı yukarıya gönderin! demiş. Çalgıcı, kirli, paramparça giysileriyle içeri girmiş, kralla kızının önünde şarkı söylemiş. Sonunda ufak bir bahşiş istemiş. Kral:

- Şarkın o kadar hoşuma gitti ki, şuradaki kızımı sana vereceğim! demiş. Prenses şaşalamış. Fakat Kral:

- Seni ilk dilenciye vermek için ant içmiştim. Andımı yerine getireceğim! demiş. Kandırıcı hiçbir sözün yararı olmamış. Papaz çağrılmış. Kız da ister istemez çalgıcıyla nikâhlanmış.

Bu iş olup bittikten sonra kral:

- E... Bundan sonra dilenci karısı olarak sarayımda kalman uygun olmaz. Artık kocanla birlikte çıkıp gidebilirsin, demiş.

Dilenci kızı elinden tutup dışarı çıkarmış. Kız onunla birlikte yaya olarak yola koyulmuş.

Büyük bir ormana geldikleri zaman kız sormuş:

Bu güzel orman kimin?

Kral Ardıçsakalın.

Talihsiz kız, güzel kız,

Varsaydın ona, bu yer

Olurdu şimdi malın.

Sonra bir çayırlığa gelmişler. Kız yine sormuş:

Şu yeşil çayır kimin!

Kral Ardıçsakalın!

Talihsiz kız, güzel kız,

Varsaydın ona, bu yer

Olurdu şimdi malın.

Daha sonra büyük bir kentten geçmişler. Kız yine sormuş: Bu koca kent kimin?

Kral Ardıçsakalın!

Talihsız kız, nazlı kız,

Varsaydın ona, bu yer

Olurdu şimdi malın!

Çalgıcı:

- Boyuna, başka bir adamı istemen hoşuma gitmiyor... Sana yetmiyor muyum yoksa, demiş.

Sonunda küçücük bir evceğizin önüne gelmişler, kız:

- Aman Tanrım... Ne kadar küçük ev bu! Bu mini mini, yoksul evceğiz kimin acaba?

demiş.

Çalgıcı yanıt vermiş:

- Bu ev benimle senin... İçinde birlikte oturacağız.

Alçak kapıdan içeri girebilmek için kız eğilmek zorunda kalmış.

Prenses:

- Uşaklar hani? demiş. Dilenci:

- Ne uşağı? Ne yapmak istersen kendin yapacaksın... Hadi çabuk ateş yak, üstüne su koy da bana yemek pişir, çok yorgunum, demiş.

Fakat prenses ateş yakmayı, yemek pişirmeyi hiç bilmezmiş. Dilenci bu işi kendisi yapmak zorunda kalmış, kötü de olmamış. Bu yoksul yemeği yiyip bitirdikten sonra yatağa uzanmışlar, fakat sabahleyin adam eve gereken şeyleri bulup getirsin diye kızı erkenden dışarı savmış.

Birkaç gün bu durumda şöyle böyle yaşamışlar. Yiyeceklerini yiyip bitirmişler. Bunun üzerine adam demiş ki:

- Kadın, bu böyle sürüp gitmez, burada hazırdan yiyip bir şey kazanmamak olmaz... Sepet öreceksin!

Adam çıkıp gitmiş, söğüt kesip getirmiş. Bunun üzerine kız örgüye başlamış. Fakat söğütler narin ellerine batıp yaralıyorlarmış. Adam:

- Bu işin olmayacağını görüyorum, bari iplik bük. Belki bunu daha iyi becerirsin, demiş.

Kız oturmuş, iplik bükmeye çalışmış. Fakat az sonra sert iplikler yumuşak parmaklarını kesmişler. Kanlar akmaya başlamış. Adam:

- Gördün mü, bir işe yaradığın yok; seninle sonum yaman olacak. Bir de topraktan çanak çömlek alışverişini deneyelim. Çarşıda oturup malları satacaksın, demiş.

Kız: "Eyvah, pazarda babamın ülkesinden insanlar gelip de beni orada mal satarken görürlerse kim bilir benimle ne kadar alay ederler" diye aklından geçirmiş. Fakat bir şeyin yararı olmamış. Açlıktan ölmek istemezse buna razı olması gerekiyormuş. Birinci seferinde işler yolunda gitmiş. Çünkü kendisi güzel olduğu için ahali bu kadının mallarını kapışa kapışa almışlar. İstediği parayı vermişler. Hatta birçokları parayı vermişler de çömlekleri kendisine bırakmışlar.

Böylece ellerindeki mal bitinceye kadar kazandıklarıyla geçinmişler. Bunun üzerine adam bir yığın yeni kap kacak almış. Kadın pazarın bir köşesine oturmuş. Bunları

çevresine dizmiş, satmaya başlamış. Bu sırada sarhoş bir atlı ansızın ona doğru dörtnala gelmiş.

Atını tam çanakların bulunduğu yere sürüp geçerek hepsini tuzla buz etmiş. Kadın ağlamaya başlamış. Korkudan ne yapacağını bilemiyormuş.

- Ah, kimbilir başıma neler gelecek? Kocam buna ne der şimdi, diye bağırıyormuş. Eve koşmuş, uğradığı kazayı anlatmış. Adam:

- Toprak çanaklarla pazarın köşesine kim oturur! Bırak ağlamayı. Anlıyorum ki sen akıllı uslu bir işe yaramayacaksın. Demin kralımızın sarayındaydım. Bir mutfak hizmetçisi istiyorlar mı diye sordum. Seni kabul edeceklerine söz verdiler. Bu hizmetine karşılık bedava yiyip içeceksin.

Bunun üzerine prenses, bir mutfak hizmetçisi olmuş. Ahçıya yamaklık etmiş. En pis işleri görüyormuş. İki torbaya da birer çanak yerleştiriyor, artıklardan kendisine verilenleri bunların içinde eve getiriyor, karınlarını doyuruyorlarmış.

Gel zaman, git zaman... Kralın en büyük oğlunun düğünü olacakmış. Kadıncağız yukarı çıkmış, salonun kapısında durup seyretmek istemiş. Şamdanlar yakılıp birbirinden güzel kadınlar süslü, şatafatlı giysilerle içeriye girince kadın üzgün bir yürekle alın yazısını düşünmüş. Kendisini alçaltan, bu kadar büyük bir yoksulluğa düşüren kendini beğenmişliğine, kurumuna ilençler yağdırmış. Getirilip götürülen enfes yemeklerden, burnuna kadar gelen şeylerden, uşaklar ara sıra ona birkaç kırıntı atıyorlar, o da bunları eve götürmek için çanaklarına koyuyormuş.

Birdenbire prens içeri girmiş, İpekli, atlastan giysiler giymişmiş. Boynunda altın zincir varmış. Kapının yanında güzel bir kadının durduğunu görünce elinden tutmuş, onunla dans etmek istemiş.

Fakat kadın hem geri çevirmiş, hem de korkmuş. Çünkü bu adamın kendisini isteyen, fakat alay ederek savdığı Ardıçsakal olduğunu görmüş. Kadının karşı duruşlarının yararı olmamış. Adam onu çekip salona götürmüş. Torbaların bağlı olduğu ipi koparmış, çanaklar dışarı fırlamış, çorbalarla kırıntılar ortalığa saçılmış. Herkes bunu görünce ortalıkta bir alay, bir gülüşme kopmuş. Kadın o kadar utanmış ki, yer yarılıp içine girse bin kez razı olacakmış.

Fırlayıp kapıdan çıkmış, kaçmak istemiş. Fakat merdivende kendisini bir adam yakalamış, geri getirmiş. Kadın bir de bakmış ki, adam yine kral Ardıçsakalmış. Kral güler yüzle:

- Korkma, demiş, seninle o yoksul evceğizde oturan çalgıcıyla aynı adamız. Senin için kendimi bu kılıklara koydum, çanaklarını paramparça eden atlı da bendim. Bütün bunlar senin gururunu kırmak, benimle alay ettiren kendini beğenmişliğinin cezasını vermek için yapıldı.

O zaman kız acı acı göz yaşları dökmüş:

- Çok büyük haksızlık ettim, senin karın olmaya layık değilim, demiş. Fakat kral:

- Üzülme demiş, kötü günler geldi geçti. Şimdi düğünümüzü kutlayalım.

Bunun üzerine odalıklar gelmişler. Ona en güzel, göz kamaştırıcı giysileri giydirmişler.

Bütün saray halkıyla birlikte babası da gelmiş. Kral Ardıçsakal'la evlendiği için ona mutluluklar dilemişler. Asıl şenlik o zaman başlamış. Ne olurdu, seninle ben de orada olsaydık!

AYAK TAKIMI

Minik horoz, minik tavuğa dedi ki:

- Kabuklu yemişlerin tam oldukları vakit. Haydi birlikte dağa gidelim. Sincap hepsini toplayıp götürmeden şöyle tıka basa bir karnımızı doyuralım.

Minik tavuk:

- Peki, haydi gel baş başa bir keyif çatalım, dedi.

Birlikte çıkıp dağa gittiler. Bol ışıklı bir gün olduğu için akşama kadar orada kaldılar.

Bilmem, yiye yiye karınları şiştiği için mi, yoksa burunları büyüdüğü için mi nedir? Eve yaya dönmek istemediler. Bunun üzerine minik horoz ceviz kabuklarından küçük bir araba yaptı. İşini bitirince küçük tavuk içine oturdu. Horozcuğa:

- Arabayı sen çekip götürebilirsin elbet, dedi.

Horozcuk:

- Çok bilmişsin maşallah, dedi, arabaya koşulacağım yerde eve yaya giderim daha iyi!

Hayır... Böyle sözleşmemiştik. Arabacı olabilirim. Arabacı yerinde oturabilirim, ama araba çekmek, doğrusu işime gelmez.

Böyle çekişip dururlarken bir ördek vaklayarak geldi:

- Sizi hırsızlar sizi, ceviztepeye gitmek için kimden buyruk aldınız? Durun, bu size pahalıya mal olacak, dedi. Gagasını açarak minik horozun üstüne yürüdü: fakat horoz miskin bir hayvan değildi. Ördeğin tepesine güzelce bindi. Mahmuzlarını o kadar güçle batırdı ki, ördek aman diledi. Yaptığının cezası olarak arabaya koşulmaya seve seve razı oldu.

Bunun üzerine horoz arabacı yerine geçti, oturdu. Araba hızla yol almaya başladı:

- Ördek, koşabildiğin kadar koş bakalım!

Biraz yol aldıktan sonra iki yaya yolcuyla karşılaştılar: Bir toplu iğneyle, bir dikiş iğnesine.

Bunlar:

- Durun! Durun, diye bağrıştılar. Nerdeyse ortalığın zifiri karanlık olacağını, bir adım bile atamayacaklarını, caddenin de pek kirli olduğunu söylediler: arabaya biraz binip binemeyeceklerini sordular. Bunlar kent kapısının karşısındaki terzi hanında otururlarmış.

Bira içerken geç kalmışlarmış. Zayıf kişiler oldukları için fazla yer kaplamayacaklarını düşünen minik horoz ikisini de arabaya bindirdi. Kendisiyle tavukçuğun ayaklarına basmayacaklarına söz verdiler. Akşamın geç vaktinde bir hana geldiler. Geceleyin yolculuğu sürdüremeyecekleri için, ördek de yaya yürümeyi beceremeyerek sağa sola yalpa vurduğundan oraya indiler.

Hancı önce birçok bahane uydurdu; hanın dolu olduğunu söyledi. Bunların kibar kimseler olmadığını da aklından geçiriyordu. Fakat "minik tavuğun yolda yumurtladığı yumurta senin olsun; her gün yumurtlayan ördek sende kalsın" gibi tatlı diller dökünce, hancı geceyi burada geçirebileceklerini söyledi. Bunun üzerine yeniden canlandılar, güle oynaya vakit geçirdiler.

Sabahleyin erken ortalık henüz ağarırken, herkes daha uykudayken horoz tavuğu uyandırdı. Yumurtayı getirdi. Gagasıyla deldi. Birlikte yediler. Kabuklarını da ocağa attılar. Sonra henüz uyumakta olan dikiş iğnesine gittiler. Tepesinden tuttular. Hancının iskemlesindeki mindere, toplu iğneyi de havlusuna soktular. Sonra kırlara doğru uçup gittiler. Nemize gerek? Nereye giderlerse gitsinler.

Kendi isteğiyle açıkta uyuyan, avluda kalan ördek bunların kaçıp gidişlerini duydu, sevindi. Bir dere buldu; yüze yüze akıntı boyunca inmeye başladı. Araba önünde gidişten daha hızlı yol alıyordu.

Birkaç saat sonra hancı yataktan kalktı, yıkandı, havluyla kurunmak istedi. Toplu iğne yüzünü çizdi. Bir kulağından öbürüne kadar kırmızı bir çizgi oldu. Sonra mutfağa gitti, bir çubuk doldurmak istedi. Fakat ocağın başına gelince yumurta kabukları suratına sıçradı.

- Bu sabah ters yanımdan kalktım galiba! diye sövüp sayarak kendini dedesinden kalma, koltuğa attı. Fakat hemen yerinden fırladı:

- Aman, diye bağırdı.

Çünkü dikiş iğnesi daha kötü bir biçimde batmıştı, hem de başına değil de...

Bunun üzerine büsbütün çileden çıktı. Dün akşam geç vakit gelen konuklardan şüphelendi. Gidip bunları her yerde aradı. Onlar çıkıp gitmişlerdi. Bunun üzerine hancı bol bol tıkınıp beş para vermeyen, üstelik teşekkür yerine insanın dalına basan hiçbir ayak takımını bir daha hana almamaya ant içti.

ÇALIKUŞUYLA AYI

Bir yaz günü ayıyla kurt ormanda geziniyorlardı. Ayı güzel bir kuşun şarkı söylediğini duydu.

- Bu kadar güzel öten ne kuşu acaba kurt kardeş? dedi.

Kurt:

- Bu kuşların kralıdır, onun önünde eğilmeliyiz, dedi. Oysa kuş çalıkuşuydu.

Ayı:

- Madem ki öyle, şu halde onun sarayını görmeyi de pek isterim. Haydi beni oraya götürsene, dedi.

Kurt:

- Bu iş senin sandığın kadar kolay değil. Kraliçe hazretleri gelinceye kadar beklemen gerek, dedi.

Az sonra kraliçe hazretleri geldi. Gagasında yem vardı. Kral hazretleri de gelmişti, yavrularına yem vermek istiyorlardı.

Ayı hemen arkalarından içeri girmeye can atıyordu, ama kurt onu kolundan tuttu:

- Hayır, kralla kraliçe çıkıp gidinceye kadar beklemelisin, dedi. Bunun üzerine yuvanın bulunduğu deliğe gözlerini diktiler. İleri gitmekten vazgeçtiler. Fakat ayı yerinde duramıyordu. İlle kral sarayını görmek istiyordu. Çok geçmeden yine ilerledi. Bu kralla kraliçe gerçekten uçup gitmişlerdi. Ayı içeri baktı, yuvada beş altı tane yavru vardı. Ayı:

- Kral sarayı bu mu? diye bağırdı, burası acınacak bir saray! Sizler kral çocukları değilsiniz, onursuz çocuklarsınız!

Çalıkuşu yavruları bunu duyunca çileden çıktılar:

- Biz onursuz çocuklar değiliz, bizim ana babamız namuslu kişilerdir. Bunun hesabı sana sorulacaktır ayı, dediler.

Ayıyla kurt korktular, geri döndüler, inlerine girdiler.

Çalıkuşu yavruları durmadan bağırıyor, gürültü ediyorlardı.

Ana babaları yine yem getirince:

- Bir sinek bacağına bile gagamızı sürmeyiz. Onurlu çocuklar olduğumuzu ortaya çıkarıncaya kadar aç duracağız! Ayı buraya geldi, bize sövüp saydı, dediler.

Bunun üzerine yaşlı kral:

- Merak etmeyin, bu iş yoluna koyulacaktır, diye kraliçeyle uça uça ayının inine gitti, delikten içeri seslendi:

- Çocuklarıma niçin sövüp saydın koca ayı? Alacağın olsun, bunun hesabını kanlı bir savaşla göreceğiz.

Böylelikle ayılara savaş ilan edilmiş oldu. Dört ayaklı bütün hayvanlar, öküz, eşek, sığır, geyik, karaca, özetle yeryüzünde ne varsa hepsi silah altına çağırıldı. Çalıkuşu da havada uçanların hepsini çağırdı. Yalnızca irili ufaklı kuşların değil; sivrisineklerin, eşekarılarının, bal arılarının, sineklerin de gelmesi istendi.

Savaşın başlama vakti gelince çalıkuşu, düşmana komuta eden generalin kim olduğunu anlamak için casuslar yolladı. Bunların en kurnazı sivrisinekti. Düşmanın toplandığı ormanda vızıldayarak dolaştı. Sonunda buyruklar verilen ağacın bir yaprağı altına kondu.

Ayı orada duruyordu. Tilkiyi yanına çağırdı:

- Tilki, hayvanlar içinde en kurnazı sensin. General sen ol, bizi yönet! dedi.

Tilki:

- Pekâlâ ama aramızda hangi işaretle anlaşacağız? dedi. Bunu kimse bilmiyordu. Bunun üzerine Tilki:

- Güzel, uzun, bol tüylü bir kuyruğum var. Adeta kızıl bir tuğu andırıyor. Kuyruğumu diktim mi işler yolunda demektir. Bunu görünce harekete geçmelisiniz. Kuyruğumu yere doğru sarkık tutarsam gücünüzün yettiği kadar kaçarsınız.

Sivrisinek bunları işitir işitmez geri döndü; her şeyi bir bir çalıkuşuna anlattı. Savaşın başlayacağı gün, aman Tanrım, dört ayaklı hayvanlar öyle bir gürültü koparak geldiler ki, yeryüzü zangır zangır titredi. Çalıkuşu da, ordusuyla birlikte, havadan indi. Öyle bir vızıltı, öyle bir uğultu, öyle bir yaygara ki, duyanın korkudan ödü kopardı. İki ordu karşı karşıya durdular. Çalıkuşu eşekarılarını gönderdi. Bunlar tilkinin kuyruğu altına konacaklar, olanca güçleriyle onu sokacaklardı.

İlk iğne batar batmaz tilki silkinerek bir bacağını kaldırdı. Fakat dişini sıkıp acıya katlandı; kuyruğunu havada tuttu. İkinci iğnede bir an için kuyruğunu indirip kaldırdı.

Üçüncüsündeyse artık dayanamadı, bağıra bağıra kuyruğunu bacaklarının arasına soktu.

Hayvanlar bunu görünce savaşi yitirdiklerini sandılar. Hepsi inine, deliğine koşmaya başladı. Böylece kuşlar savaşı kazanmış oldular.

Bunun üzerine kral ve kraliçe yuvaya, çocuklarının yanına döndüler:

- Çocuklar müjde! diye bağırdılar. Canınız istediği kadar yiyin, için, savaşı biz kazandık.

Fakat çalıkuşu yavruları:

- Ayı yuvanın önüne gelip özür dilemedikçe, bizim onurlu çocuklar olduğumuzu söylemedikçe yemek yemeyiz! dediler.

Çalıkuşu uçarak ayının inine gitti:

- Koca ayı, diye bağırdı, yuvanın önüne, çocuklarımın yanına gideceksin, özür dileyeceksin, onların onurlu çocuklar olduğunu söyleyeceksin! Yoksa kaburgaların birbirine geçer.

Ayı büyük bir korku içinde sürüne sürüne gitti, özür diledi. O zaman yavru çalıkuşlarının gönlü oldu. Bir araya toplandılar; yediler, içtiler, gecenin geç vakitlerine kadar gülüp eğlendiler.

TİLKİYLE VAFTİZ ANNE

Kurt anne bir yavru doğurmuş, "çocuğu vaftiz etsin" diye tilkiyi çağırtmıştı. "Bize yakın akraba olur zaten. Hem akıllı usludur, hem de pek beceriklidir. Oğlancığıma ders de verebilir, dünyada ilerlemesine yardım eder" diyordu.

Tilki de pek namuslu göründü:

- Sevgili vaftiz anne dedi, bana kazandırdığınız onurdan dolayı size teşekkür ederim. Sizi hoşnut etmek için ben de elimden geleni yapacağım.

Törende güzelce karnını doyurdu, bol bol eğlendi. Sonra:

- Sevgili vaftiz anne, dedi, çocuğa iyi bakmak boynumuza borçtur. Bol besin almalısınız ki, çocuğunuz da güçlensin. Ben bir ağıl biliyorum. Oradan kolayca güzel parçalar bulup getirebiliriz.

Bu küçücük övgü kurt annenin hoşuna gitti. Tilkiyle birlikte çiftliğin yolunu tuttular. Tilki ona uzaktan ahırı gösterdi:

- Şuradan, kimseye görünmeden içeri sıyrılabilirsiniz. Bu arada ben de "bir piliç ele geçirebilir miyim?" diye öbür tarafları kolaçan edeyim.

Fakat tilki oraya gitmedi, ormana girilecek yerde yattı. Bacaklarını uzattı, yorgunluk çıkardı.

Kurt anne yerde sürüne sürüne ağıla girdi. Orada bir köpek yatıyordu, hayvan öyle bir yaygara kopardı ki, köylüler koşa koşa geldiler. Vaftiz anneyi yakaladılar, üzerine güçlü bir küllü su döktüler. Sonunda kurt anne ellerinden kurtuldu. Ayaklarını sürüye sürüye dışarı çıktı.

Tilki orada yatıyor, durumundan pek yakınıyor görünüyordu:

- Ah sevgili vaftiz anne, dedi, başımıza gelenleri hiç sorma! Köylüler üzerime saldırdılar, döve döve sağlam yerimi bırakmadılar. Şuracıkta yıkılıp kaldığımı, ölüp gittiğimi istemezseniz beni sırtınıza alıp götürmelisiniz. Kurt anne kendini zor taşıyordu. Fakat tilkinin durumu da ona pek dokunmuştu. Onu sırtına aldı; sapasağlam, dipdiri olan vaftiz babayı evine kadar taşıdı.

Eve gelince tilki kurda:

- Hoşça kal vaftiz anne, kebabı da afiyetle ye! dedi. Alaycı bir kahkaha attı, sırtından inip gitti.

BAY KORBES

Vaktiyle minimini bir tavukla minimini bir horoz birlikte yolculuğa çıkmak istemişler.

Horoz güzel bir araba yapmış. Bu arabanın dört tane kırmızı tekerleği varmış. Arabaya minimini dört fare koşmuş. Tavuk, horozla birlikte arabaya kurulmuş, yola koyulmuşlar.

Aradan çok geçmemiş, karşılarına bir kedi çıkmış:

- Nereye gidiyorsunuz? demiş. Horoz yanıt vermiş:

Hop sevine sevine,

Bay Korbes'in evine!

Kedi:

- Beni de alın! demiş. Horoz:

- Başüstüne, demiş, önde olsan düşersin; çık arkaya otur.

Al tekerleklerimi kirletmeyin, sakının!

Küçücük tekerlekler, tıkır tıkır yol alın!

Haydi minik fareler, sizler de ıslık çalın;

Hop sevine sevine,

Bay Korbes'in evine!

Sonra bir değirmen taşı, bir yumurta, bir ördek, bir toplu iğne, en sonra da bir dikiş iğnesi gelmiş; hepsi arabaya binmiş, birlikte gitmişler.

Bay Korbes'in evine vardıkları zaman adam yokmuş. Farecikler arabayı samanlığa çekmişler. Tavuk, horozla birlikte bir sırığın üstüne çıkmış. Kedi ocağın içine uzanmış, ördek çeşmenin tahtasına tünemiş, yumurta havluya sarınmış, toplu iğne sandalyenin minderine sokulmuş, dikiş iğnesi yatağa, yastığın arasına atlamış, değirmen taşı da kapının üstüne yerleşmiş.

Bay Korbes eve gelmiş, ocağa gitmiş, ateş yakacağı sırada kedi yüzüne külleri savurmuş.

Adam hemen mutfağa koşmuş. Yüzünü yıkayacağı zaman ördek suratına su fışkırtmış.

Adam havluya yüzünü kurulamak istemiş, yumurta kırılmış, gözlerini yapıştırmış. Bay Korbes dinlenmek istemiş, sandalyeye oturunca toplu iğne batmış. Öfkeyle yerinden fırlamış, kendini yatağa atmış. Fakat başını yastığa kor komaz dikiş iğnesi öyle bir batış

batmış ki, adam avazı çıktığı kadar bağırmış. Bu kızgınlıkla başını alıp uzaklara, çok uzaklara gitmek istemiş. Fakat evin kapısına gelince değirmen taşı düşmüş, onu öldürmüş. Anlaşılan Bay Korbes pek kötü bir adammış.

KURTLA İNSAN

Günün birinde tilki kurda, insanoğlunun gücünden, hiçbir hayvanın ona karşı koyamayacağından, ondan korunmak için hile kullanmak gerektiğinden söz etmiş. Bunun üzerine kurt karşılık olarak şöyle demiş:

- Günün birinde bir insanoğlu görürsem üstüne atılacağım: Tilki:

- Bu işte ben sana yardım edebilirim. Yarın sabah erkenden bana gel, sana bir tanesini göstereyim! demiş.

Kurt erkenden yola koyulmuş. Tilki onu dışarıya, avcının her gün geçtiği yolun üzerine götürmüş.

Önce yaşlı, emekli bir asker gelmiş. Kurt sormuş:

- Bir insanoğlu mu bu?

Tilki:

- Hayır, diye yanıt vermiş, vaktiyle öyleymiş.

Sonra okula giden bir oğlan gelmiş:

- Bir insanoğlu mu bu?

- Hayır, olmaya çalışıyor.

Sonunda omzunda çifte, yanında av bıçağıyla avcı gelmiş.

Tilki kurda:

- Bak işte, şuradan bir insanoğlu geliyor. Ona saldırmalısın ama ben inime yollanacağım!

demiş.

Bunun üzerine kurt adama saldırmış. Avcı onu görünce:

- Yazık ki tüfeğime mermi koymamıştım, demiş. Nişan almış, av fişeğini kurdun yüzüne boşaltmış. Kurt yüzünü şiddetle buruşturmuş ama kendini korkuya kaptırmamış, ileri atılmış. O zaman avcı ona bir fişek daha sıkmış. kurt acı duyduğunu göstermemiş, avcının üzerine saldırmış. Bunun üzerine adam, pırıl pırıl pırıldayan av bıçağını çekmiş, kurdun sağına soluna birkaç kez öyle saplamış ki, kurt her yanı kanlar içinde, uluya uluya koşarak tilkinin yanına dönmüş. Tilki:

- Eee kurt kardeş, demiş,insanoğluyla işini nasıl bitirdin bakalım?

Kurt yanıtlamış:

- Aman, insanoğlunun gücünü böyle sanmıyordum. Önce omuzundan bir sopa indirdi, içine üfleyince yüzüme doğru bir şey uçtu, beni son derece gıdıkladı. Ondan sonra sopanın içine bir kez daha üfledi, bu sefer o şey burnumun çevresinde yıldırım gibi, dolu gibi uçtu. Ona iyice yaklaştığım zaman da bedeninden parıl parıl bir kaburga kemiği çıkardı. Bununla üstüme öyle vurdu ki, az kalsın ölüp yerlerde serili kalacaktım.

Tilki:

- Ne türlü bir palavracı olduğunu görüyor musun? demiş, baltayı o kadar uzağa atıyorsun ki, onu bir daha oradan alıp getiremiyorsun.

MİNİK TAVUĞUN ÖLÜMÜ

Bir zamanlar minik tavuk minik horozla birlikte Ceviztepe'ye gidiyorlarmış. "Kim bir ceviz içi bulursa öbürüyle paylaşsın" diye aralarında sözleşmişler. Minik tavuk koskocaman bir ceviz bulmuş ama sesini çıkarmamış, içini tek başına yemek istemiş. Fakat içi öyle iriymiş ki, yutamamış, ceviz boğazında kalmış. Boğulacağından korkmuş. Bunun üzerine minik tavuk bağırmış:

- Horozcuk, rica ederim, gücün yettiği kadar koş, bana su getir, yoksa boğuluyorum!

Minik horoz alabildiğine çeşmeye koşmuş:

- Çeşme, demiş, bana su vereceksin. Minik tavuk Ceviztepe'de yatıyor, iri bir ceviz içi yutmuş, boğulacak.

Çeşme yanıt vermiş:

- Önce geline git, sana al ipek versin demiş.

Minik horoz geline koşmuş:

- Gelin, demiş, bana al ipek ver. Al ipeği çeşmeye vereceğim, çeşme bana su verecek, suyu minik tavuğa götüreceğim. Ceviztepe'de yatıyor, iri bir ceviz yutmuş, boğulacak!

Gelin yanıt vermiş:

- Koş önce bana küçücük çelengimi getir, bir söğüde asılı kalmıştı.

Bunun üzerine minik horoz söğüde gitmiş, dalından çelenkçiği çekip almış, geline getirmiş. Gelin buna karşılık ona al ipeği vermiş. Bunu çeşmeye götürmüş. Karşılığında çeşme ona su vermiş. Bunun üzerine minik horoz suyu minik tavuğa götürmüş. Fakat oraya varıncaya kadar minik tavuk o arada boğulmuşmuş, yerde ölü yatıyor, kıpırdanmıyormuş.

O zaman minik horoz o kadar üzülmüş ki, bar bar bağırmış. Bütün hayvanlar gelmişler, tavuğa ağlamışlar. Altı fare de, minik tavuğu içine koyup mezara götürmek için, küçük bir araba yapmışlar.

Araba yapılıp bitince fareler önüne koşulmuşlar, minik horoz da arabayı sürmüş.

Fakat yolda tilki gelmiş:

- Nereye gidiyorsun minik horoz?

- Minik tavuğumu gömeceğim.

- Ben de birlikte gelebilir miyim?

- Hayhay, buyur, arabanın arkasına otur sen! Önde giden beygirlerim hoşlanmazlar hiç senden!

Bunun üzerine tilki çıkıp arkaya oturmuş. Sonra kurt, ayı, geyik, aslan, ormandaki bütün hayvanlar da...

Böylece yolculuk sürmüş. O sırada bir derenin kıyısına gelmişler. Minik horoz:

- Şimdi karşıya nasıl geçeceğiz? demiş.

Derenin kıyısında bir saman çöpü duruyormuş:

- Ben boylu boyunca üzerine uzanırım, böylelikle üstümden geçebilirsiniz! demiş.

Fakat altı fare üzerindeyken saman çöpü kayıp suya düşmüş. Altı fare de içine düşüp boğulmuşlar.

Bunun üzerine zorluk yeniden baş göstermiş. Bir kömür gelerek:

- Boyum yeter, üzerine uzanayım, siz üstümden geçin! demiş.

Kömür de suyun yüzüne uzanmış ama, aksilik olacak ya, bir parça suya dokunmuş, cızırdamış, sönüp ölmüş, bir taş bunu görünce onlara acımış, minik horoza yardım etmek istemiş, suyun üzerine uzanmış.

O zaman minik horoz arabayı kendi çekmiş; fakat tam karşıya geçirirken, ölü tavukçukla karaya ayak basıp da arkada oturan öbürlerini de oraya çektiği sırada bunlar ağır gelmişler, araba gerisin geriye yuvarlanmış, hepsi birden suya düşüp boğulmuşlar.

Böylece minik horoz ölü tavukçukla yapayalnız kalmış; ona bir mezar kazmış, içine yatırmış, üzerine bir tümsek yapmış, üstüne çıkmış, kendi de ölünceye kadar tasa çekmiş

durmuş. Böylece hepsi ölüp gitmiş.

TİLKİYLE AT

Bir köylünün sadık bir atı vardı. Hayvan yaşlanmıştı, artık iş göremiyordu. Bunun üzerine sahibi ona daha fazla yiyecek vermek istemedi:

- Artık sana gerçekten gereksinmem olmayacak. Bununla birlikte yine senin iyiliğini düşünüyorum. Bana bir aslan tutup buraya getirerek, hâlâ güçlü olduğunu gösterirsen seni alıkoyacağım. Fakat şimdilik ahırından çık git, dedi.

At üzüldü. Hava değişikliklerine karşı korunacak bir yer bulmak üzere ormana doğru yollandı. Bu sırada karşısına tilki çıktı:

- Ne diye böyle başını eğmiş de yalnız başına dolaşıyorsun, dedi. At:

- Ah, diye yanıtladı, hasislikle bağlılık bir evde bağdaşmıyor. Sahibim yıllarca kendisine ettiğim hizmetleri unuttu. Artık tarlada iyi çalışamadığım için bana yem vermek istemiyor. Beni başından savdı.

Tilki sordu:

- Hiçbir avutucu söz söylemeden mi?

- Verdiği avuntu berbat bir şeydi. Dedi ki, kendisine bir aslan getirecek kadar hâlâ güçlüysem beni alıkoyacakmış. Fakat bunu yapamayacağımı o pekâlâ bilir.

Tilki:

- Öyleyse sana yardım edeceğim, dedi. Sen yalnızca yere uzan, yayıl, ölüymüşsün gibi hiç kıpırdama!

At, tilkinin dediğini yaptı. Tilkiyse mağarası oradan pek uzakta olmayan aslana gitti:

- Şurada açıkta ölü bir at yatıyor. Çık, benimle oraya gel, yağlı bir yemek bulabilirsin orada, dedi.

Aslan birlikte gitti. Atın yanında durunca tilki dedi ki:

- Burası senin için doğrusu rahat bir yer değil. Biliyor musun ne yapacağım? Bunu kuyruğuyla sana bağlayacağım. Böylece onu çeke çeke mağaraya götürürsün, rahat rahat yersin.

Bu öğüt aslanın hoşuna gitti, durum aldı. Tilki atı kendisine sımsıkı bağlayıp düğümleyebilsin diye kıpırdamadan durdu.

Tilki atın kuyruğuyla aslanın bacaklarını bir araya bağladı. Her şeyi o kadar iyi, o kadar sağlam sarıp doladı ki, bunun hiçbir güçle parçalanması mümkün değildi.

Tilki işini bitirince atın omzuna vurdu:

- Çek bakalım kır at çek, dedi. O zaman at birden ayağa kalktı, aslanı da kendisiyle birlikte çekip götürdü.

Aslan öyle kükremeye başladı ki, ormandaki bütün kuşlar korkudan uçup gittiler. Fakat at kükremesine aldırmadı. Onu çeke sürükleye kırdan çekip sahibinin kapısı önüne götürdü.

Sahibi bunu görünce daha iyi bir şey düşündü. Ata:

- Yanımda kal, iyi bakılacaksın! dedi. Ölünceye kadar ona doyasıya yiyecek verdi.

TATLI LAPA

Vaktiyle iyi yürekli, yoksul bir kız vardı. Bu kız annesiyle birlikte yapayalnız yaşardı.

Yiyecek bir şeyleri yoktu. Günün birinde çocuk ormana gitmişti. Orada karşısına yaşlı bir kadın çıktı. Bu kadın onun çektiklerini biliyordu. Ona ufak bir tencere verdi. Kız buna:

- Minik tencere kayna! deyince tencere tatlı darı lapası pişiriyordu.

- Minik tencere dur! deyince de tencere duruyordu.

Kız tencereyi eve, annesine getirdi. Artık yoksullukları ve açlıkları sona ermişti. İstedikleri kadar tatlı lapa yiyorlardı.

Bir aralık kız evden çıkıp gitmişti. Anne:

- Minik tencere kayna! deyince tencere lapayı pişirdi, kadın doyuncaya kadar yedi. Sonra tencereyi durdurmak istedi, ama ne diyeceğini bilemedi. Bunun için tencere durmadan pişirdi, bütün ev doldu. İkinci ev, sonra cadde... Sanki tencere bütün dünyayı doyurmak niyetinde. Bu büyük bir yıkım oldu, kimse ne yapacağını bilmiyordu. Sonunda bir tek ev kalınca çocuk eve döndü:

- Minik tencere dur, dedi, tencere durdu, lapa pişirmeyi kesti.

Şimdi kim kente gitmek isterse bu lapadan yiye yiye geçmesi gerekiyormuş.

KEFEN

Bir annenin yedi yaşında bir oğlancığı vardı. Çocuk öyle güzel, öyle sevimliydi ki, hiç kimse onun için iyilik düşünmeden yüzüne bakamazdı. Kadın da onu dünyada her şeyden fazla severdi.

Olacak bu ya, çocuk ansızın hastalandı ve sevgili Tanrı onu yanına aldı. Kadın bunun üzerine bir şeyle avunamadı, gece gündüz ağladı. Fakat çok geçmeden, çocuk gömüldükten sonra geceleri, yaşıyorken oturup oynadığı yerlerde göründü. Annesi ağladıkça o da ağlıyordu. Sabah olunca da kayboluyordu. Fakat anne ağlamaktan vazgeçmeyince çocuk bir gece, kendisini içine sararak tabuta koydukları beyaz kefeniyle, başında da küçük bir çelenkle geldi. Yatağın üstüne, kadının ayaklarının ucuna oturdu:

- Ah anneciğim, dedi, ağlamayı bırak; yoksa tabutumda uyuyamıyorum. Çünkü senin gözyaşlarından kefenim kurumuyor, hepsi üzerine düşüyor.

Anne bunu duyunca dehşetli ürperdi, bir daha ağlamadı. Öbür gece küçük çocuk gene geldi. Elinde mini mini bir ışık tutuyordu:

- Bak, gömleğim nerdeyse kuruyor. Mezarımda rahat ediyorum, dedi.

Bunun üzerine anne acısını sevgili Tanrı'ya havale etti, ses çıkarmadan, sabırla bu acıya katlandı. Çocuk da bir daha gelmedi; yeraltındaki yatacığında uyudu.

ÇALINMIŞ HELLER

Vaktiyle bir baba, karısıyla ve çocuklarıyla birlikte öğleyin sofrada oturuyormuş. Konuk gelmiş olan iyi bir ahbap da onlarla birlikte yemek yiyormuş. Böylece otururlarken saat on ikiyi vurunca yabancı, kapının açıldığını, bembeyaz giyinmiş, upuçuk benizli bir küçük çocuğun içeri girdiğini görmüş. Çocuk çevresine bakınmamış, bir söz de söylememiş; doğru yandaki odaya girmiş. Az sonra geri gelmiş. Deminki gibi sessizce yine kapıdan çıkıp gitmiş. İkinci, üçüncü günler çocuk yine bu durumda gelmiş.

Sonunda yabancı adam, her öğle vakti odaya giden güzel çocuğun neyin nesi olduğunu babadan sormuş.

Adam:

- Görmedim, kimin nesi olduğunu da bilmiyorum, demiş.

Ertesi gün çocuk yine gelince yabancı onu babaya göstermiş: fakat adam çocuğu görmemiş. Anneyle çocuklar da bir şey görmemişler.

Bunun üzerine yabancı ayağa kalkmış, odanın kapısına gitmiş, bir parça aralamış, içeriye bakmış. O zaman çocuğun yere oturduğunu, parmaklarıyla döşemenin aralıklarını kazdığını, fakat yabancıyı sezince kaybolduğunu görmüş.

Gördüklerini anlatmış, çocuğu iyice tanımlamış. O zaman anne onu tanımış.

- Eyvah, demiş, dört hafta önce ölen sevgili yavrum o!

Döşemeleri sökmüşler, iki heller bulmuşlar. Bunları vaktiyle çocuk, yoksul bir adama vermek üzere annesinden almış. Fakat "Bunlarla kendime bir simit alabilirim" diye düşünerek hellerleri alıkoymuş, döşemenin yarıkları arasına saklamışmış. Şimdi mezarda rahat yüzü görmüyor, her öğle vakti hellerleri aramaya geliyormuş.

Bunun üzerine ana baba parayı bir yoksula vermişler. Ondan sonra çocuk bir daha görünmemiş.

GELİN ARAMA

Vaktiyle bir çoban varmış, evlenmek istiyormuş. Üç kız kardeş tanırmış. Bunlar birbirinden güzelmiş; o kadar güzelmişler ki, seçim ona zor gelmiş; bunlardan birini seçmeye bir türlü karar verememiş.

Bunun üzerine annesinden bir akıl vermesini rica etmiş. Kadın demiş ki:

- Üçünü de çağır, önlerine kaşar peyniri koy; nasıl kestiklerine dikkat et!

Delikanlı böyle yapmış. Birinci, peyniri kabuğuyla birlikte yutmuş. İkincisi peynirin kabuğunu çabuk soymuş; fakat pek aceleci olduğu için birçok iyi parçayı da üstünde bırakıp atmış. Üçüncüyse kabuğu ne çok fazla, ne de çok az almaksızın güzelce soymuş.

Çoban hepsini annesine anlatmış. Bunun üzerine kadın:

- Üçüncüyü karı olarak al, demiş. Çoban böyle yapmış. Onunla birlikte hoşnut, mutlu yaşamış.

YAŞLI BÜYÜKBABAYLA TORUN

Vaktiyle pek yaşlı bir adam varmış; gözleri bulanık görürmüş, kulakları sağırmış, dizleri titrermiş. Sofraya oturup da daha kaşığı tutar tutmaz çorbayı sofra örtüsüne dökermiş, birazı da ağzından dökülürmüş. Oğluyla oğlunun karısı bundan iğrenirlermiş. Bu yüzden yaşlı büyükbaba sonunda sobanın arkasına, köşeye

oturmak zorunda kalmış. Yiyeceğini ona toprak bir çanakçık içinde verirlermiş. Adamın karnı bir türlü doymazmış. O zaman üzgün üzgün sofraya bakar, gözleri yaşarırmış.

Günün birinde titreyen elleri çanakçığı da tutamamış; çanak yere düşüp kırılmış. Genç kadın sövüp saymış, fakat adam bir şey dememiş, yalnızca içini çekmiş. Bunun üzerine ona birkaç heller verip tahtadan bir çanakçık almış. Adam bundan yemek yiyecekmiş.

Onlar böyle otururlarken dört yaşındaki küçük torun yerden küçük tahtalar toplayıp getirmiş. Baba sormuş:

- Ne yapıyorsun orada?

Çocuk yanıt vermiş:

- Bir gerdelcik yapıyorum, ben büyüyünce annemle babam burada yemek yiyecekler.

Bunun üzerine karı koca bir süre birbirlerine bakışmışlar. Sonunda ağlamaya başlamışlar.

Hemen yaşlı büyükbabayı alıp sofraya getirmişler. O günden sonra kendileriyle birlikte yemek yedirmişler, bir parça dökse bile seslerini çıkarmamışlar.

İYİLİK BİLMEZ OĞUL

Vaktiyle bir adam, karısıyla birlikte evin kapısı önünde oturuyormuş. Önlerinde kızarmış

bir tavuk varmış. Bunu başbaşa yiyip bitireceklermiş. Bu arada adam, yaşlı babasının oraya doğru geldiğini görmüş, çabucak tavuğu alıp saklamış. Çünkü bundan ona hiçbir şey vermeye kıyamamış. Yaşlı adam gelmiş, bir yudum su içmiş, geçip gitmiş.

Bunun üzerine oğlan kızarmış tavuğu yine masanın üzerine getirmiş. Fakat el atar atmaz tavuk koskoca bir kara kurbağa oluvermiş, sıçrayıp adamın alnına yapışmış, bir daha da oradan gitmemiş.

Biri onu oradan almak istese, yüzüne atılacakmış gibi dik dik bakarmış. Bu yüzden kimse ona dokunmaya cesaret edemezmiş. İyilik bilmez oğul kara kurbağayı her gün beslemek zorunda kalmış. Yoksa suratından bir parçasını yiyormuş. Böylece adam rahat yüzü görmeden dünyada dolaşıp durmuş.